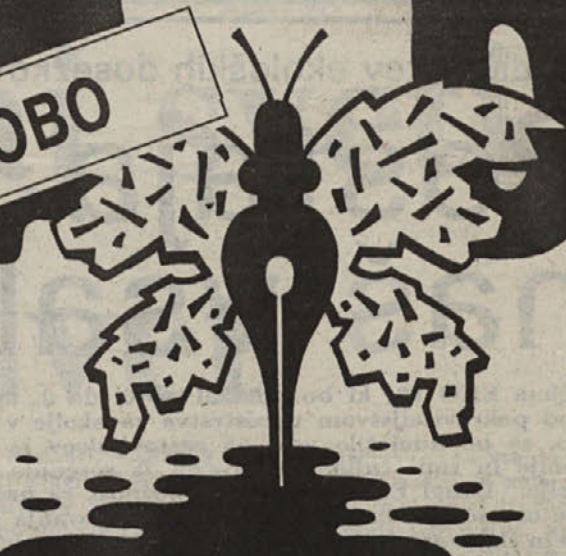

NOVA DOBA

ZLATO ZA ZVESTOBO

Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 ATS, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SFR, ZDA in Kanada 5 USD, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

Izhaja vsako sredo. Glavni in odgovorni urednik Janez Sever. Izdaja PRESE d.o.o. naslov redakcije PRESE NOVA DOBA, Aškerčeva 15, 63000 Celje. Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo.

CENA 100 SIT

SLOVENIJA, SREDA, 3. MARCA 1993

ŠT. 9, LETO XXVII

VSTOP NEZAPUSLENIM
STROGO PREPOVEDAN!

POZOR!
VISOKA
NAPETOST
SMRTNO
NEVARNO

NAREDIMO
TO
DEŽELO
BET

SLOVENIJO
SLOVENCEM

SLOVENSKA NACIONALNA STRANKA

**POLICIJA ODVZEMA
DRŽAVLJANSTVA**

**SRBI OSVAJAJO
SLOVENIJO**

**TOMBA IZPOD
ŠALEKA**

**BEGUNKI
UGRABILI OTROKA**

**TURKI ŽE
V ZAGREBU**

**PAPEŽI NISO
BILI VEDNO
PAPEŠKI**

**ŠTORMANOVI
PRETIJO**

...bemti, državo, če tepe tiste, ki delajo

Slovenija se odpira

Turki v Zagrebu

Novograditelji slovenskega gospodarstva še vedno živijo v utvari, da je za Slovenijo tudi po osvoboditvi rešitev na Zahodu. Z Zahoda naj bi dobili recepte, z Zahoda rade volje pridejo strokovnjaki, z Zahoda ponujajo denar in na Zahod največ prodamo.

Očitno je, da se načrtovalci gospodarskega razvoja mlade države vrtijo v že znanem, potrjenem in izkušenem. Tudi zato, da jim ostaja več časa za notranji boj z znanim, navidezno ali namišljenim sovražnikom bodisi v strahu za lastni stolček, za prestiž stranke ali za potrditev zamišljene poti razvoja.

Po čudni bolezni in še bolj čudežni ozdravitvi predsednika slovenske vlade, v resnici bi se naj, predsednik, z dilcanjem v Avstriji le spočil za tri leta nazaj, je pričakovati, da se bo njegova ekipa končno lotila tistih programov, o katerih je tekla beseda pred volitvami in ob nominacijah.

Sledeč desetletni tradiciji medsebojnega obračunavanja, razgaljevanja in razčiščevanja kaže, da še ni moč računati na vpliv razuma in pameti. Opetekajoče programe in sanje nam izniči stvarnost krutega vsakdana, saj je očitno, da še vedno z nezmanjšano hitrostjo tonemo.

Namesto da bi se v resnici Slovenija odprla v svet in svetu, še vedno vztrajno ponujamo naše osiromašeno gospodarstvo v odkup, zakup ali kar zastoj, če le najdemo kakršnegakoli ponudnika.

Madžari so prvi ubrali, Poljaki za njimi in zdaj že Rusi ubirajo drugo pot. Tudi oni letajo in se vozijo križem krašem po Evropi in svetu, vendar v svojih diplomatskih kovčkih nosijo vse kaj drugega kot listine o spravi, o med vojni in po vojni nedolžnih pobitih, o grobiščih, o belčih in rdečih, in prošnje za zbiranje denarja za to ali ono stranko.

Po obisku turškega predsednika in njegove ekipe v Zagrebu je očitno, da je tudi Tudjman ubral drugo pot. Ankara je z Istanbulom znova postala eno najmočnejših središč med Daljnjim in Srednjim Vzhodom in Evropo, med Severom in Jugom, med razpadajočim socialističnim blokom in državami Islama ali daljnega Vzhoda. Rekl bi daljnji Hongkong ali bližji Bejruth.

Slovenija je edina država nekdanje Jugoslavije, ki v Turčiji nima svojega diplomatskega predstavništva, niti omembe vrednih izpostav našega gospodarstva. Edino slovensko podjetje, ki vzdržuje in plete svojo silo tanko vez s Turčijo, je celjska Kovinotehna. Turčija je brez dvoma trenutno veljala znotraj Islama in po vojni v Libanonu stečišče vsega pomembnega v in med Arabskim svetom, kar ne gre pozabiti. Ali vsaj vedeti, ko teče prepir o obliki, velikosti in mestu naših diplomatskih predstavništva v svetu. Če že ne zaradi drugega vsaj zato, ker se je Sloveniji manj bati islamizacije kot ponovne - germanizacije.

Janez Sever

COLOR
Studio
FONDA

Studio za propagandno fotografijo in film, d.o.o.

Roman Fonda • 63000 Celje; Trg svobode 10; ☎ 063/28-713

Predstavitev ekoloških dosežkov v Celju

Postaja ekologija naš vsakdan

Sejma EKO 93, ki bo potekal od 6. do 9. aprila pod pokroviteljstvom ministrstva za okolje v Celju, se bo udeležilo vsaj 55 razstavljalcev iz Slovenije in tudi tujine, predvsem iz sosednje Avstrije. Drugi EKO sejem je priložnost za nadaljnje osveščanje vseh nas o nujnosti varovanja okolja in čimprejšnje sanacije številnih hudih ekoloških problemov, ki nam jih ne manjka.

Na tiskovni konferenci sta direktor Celjskih sejmov mag Franc Pangerl in voditeljica koordinacijskega odbora EKO 93 iz ministrstva za varstvo okolja Jasna Slokan poudarila, da je lanski Ekološko-komunalni sejem dobro uspel, zato bo verjetno Celje ostalo prireditelj teh sejmov tudi v prihodnjih letih.

Poleg glavnega pokrovitelja sejma, Ministrstva za varstvo okolja, so sopokrovitelji Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Obrtna zbornica Slovenije.

Cilj sejma je, kot je razvidno že iz njegovega naziva, predstavitev rešitev in opreme s področja varstva okolja, posebej pa še prikaz komunalne opreme, posebnih vozil ter komunalnih objektov in naprav. Sejem je široko zasnovan in bo predstavil več segmentov varovanja okolja. Tako načrtujejo celosten pristop urejanja voda, zraka in tal, ravnanja z odpadki - predstavljen bo celoten postopek, od njihovega zbiranja, sortiranja, predelave, recikliranja in uničevanja. Vključena bo tudi ekolo-

gija doma v stanovanju in njegovi okolici ter poslovno tehnična informatika. Skratka, sejem bo skušal prikazati čim več ekološke dejavnosti industrije. Vsa ta področja bodo spremljale številne strokovne prireditve, pogovori, okrogle mize in posveti.

Jasna Slokan je poudarila, da bodo v celjski regiji v sejemске dejavnosti vključili osnovne in srednje šole, pa tudi Slovensko ekološko gibanje, ki je obljubilo, da bo v okviru sejma organiziralo srečanje vseh zelenih, raznih strank na področju Alpe Jadran.

Na 700 kvadratnih metrih notranjih razstavnih površin je dosedaj prijavljenih 45 razstavljalcev, še deset jih bo razstavljal na atrijskih površinah. Med njimi bodo tri avstrijske firme, še šest

tujih bo razstavljal preko slovenskih partnerjev. Ker je ekologija področje, kamor se je pri nas v preteklosti malo vlagalo, organizatorji seveda želijo zbrati čimveč razstavljalcev, ki imajo kaj pokazati na področju varstva okolja, zato nudijo vsem inovatorjem, ki želijo predstaviti dosežke stroke, tudi ugodne popuste za najem razstavnih prostorov.

Tiskovne konference se je udeležil tudi novi predsednik IS Celje Jože Zimšek, ki je poudaril, da so cilji celjske vlade v veliki meri reševanje ekoloških problemov - navedel je predvsem zagotovitve oskrbe z zdravno pitno vodo in sanacijo ozračja ter v zvezi s tem pospešeno plinifikacijo Celja in njegove okolice. Tudi EKO 93 je del teh prizadevanj.

Janez Vodnar

Upravne spremembe v Ministrstvu za notranje zadeve

Policija odvzema državljanstva

Če bi mislili, da je do sprememb na področju upravnih notranjih zadev prišlo zaradi zamenjave na vrhu policijskega resorja, bi seveda živeli v sveti veri. Gre namreč za izgradnjo celovitega upravnega sistema na področju zadev državljanstva, javnega reda in miru, potnih listin in tujcev ter prometa. Ker policaji s trenutnim stanjem v svojem resorju niso zadovoljni, saj pozitivni pravni predpisi predstavljajo komaj zadovoljivo osnovo, na kateri je mogoče graditi upravni sistem, pripravljajo 17 zakonskih projektov. Pozitivna plat le teh bo predvsem v omilitvi nadzorstvene funkcije.

Marsikaj pa se bo v bodoče tudi zaostrilo. Na primer, državljanstva že ne bo mogel dobiti vsak, ki se mu ga bo zahotelo, še več: marsikdo bo ostal tudi brez njega. Takšnih bo najbrž največ med tistimi, ki so to ugodnost dobili na podlagi 40. člena, ki je določal, da je lahko slovenski državljan vsak, ki je imel v določenem trenutku stalno prebivališče na območju Republike Slovenije. Zato ni nič čudnega, da se lahko z rumenimi kartončki, ovekovčenimi z Bavčarjevim podpisom, ponaša 68.408 iz BiH, 45.081 iz Hrvaške, 18.826 iz Srbije, 4.091 iz Črne Gore in 4.145 „Slovencev“ iz Makedonije. Za primer: Norveška in Švedska sta imeli pri razdruževanju še blažji sistem podeljevanja državljanstva kot Slovenija. Šli sta namreč na opcijo izjave, ki pomeni, za kar se je državljan izjasnil, za to je dejansko bil tudi formalno potrjen. Je pa res, da je bil sprejem med državljane RS na osnovi naturalizacije dosti zahtevnejši, podoben danskemu primeru.

Ministrstvo za notranje zadeve se je očitno na-

menilo uvesti „več zakona“ tudi na področju javnega reda in miru. Bajje veliko društev ustanavljajo samo zato, ker želijo njih člani preko tovrstnih ugodnosti delovati tudi na področjih, za katera ne veljajo interesna združevanja. Nedvomno je med 12.094 slovenskimi društvami veliko pleva. Ker je pri nas čedalje več neprijavljenega orožja, bo MNZ pripravilo orožno zakonodajo, ki bo omilila pridobivanje pravice za posest orožja, omejevala pa bo njihovo nošenje. Čisto prozahodnjaško! Policaji pričakujejo v naslednjih mesecih velik naval interesentov za modre potne liste, saj rdeči propadejo že 25. junija letošnjega leta. Kar tiče tujcev, policaji vedo za 40.000 prijavljenih, o ostalih pa se jim niti ne sanja. Ja-

sno jim je pa vse v zvezi z registrskimi tablicami. To pomeni, da so veljavne oboje, tiste brez in one s florescentnim premazom. Med prvimi pa so seveda kot podvrsta tudi take s petokrako rdečo zvezdo.

Niso nam pa vrli čuvaji zakona še izdali novih legitimacij, ker pripravljajo takšne, ki bodo na evropski ravni in sploh zelo šik. Dokumente, oblikovno podobne magnetnim karticam, ki jih bo izdelal nihče drug kot podjetje Kodak, si lahko obetamo v drugi polovici letošnjega leta. Opremljene bodo z magnetno komponento, ki jo bo lahko odčitaval elektronski čitalec podatkov. Tako bodo lahko med policaji še naprej uspešno delovali tudi nepismeni.

F. F.

NOVA DOBA

Glavni in odgovorni urednik: Janez Sever

Uredniki: LucaS (fotografija), Anton Koritnik (svobodne aktivnosti), Zoran Vlajić (dopisništvo Koper)

Tajnica redakcije: Suzana Rober

Izdaja PRESE d.o.o., direktor: Janez Sever, pomočnica direktorja Valerija Glavač - Tiska Družbeno podjetje Delo - Tisk časopisov in revij, p.o. - Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel. (063) 441-215, 441-606, telefax (063) 25-849. Dopisništvo Koper, Cankarjeva 5, 66000 Koper, telefon (066) 23-868, telefax (66) 51-702. Za naročnino glej naslovnico. Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31455. Na podlagi Zakona o prometnem davku in mnenja Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov.

POL KILOGRAMA ZLATA

Začetek nove velike
nagradne igre za bralce
in naročnike NOVE
DOBE!

NOVA DOBA osvešča, obvešča
in nagraduje!

Komu naj sveti državni svet

Številne polemike in različna stališča, ki se v javnosti pojavljajo o vlogi, pomenu in funkciji Državnega sveta Republike Slovenije, odkrivajo poleg nerešenih vprašanj tudi marsikatero prikrito nečednost, na katero je javnost premalo pozorna.

Obstoj drugega doma parlamenta je utemeljen v razvoju evropskih demokracij, v posebnostih našega razvoja, pozna pa ga večina držav pod takšnim ali drugačnim imenom (senat, lordska zbornica itd.). Pristojnosti teh „gornjih domov“ evropskih parlamentov so praviloma neprimerno širše, kot jih ima državni svet Republike Slovenije (dalje DS), saj večinoma potrjuje vse zakone, brez njihovega pristanka noben zakon sploh ne more veljati. Naš DS ima bistveno zožena pooblastila, saj zakonov ne potrjuje, pač pa jim kvečjemu nasprotuje, ko izglasuje odložni (suspensivni) veto. To pa ni posebno preprosto doseči, ker je DS po svoji sestavi izredno heterogen in so posamezni interesi zastopani z enim, širše vzeto s štirimi svetniki, ki morajo o svojem predlogu prepričati 39 drugih svetnikov, ki zastopajo drugačne interese. Kljub vsemu in ob vseh argumentih lahko Državni zbor (dalje DZ) nato vztraja pri svoji odločitvi in sporni zakon ponovno potrdi.

Pooblastila DS so torej omejena, točno določena in razmeroma skromno odmerjena, uporabo predvidenih ukrepov DS se lahko doseže le, če se ima zelo tehtne argumente.

Kljub vsemu vik in krik okrog DS. Kaj je prestrašilo nasprotnike DS? So se nenkrat zavedli, da njihova oblast le ni tako absolutna, kot so mislili, čeprav so večinoma samo sodelovali pri oblikovanju ustave in zakona o DS?

DS je svojo ustavno pravico izkoristil na svoji 3. seji in izglasoval odložni veto za pet od osemanajstih obravnavanih zakonov. Značilno pa je, da se omenja le teh pet spornih zakonov, nihče pa ne omenja soglasnost za dve tretini zakonov, molči se tudi o tistih predlogih za odložni veto, ki niso bili sprejeti. Še bolj je značilno, da se sploh ne omenjajo razlogi, zaradi katerih je DS izglasoval svojo odločitev. Nihče tudi ne omenja, da je izglasovanje suspensivnega veta za dva zakona dejansko dosegel član vlade s svojim arogantnim in istočasno neargumentiranim nastopom! Nihče tudi ne omenja argumentacije predlagateljev, ki se je pojavljala pri teh zakonih in se je glasila: res so zakoni slabi, toda sprejmimo jih, ker so nujni, saj so le začasni ...

Kaj bi se šele zgodilo, če bi DS uporabil svojo drugo polovico ter zahteval zakonodajni referendum za sporne zakone, kot določa ustava Republike Slovenije?

Na to pravico zaenkrat vsi pozabljamo in nekateri se zato lahko tolažijo, da bo DZ pač še enkrat potrdil sporne zakone, če je DS tako otročji, da nagaja. Toda, lahko se zgodi, da se zgodba o nekem zakonu ne bo končala le s ponovnim glasovanjem v DZ, pač pa z referendumom o tem zakonu.

Kljub temu, da DS sploh še ni uporabil vseh svojih sredstev in kljub temu, da je nasprotoval le petim za-

kljub vsemu vik in krik okrog DS. Kaj je prestrašilo nasprotnike DS? So se nenkrat zavedli, da njihova oblast le ni tako absolutna, kot so mislili, čeprav so večinoma samo sodelovali pri oblikovanju ustave in zakona o DS?

Očitno se nadaljuje čudna kontinuiteta našega političnega obnašanja. Do sedaj smo predpise, zakone in celo ustavo uporabljali le dokler nam ustrezajo. Ko ni šlo drugače, jih na hitro spremenimo in prilagodimo dnevnim potrebam.

To prakso slovenske zakonodajne oblasti najlepše ilustrirajo peripetije z volilno zakonodajo. Znano je, da se praktično niti dvakrat v novejši zgodovini Slovenije volitve niso izvedle po istem zakonu. Vsekakor je bilo treba volilno zakonodajo prilagoditi dnevnim potrebam tega ali onega trenutnega oblastnika. In vseeno se je ob lanskih volitvah izkazalo, da politične stranke niso niti toliko natančno prebrale zanje vitalne zakone, za katere so povrhu vsega glasovale, da bi si po prešteti glasovih znale izračunati število lastnih poslanskih mest.

Še bolj zanimive so peripetije ob plačah poslancev. Ob vsesplošnem viharju zaradi previsokih poslanskih plač je le DS nastopil proti drugi, neprimerno hujski sistemski izkrivljenosti.

Poslanci, vladni in nekateri drugi funkcionarji so si ustvarili poseben sistem oblikovanja plač, ki je neodvisen od sistema za oblikovanje plač na vseh drugih področjih javne porabe, npr. v šolstvu, kulturi, zdravstvu ...

Zakonodajna in izvršna oblast ima sedaj avtonomen sistem oblikovanja plač in zato bodo lahko poljudno znižali vse druge plače, njihove pa ostanejo ob vseh varčevalnih ukrepih nedotakljive. Če se jim zljubi in če imajo čas, jih lahko za kakšen procent znižajo, posledice varčevanja na področju javne porabe bodo preložene na ramenih drugih.

in delavcev ... pa vse do tistih dejavnosti, ki smo jih včasih imenovali družbene dejavnosti (zdravstvo, znanost, šolstvo, kultura, socialno skrbstvo...). Če zakonodajna oblast ter vse politične stranke pozabijo na pravice teh skupin, mora DS zaščititi njihove interese.

Do neke mere imajo torej prav tisti nasprotniki DS, ki vidijo v njem neko ustanovo, ki lahko do neke mere omejuje zakonodajno oblast. Toda to je po mojem mnenju pozitivno in skrbijo me pojavi, ki vse bolj zagovarjajo absolutno suverenost zakonodajne oblasti.

Podobne zahteve po omejenosti oblasti poznamo iz

Nihče me ne bo prepričal, da oblast ne potrebuje nadzora, tudi zakonodajna. Nekateri elemente tega nadzora mora in more opravljati DS, katerega obstoj je utemeljen tudi ob najnovejših trendih našega družbenega razvoja, ki ga skušajo nekateri uveljaviti.

DS je ostal zadnja družbena ustanova, kjer je npr. še mogoče uveljaviti „lokalne interese“, to je interese posameznih občin in regij. Izgubili smo zbor občin, občine izgubljajo vse svoje najpomembnejše pristojnosti, izgubljajo finančno suverenost, predvsem pa se bo njihova funkcija še bistveno bolj zmanjševala z novo zakonodajo. „Emonacentrizem“ je vse bolj zmagovit na svojem pohodu. Podobno velja za vsa tista ključna področja družbenega življenja, ki so po ukinitvi interesnih skupnosti ostala domala povsem prepuščena izvršni oblasti, raznim igriscam v vladi, prodornosti posameznih ministrov ... Krog odločanja se je skrčil na minimalen obseg, marsikje je ostal v rokah enega človeka.

Prav tu je ustava dodelila DS njegovo vlogo in naloge. DS štiti interese določenih interesnih skupin, od krajanov v posameznih upravnih enotah do bodočih lastnikov gospodarskih dejavnosti

preteklosti, le utemeljevale so se z dugačno nomenklaturo. Nekdanji delavski razred se je sedaj zamenjal z drugimi izrazi, organizacijska struktura družbe pa bi po takih načelih ostala zelo podobna in podobno nevarna. Oblast je preveč zapeljiva, da ne bi potrebovala nadzora. In tu ne zadostuje le institut volitev niti ne izgovori o mandatu, ki naj bi ga poslancu podelilo ljudstvo. Velika večina poslancev DZ je bila namreč ravno tako posredno izvoljena kot polovica članov DS, saj so bili izvoljeni na t. i. republiških listah, o katerih se je med volilno kampanjo komajda kaj vedelo, sicer bi bili volilni rezultati verjetno drugačni.

V teh nekaj mesecih nove zakonodajne dobe se je že kar nekajkrat izkazalo, da slovenska država ob zakonodajnem telesu (državnemu zboru) potrebuje poleg sodstva še nek organ, ki bi imel vsaj delno tudi nadzorno funkcijo nad zakonodajno pa tudi izvršno oblastjo. Ustava je del teh nalog naložila Državnemu svetu in upajmo, da jih bo uspešno opravil.

Zoltan Jan

Tone Slovenija v novi strankarski fevdalizem?

Sekretarija

Najbrž je kriva polstoletna politična abstinenca tistih Slovencev, ki so mislili malce drugače kot oni z rdečo člansko izkaznico, da je v sedanjem času izbruhnulo na dan prav vse slabo, kar lahko rodi človeška politična dejavnost. Temne strani politične strasti so se inkarnirale v političnem Slovincu, ki menda celo sanja drugače, kot je pred zadnjimi volitvami. Slednje so, kakor kaže, ogrozile Slovenijo z neke vrste strankarskim fevdalizmom, ki predpostavlja delno ali popolno dominanco neke stranke vladne koalicije v določenem resorju. Kako se je to moglo zgoditi?

Enostavno. Posebej, če si Slovenci priznamo, da smo v globalu zelo nezaupljiv in previden narod, da imamo raje vrabca v žepu kot goloba na strehi ter poznamo pregovor, ki pravi, da iste ptice letijo skupaj.

Stranke velike koalicije so si po tistem, ko jim je uspelo zaključiti to najbolj nemogoče skropucalo na svetu, razdelile ministrstva po ustreznem proporcionalnem ključu. Pri tem je prišlo do svojevrstnega pojava, ki najbrž izhaja ravno iz popolnoma nelogične sestave vladne koalicije, ki preti, da bo prej ali slej odšla v nebo. Torej, stranke, ki ne čutijo v zvezi ideološko neenakih strank nobene prave identitete, so si iz previdnosti in upravičenega strahu pred destrukcijo koalicije začele ustvarjati ministrstva, ki so jim bila dodeljena, oziroma so si jih vzela, po svoji volji. Z drugimi besedami: politika je nadomestila strokovnost.

Pojav je najbolj opazen ob najnovejših imenovanjih sekretarjev ministrstev, ki so običajno iste barve kot njih ministri. Na tovrstne funkcije so v vseh sodobnih demokracijah, posebej v preteklosti, postavljeni izredno strokovni ljudje, kar tiče njihovega področja. Iz zelo preprostega razloga, saj so bili ministri po pravilo „neumni“ za konkretno delo svojega resorja, bili so namreč predvsem politiki, nikakor operacionalisti. To za naše velmože v vladi seveda ne velja, saj so za vse oh in ah. Vendar sami in njihove stranke raje želijo imeti na pomembnih mestih „svoje ljudi“. S tem so postavljeni pogoji novega enoumja po resorjih, ki predstavljajo celote dela in življenja državljanov.

Volivci, ki na nastalo stanje nimamo prav nobenega vpliva, bomo mogoče že na naslednjih volitvah na lističih namesto nazivov strank obkrožali ali ne postavke, kot so: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Ministrstvo za obrambo RS, Ministrstvo za gospodarstvo RS ... Pa še enostavnejše bo!

Franc Furland

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

GRADIN d.o.o.

Gradbeništvo

O S T E R V U H

Šoštanj

Tel/Fax:

063/882-787

S STROKOVNO USPOSABLJENIMI DELAVCI
IN KVALITETNIMI GRADBENIMI STORITVAMI
SE PRIPOROČAMO ZA NAROČILA
NA VAŠIH NOVOGRADNJAH, ADAPTACIJAH
IN VZDRŽEVALNIH DELIH

Vlado Ostervuh

V tovarni so se učili partijski in sindikalni funkcionarji in iz nje odnašali vse - razen delavcev, ki so zdaj na cesti

Metka je izkrvavela

Celjskega tekstilnega podjetja Metka, ki je na koncu zaposlovalo še okoli 400 delavcev, ni več. Že dlje časa trajajočo agonijo je zaključil stečaj. Za stečajno upraviteljico je Temeljno sodišče v Celju imenovalo zasebno odvetnico Petro Mljač-Giacomelli. Celjski socialdemokrati se sprašujejo, če je njeno tokratno imenovanje za stečajno upraviteljico moralno upravičeno.

Tik pred našim pogovorom se je pogovarjala s predstavniki sindikata, zato je bilo naše prvo vprašanje, kakšni so bili ti pogovori in kaj so se dogovorili?

„To ni bil moj prvi sestanek s sindikatom oziroma s predstavniki delavcev. Pogovarjali smo se predvsem o plačah, saj ljudje še niso dobili januarских osebnih dohodkov in trenutno vlagam vse napore v to, da zagotovimo denar vsaj za akontacijo januarских plač. O tem smo se pogovarjali tudi s predstavniki sindikata. Računamo, da bomo v naslednjem tednu isplačali prvo akontacijo plače za januar, takoj ko bo dovolj denarja na žiro računu pa še drugi del in seveda tudi za polovico februarja, torej do dneva uvedbe stečajnega postopka.“

V Metki je bilo zaposlenih 400 delavcev. Koliko jih bo ostalo na cesti, koliko jih bo lahko še nadaljevalo z delom?

„Trenutno se pripravlja analiza, ki bo potem tudi osnova za stališče, v kakšnem okvirju in v kakšnem obsegu nadaljevati s proizvodnjo. Ali bo to v okviru Metkatexa ali v okviru morebitne novoustanovljene firme še ne vemo, vse je odvisno od rezultatov analize. Računamo, da bi lahko z delom nadaljevala približno polovica delavcev, v kolikor bo seveda analiza pokazala, da bi lahko bil ta del profitabilen.“

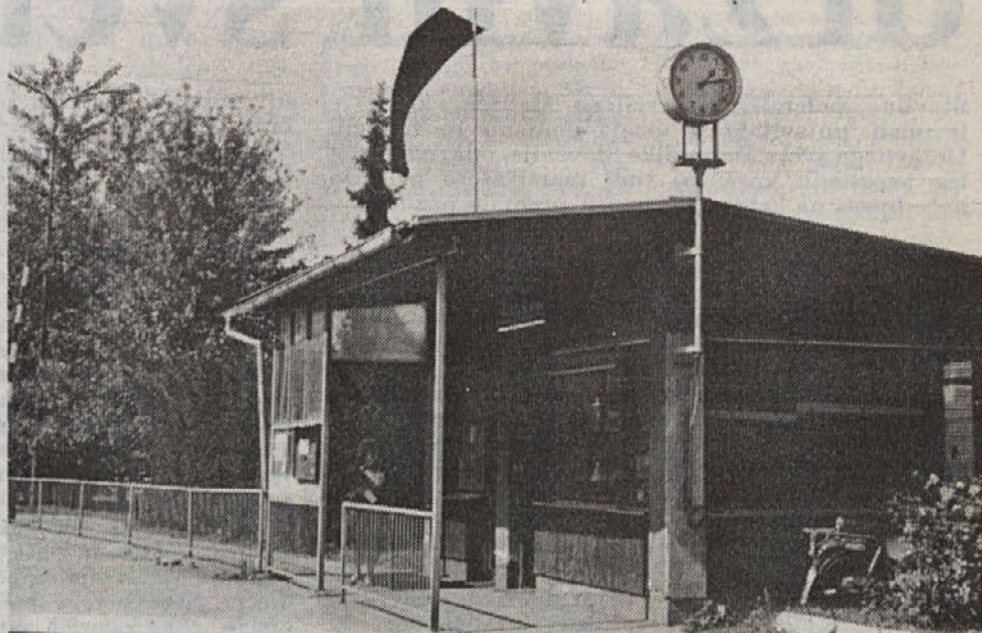
Celjski socialdemokrati vam očitajo moralno neprimernost za mesto stečajne upraviteljice?

„Iz časopisov sem zvedela, da celjski socialdemokrati dvomijo o moji moralni primernosti za mesto stečajne upraviteljice. Istočasno je bilo tudi razvidno,

da so takšno vprašanje naslovili Temeljnemu sodišču v Celju, ki niti približno ni organ, ki naj bi odgovarjal na poslanska vprašanja. Merxov Blagovni center in Metka Celje niti približno nimata nobene zveze, gre za dva povsem, lahko bi rekla, diametralno nasprotna primera. Na vso srečo so minili časi, ko je moral vsak, ki je hotel biti imenovan na kakršnokoli funkcijo, priložiti tudi potrdilo o moralno politični neoporečnosti. Če bi to še danes veljalo, ne bi bila na tem mestu, na žalost takšnega potrdila ne bi mogla priložiti, saj se s politikom nikoli nisem ukvarjala in se tudi v bodoče ne mislim. Če pa imajo celjski socialdemokrati osebo, ki je po njihovem mnenju moralno primernejša za takšno mesto, bi lahko že v preteklosti to iskristili in kaj naredili zato, da mogoče v Metki do stečaja niti ne bi prišlo.“

Očitajo vam, da ste z vložkom 960 SIT postali ena od šestih solastnikov trgovskega podjetja GALA TRADE, ki je nastalo s privatizacijo Merxovega Blagovnega centra.

„Omenila sem že, da je program prestrukturiranja Merxovega Blagovnega centra povsem ločen problem, ki nima z Metko nobene zveze. Kolikor vas zanimajo strokovne plati tega prestrukturiranja, vam na žalost ne morem odgovoriti, ker sem tudi kot odvetnica vezana na to, da vse, kar v zvezi z delom za stranke izvem, obdržim zase. Lahko pa vam povem, kar je zapisano tudi na celjskem registru, da sem soustanoviteljica GALA TRADE, da je bil moj vložek 960 tolarjev, ker je pač v tistem času zakon zahteval za ustanovitev minimalno vlogo 8000 tolarjev in misim, da je to treba gledati

širše, ne pa s stališča višine tega zneska. Tam je program predvideval dokapitalizacijo, ki bi jo naj izvedli vsi delavci v posameznih podjetjih in precej nefer bi bilo, če bi bili vložki ustanoviteljev bistveno večji, ker bi to že v prvi fazi postavilo delavce v podrejen položaj, saj ne bi imeli enakega izhodišča. Glede na to, da so bili ustanoviteljski vložki tako nizki, imajo sedaj dejansko vsi interesi, ki bodo pripravljene vlagati v podjetje, v bistvu enako startno osnovo.“

Čemu potem pripisujete to gonjo proti vam?

„Res ne bi vedela, zdi pa se mi, da je bilo tu zopet možno ponovno omeniti Merx Blagovni center, ki je lani v tisku precej odmeval. Osebnih sovražnikov v Celju nimam. Niti ne vem, kdo sploh so celjski socialdemokrati in osebno nikogar ne poznam, tako da res ne vem, od kod to izvira, saj sem še premalo časa v Celju, da bi se lahko komurkoli osebno zamerila.“

Usoda tovarne je zapečaten. Pri tem kljub vsemu ne gre pozabiti, da je bil za rešitelja tovarne pred zadnjo direktorico postavljen nekdanji partijski sekretar in predsednik občinskega sindikalnega sveta, po izobrazbi inženir živilske stroke. Ko je zapustil Metko, si je kupil - žago. Zdaj so postavili za stečajno upraviteljico odvetnico, ki po lastni izjavi pozna kolektiv štirinajst dni, kolikor tudi njen „svetovalec“, nekdanji direktor iz Prebolda. Odvetnica je po reševanju Merxovega Blagovnega centra, ki je bil vreden milijon mark, vsaj tako so ob ustanovitvi govorili, za 960 tolarjev postala ena izmed šestih novih lastnikov rešenega podjetja. Njenega svetovalca pa so obtoževali, da bi si naj na račun direktorovanja že v rdečih časih uspel odščitniti zajeten zaloga za hišo in vikend. Zdaj pa razumi, kdor more, na stotine iz Metke odpuščenih delavcev - ne more.

Janez Vodnar

Slovenija se je bala germanizacije in islamizacije, za tujim denarjem in kupci pa so vse pogosteje skrili Srbi

Srbi osvajajo Slovenijo

V nekdanji Jugoslaviji je bilo vsaj po eno podjetje v vsaki republici, preko katerega se je v tujino mimo vlade pretakal denar. Najbolj razvpit je bil Geneks, s katerim je upravljala obveščevalna služba. Tako je bila že mnogo pred razpadom Jugoslavije po svetu ustanovljena cela vrsta družb in podjetij, v katere so oblastodržci pravočasno spravili velikanske količine denarja in kapitala. Največ tovrstnih podjetij je zdaj zaslediti na Cipru, na Malti, v Italiji in Švici.

Danes več ni treznega politika na svetu, ki bi še omalovaževal Slobodana Miloševića. Tovariš Milošević je namreč doslej uredil vse, kar je napovedal in o čemer je govoril, eno dosegel s silo in drugo - kupil.

Slovenija se je po osvoboditvi pripravljala na obrambo pred germanizacijo in islamizacijo, dvema nevarnostima, ki ju je že okusila. Pred prvo se je stoletja dokaj uspešno branila, druge se je zavedla čez noč, ko so Albanci pokupili ali dobili v last skoraj četrtino vseh na prostem trgu dosegljivih lo-

kalov, trgovino z zelenjavo in sadjem ter skoraj polovico gostinstva.

Hrvati so ubirali drugo, nič manj uspešno pot. V Sloveniji so odpirali trgovine in na Hrvaškem Slovincem ponujali v odkup ali upravljanje in ustanavljanje „tozde“ ali cela podjetja, ki pa niso nikoli prav shodila. Šele pozneje, ko je bilo že prepozno, so Slovinci ugotovili, da se je tako po zakoniti poti denar elegantno pretakal na Hrvaško za pokrivanje nenehnih izgub. Po osvoboditvi je Tudižman naredil še korak naprej in državljanom Slove-

nije nataknil udzo v obliki neverjetno visokih davščin ali kar poddržal lastnino slovenskih podjetij. Zdaj je ubral srbsko pot in predvsem v zavarovalništvu z veliko žlico pobira smetano.

Milošević je v Sloveniji shranil nekaj tisoč svoje inteligence, Sloveniji prepustil plačevanje in skrb za več kot deset tisoč upokojenih Srbov, nekdanjih pripadnikov JA in njihovih svojcev, z v Sloveniji živečo tehniško inteligenco pa v glavnem dokaj skrbno nadzoruje celotna gibanja v gospodarstvu. Slovenska oblast je na prve odkrite primere pranja srbskega denarja reagirala enako, kot na vse dosedanje poteze tovariša Miloševića. Najprej, da gre za znake paranoje, nato pa, po enem primeru ne gre soditi, da je to načrtna politika. V nenehni stiski za denarjem, v iskanju kakršnihkoli kreditov je obveljala fraza, da na denarju ni imena.

In tako se je zgodilo, kar je bilo pričakovati, za zvenečimi imeni iz tujine, ki so se zanimala za naše gospodarstvo, tovarne, podjetja, posojala denar za reševanje obstoječega ali nove investicije, so v nekaj primerih že odkrili srbski loby. Kako daleč je Milošević raz-

predel svoje mreže, lepo ilustrira zadnji primer, ko gre za investitorja iz Amerike, za pravo multinacionalko, ki bi naj v Ljubljani zgradila pompozni objekt, za direktorje in pogajalce pa se pojavljajo osebe in imena iz naše ne pretekle zgodovine, ki so

še nedavno tega bdele nad varnostjo in sejele strah ter Jugoslavijo pripeljale, kjer zdaj je. Bali smo se Dunaja, motrili na Ciper, Malto ali Moskvo, preoblečeni pa so prišli z debelimi denarnicami iz Newyorka, Zuericha, Pariza ali kar iz še bližjega Milana.

Republikanci tožijo novinarje in Bavčarja za skoraj osem milijonov mark - Tudi o Janši, Kučanu in sodstvu nimajo lepega mnenja

Štormanovi hočejo denar

Republikanska zveza Slovenije je ovadila tožilstvu štiri novinarje ter Igorja Bavčarja. Vodstvo stranke je prišlo do prepričanja, da so na minulih volitvah utrpeli ogromno škodo zaradi neobjektivnega pisanja o stranki in njenem predsedniku Adolfu Štormanu. Z iztoženim denarjem bi naj financirali stranko in se pripravili na naslednje volitve.

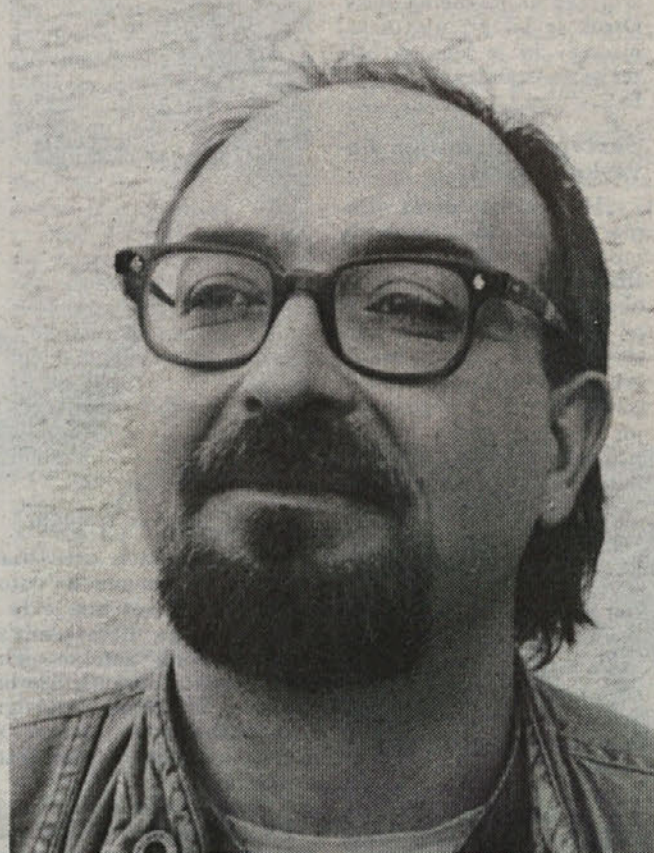
Naredite mi to Slovenijo slovensko

Na nedavni tiskovni konferenci v Velenju so predstavniki Republikanske zveze Slovenije nadrobno pojasnili zakaj srd in tožbe. „Rdeči novinarski loby je Jelinciča povzdignil v odrešenika, Štormana pa postavil za kriminalca, vsled česar je naša stranka utrpela veliko škodo na volitvah. Povrh tega je šlo še za mahinacije na voliščih, saj ni mogoče verjeti, da bi bilo skoraj 9 odstotkov Slovencev nepismenih, ker je bilo uradno potrjeno, da je bilo več kot 112 tisoč volilnih listkov neveljavnih. Za neveljavne pa so šteli tudi tisti volilni listki s pripisanim imenom Adolfa Štormana.

Naša stranka se je rodila

Ker skupščina ne bo imenovala komisije, ki bi raziskala, kam je šel ta denar in kam milijoni dolarjev, ki so iz državne blagajne izhlapeli pozneje, ker torej nihče ne bo povedal, kdo je ta denar ukradel, tudi v sedanjih skupščini ne sedijo - Slovenci,“ je bilo med drugim poudarjeno.

„Poglejte samo primer gospoda Hermana Rigelnika, ortodoksnega komunista, ki nikoli v življenju ni znal delati drugače, niti levo niti desno, temveč samo tako, kot je bilo dogovorjeno na CK. Nekdanja oblast ima v rokah tudi sodstvo, šolstvo, banke in večji delež gospodarstva. Isti sodniki, ki so še včeraj sodili v imenu partije in boljševizma, sodijo tudi danes. Nam ni znan niti en pri-

Dare Zupan

tudi podrobno pojasnili „roparski napad“, ko sta Štorman in Zupan od bratov Medved, avtoprevoznikov s Koroške, zahtevala vračilo 100 tisoč mark za orožje, ki bi ga naj omenjena brata prepredala v Srbijo in bila v Beogradu zato tudi aretirana, o čemer je bila obveščena tudi velenjska policija, vendar Štormana in Zupana o tem niso obvestili.

„Več kot leto dni so to prikrivali, midva sva Medvedoma samo dala na znanje, da o preprodaji vse veva in da naj zato vrneta najin denar. Tudi otrok bi vedel, da noben voznik tovarnjaka s sabo v žepu med prevozom premoaga ne vozi sto tisoč mark. Za kakšen roparski napad bi torej naj šlo?

Ponavljamo, da imamo dokumente, iz katerih je razvidno, da je Janez Janša trgoval z orožjem po osvoboditvi in embargu, predvsem pa je bil obveščen o naših poslih. Ker je prav takrat prišlo do razdora med Janšo in Bavčarjem, je Bavčar udaril po nas, da bi tako udaril tudi Janšo in mu dal vedeti, kdo je kdo. Zato tudi aretacije tistih tridesetih malih prekupčevalcev.

Mi Janši zamerimo, ker nas ni zaščitil, saj je šlo za dogovorjeno kupčijo in preprodajo orožja Hrvatom.

Ovadbje zoper novinarje smo sprožili zato, ker gre za loby novinarskih hiš, ki so še vedno po vplivom oblasti. V bistvu gre za zaščito novinarjev, ki zaradi takšnih političnih razmer ne smejo pisati resnice, temveč to, kar jim naročijo. Žarko Hojnik pa je bil že tako med novinarje vrinjen od UDBE, da je pazil, kaj kdo piše. Pred sodnike bi radi spravili tudi Tita Dobrška, vendar mu ne moremo zaenkrat nič dokazati. Treba ga bo zgrabiti za vrat in za 48 ur držati zaprtega, pa bo drugače pel...“

V imenu Adolfa Štormana in v imenu stranke od posameznih novinarjev, uredništva in Igorja Bavčarja zahtevajo skoraj osem milijonov mark odškodnin. Z iztržkom naj bi vzdrževali stranko in financirali priprave na nove volitve. Prepričani namreč so, da je Jelincič prav na njihov račun dobil tolikšno zaupanje Slovencev.

Nojevska politika slovenske vlade

Pozabljeni brezposelni

Brezposelnost je naš vsakdan. Nanjo smo se privadili in očitno nas glede na to, da ne naredimo nič, da bi jo zmanjšali, niti ne vznemirja več kaj dosti. Vznemirja edino le tistih 120.000 brezposelnih delavcev, za katere ni nikomur več mar, najmanj pa tistim, ki so nam pred volitvami obljubljali kar 100.000 novih delovnih mest.

Vlada je gotovo prva poklicana, da na tem področju kaj stori, vendar pa njena politika vse bolj spominja na noja, ki tišči glavo v pesek, da se mu ne bi bilo treba srečati z nevarnostjo, ki prihaja. Tolažijo nas, da stalno naraščajoče število nezaposlenih, niti ni tako visoko, saj je celo na nekakšnem evropskem nivoju in za neko tržno državo nekaj povsem normalnega, zaradi česar se res ne kaže kaj dosti razburjati. Vendar so primerjave z evropskim nivojem brezposelnosti navadna farsa, kajti velika večina nezaposlenih v zahodni Evropi sprejema solidna nadomestila, ki jim celo omogočajo kolikor toliko normalno življenje in ki so v posameznih primerih tudi tako visoka, da ljudje sploh niso zainteresirani za ponovno zaposlitev, čeprav bi za to imeli možnost. Pri nas je zadeva precej drugačna. Nadomestila za brezposelnost ne omogočajo niti približno normalnega življenja, sprejema pa jih le 30 odstotkov brezposelnih.

A kaj, ko ti suhoparni statistični podatki, za katerimi se skrivajo hude človeške stiske, ne zadostujejo za to, da bi se naša vladajoča koalicija končno le zamislila in kaj ukrenila. S problemom nezaposelnosti se v največji meri ukvarjajo občine in ga rešujejo po svojih močeh in sposobnostih - v redkih primerih celo dokaj uspešno, največkrat pa so vsa javna dela, razvoj podjetništva in podobni cirkusi, ki so sedaj v modi, le kaplja v morje vedno večje armade brezposelnih, ki vse bolj izgubljajo sleherni upanje. Zato ni čudno, da narašča kriminal, cveti delo na črno, da ljudje pristajajo na različna honorarna dela, ki jim ne zagotavljajo niti osnovnih pravic, razni nadebudni podjetniki in zasebniki pa to s pridom iskoriščajo za svoje bogatenje.

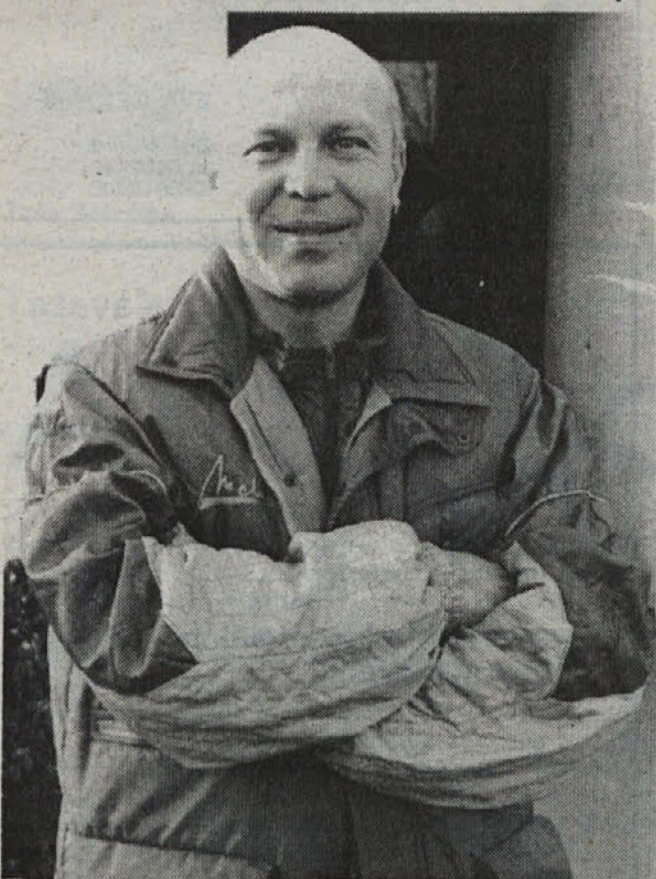
Vsi smo se že kar nekako spriznili s tem, da je brezposelnost pač tu, da je nekaj normalnega, in da se bomo še desetletja srečevali z njo. Res je, časi socialistične polne zaposlenosti se ne bodo nikoli več vrnil, nikakor pa ni res, da je takšna stopnja nezaposlenosti, kot jo imamo sedaj, nekaj normalnega, kakor tudi ne drži, da se ne da nič storiti. Najbolj žalostno je, da smo takšnemu vdajanju v usodo najbolj priča ravno tam, kjer imajo največ možnosti za korenite ukrepe - v vladnih resorjih. Ko poslušamo naše ministre in analiziramo njihove izjave, ugotovimo, da nimajo nobenih idej, nobenih zamisli in da so srečni že, če je nezaposelnost v preteklem mesecu naraščala le pol odstotka počasneje kot prejšnji mesec.

Vsi vemo, da delo na črno cveti, s tem se vlada celo hvali, češ: „Saj precejšen del brezposelnih honorarno dela“. Nihče pa ne pomisli, da je precejšen krivec za tako visoko nezaposelnost tudi delo na črno. Kajti, če bi ga onemogočili in ustrezno sankcionirali - torej kaznovali delodajalce, ki na ta način goljufajo tako državo kot delavce, bi le-ti vsaj določeno število brezposelnih že zaradi tekoče proizvodnje morali zaposliti. Vendar dokler inšpektorji, ki naj bi delo na črno preprečevali in preganjali, ne opravljajo svojega dela, če pa se kdo slučajno spomni, zakaj dobiva plačo, lahko izreče le minimalne finančne kazni (5000 SIT), na tem področju ne bo reda.

Resda naša vlada pripravlja zakon, ki bo urejal tudi to področje, vendar kot smo lahko slišali, potrebuje zanj še vsaj devet mesecev. Ob tem se človek vpraša, kaj za vruga počnejo kupi raznih pravnikov v vladnih resorjih, če niso sposobni prej pripraviti enega samega zakona, katerega izvajanje bi lahko precej omejilo in zmanjšalo število nezaposlenih.

Seveda to ni edina možnost, čeprav je nikakor ne bi smeli zanemariti. Poleti se je veliko govorilo o gradnji slovenskega cestnega križa, ki bi lahko pomenila ponoven zagon celotnega slovenskega gospodarstva in s tem veliko prispevala k zmanjšanju brezposelnosti. Kljub nasprotovanju vlade je bil v skupščini sprejet celo zakon, ki je določal rok, v katerem mora vlada pripraviti koncesijski akt in razpis za izgradnjo manjkajočega dela cestnišča. Čeprav je ta rok že davno potekel, se ni zgodilo nič. Očitno zakoni sprejeti proti volji vlade ne pomenijo veliko, četudi gre za usodne odločitve. Dokler bo tako, pa tudi ne bo upanja za to deželo in za vse njene državljane, ki se srečujejo z vedno večjo življenjsko stisko.

Janez Vodnar

Franc Oblišar

iz srda in žalosti zaradi tepanja Slovencev, največja izdaja slovenskega naroda pa se je pripetila zdaj, ko so javno objavili, da so ob že več kot sto tisoč neslovenecem izdali državljanstvo še 60 tisočim ali doslej skupaj 177.400 in to kljub temu, da četrtnina Slovencev že nima več niti za hrano! Oblast so si spet prigrabili jugoslovnarji in rdeči, zato ni moč pričakovati, da bi posebna komisija raziskala, kam je šlo 270 milijonov dolarjev, kolikor je bilo izdvojenega denarja za sanacijo Elana.

mer, da bi bil kakšen sodnik zamenjan. Zato plačuje tudi Adolf Štorman, ki ga zaradi navadnega gostilniškega pretepa, kot jih je vsaj dvajset na teden pri nas, gonijo z Interpolom. Da je krivica še večja, sodišče ne upošteva, da je bil gospod Štorman napaden in da je streljal v samoobrambi.“

Tudi Janšo in Dobrška postaviti pred sodišče

Na že omenjeni tiskovni konferenci so med drugim

Slike: LucaS

Mislila sem, da so vse grozote končno mimo, zdaj so mi ugrabili še sina, moje oči in luč

Ibro, pusti otroka

„Ko se mi je po tolikih mesecih končno posrečilo priti iz srbskega taborišča, sem mislila, da je najhujše za mano. Človek vse preživi, udarce, žalitve, lakoto, posilstva, da pa se izživljajo nad tvojimi otroki, tega nobena mati ne prenese. Na svoje oči sem gledala, kako so ženske s svojimi telesi skušale obvarovati svoje otroke, vendar krvniki niso ubijali žensk, temveč pred njihovimi očmi otroke. To se ne da pozabiti in ne sme pozabiti!“

Nesrečna Asima Trnjanin

Nesrečni materi ugrabili še sina

Ob tej popoldanski uri sta se ponavadi odpravila na sprehod. Ona, dvaintridesetletna Asima Trnjanin, kmetijska tehničarka in podjetnica, in „njene oči in luč“, triletni sin Sihanuk, zdaj brezdomca, doma iz Kozarca. Iz vasi, ki je več ni, iz okolice Prijedorja.

„Avgusta nam je uspelo podkupiti unproforjevce, da so sestro rešili pekla v Trnopolju, srbskem taborišču blizu Prijedorja. Šele novembra pa smo odkrili njenega otroka na Hrvaškem, blizu Siska, pri materi otrokovega očeta Ibrahima Mahmutovića. Otroka sva na skrivaj pripeljala z brzovlakom do Sevnice. Tam se je vlak ob nekem semaforju ustavil, mi smo izkočili in nadaljevali pot proti Ravnah. Za otroka namreč nismo imeli nobenih papirjev in smo se bali novih težav s slovensko oblastjo,“ pripoveduje Avdo Trnjanin, brat nesrečne Asime, ki je na Čečovju počasi udomil sestro in mater, druga dva brata pa sta v nekem begunskem taborišču na Češkem. Avdo že od mladih nog živi na Ravnah in vsa leta dela v tamkajšnji železarni.

„Čeprav Asima in Ibro nista več živela skupaj, po štirih letih druženja sta se pač razšla, nismo bili skregani. Skupaj smo celo skušali Ibru pomagati iz pekla tudi zato, ker je ob srbskem napadu na našo vas njun sin ostal pri njem.“

teri, ki bi naj nanj popazila, dokler jaz v Prijedoru ne bi vsega uredila. Z Ibrom nisva bila poročena, ko sva se razšla pa sva na socialnem skrbstvu podpisala, da ima oče ob koncu tedna ali ob praznikih otroka pravico obiskovati. Zato tudi ni bilo nič nevsakdanjega, ko je 7. februarja Ibrova mati prišla k otroku na Ravne na obisk. Otrok je bil pri njej nekaj mesecev in je lepo skrbela ter se navezala nanj, zdaj pa to ...“

Skrivnostni major hrvaške vojske

„Mene ni bilo doma. Doma so bile samo ženske in moja otroka. Muhiba Kadić, Ibrova mati, bi naj prišla na obisk z Mahmutovićem, ki je, kot je trdil, doma iz Sanskega mosta in so ga ženske celo po videzu poznale. Pripovedoval je, da je zdaj major hrvaške vojske, da pomaga iz taborišč spravljati naše ljudi, da je sicer poleg tega še podjetnik in pogosto prihaja v Slovenijo. Šele pozneje so se spomnile, da je imel avtomobil, s katerim je pripeljal Ibrovo mater, skopsko registracijo.“

Po pitju kave, ki je običaj, se je možak razgovoril in povedal, da je tudi on pred Srbi komaj rešil enajstletno hčer in nosečo ženo Timko, ki mu je pred dnevi povila sina. Ker je bila Asima z otrokom namenjena na sprehod, se je ponudil, da bo otroka malo popeljal naokoli do policije, kjer mora urediti še neke papirje, da mu bo kupil sadje ...“

„Zdaj je jasno, da je stara Kadićka prišla na Ravne z namenom, da otroka ukrade. Scenarij je bil narejen kot v kriminaliki. Ibro, ki se je medtem poročil z drugo žensko, ta bi naj bila baje zdaj visoko noseča, je z ženo uspel priti do Nemčije.“

Babica več ničesar ne razume

Triletni Sihanuk Trnjanin

kjer živi in dela njen brat. Očitno je, da mu bo otrok služil, tako kot mu je že v Bosni in na Hrvaškem, za ščit. Tudi nemške oblasti drugače obravnavajo begunce iz Bosne, če gre za skrbnika in otroka, za družino, ki ima v Nemčiji sorodnike ...

Srečna sem, da se je Ibrotu uspelo z otrokom rešiti pred peklom v Bosni. Tudi on je izgubil vse, kot mi, saj so Srbi naše vasi zravnali z zemljo, toda zdaj ima svojo družino, tudi meni se je uspelo izvleči, zato bi mi naj pustil otroka.“

Nihče na svetu, noben papir ne bo prenesel in niti en sam človek ne more povedati, kaj smo v Bosni pretrpeli in kaj se tam še vedno dogaja. Od tu, z Ravnah, zdaj po nekaj mesecih več tudi sama ne morem verjeti, kaj sem doživljala, kaj se je tam dogajalo in kaj se še dogaja. Grozovitosti, ki si jih omisljajo, se ne da opisati. Samo to vam povem, da so bili 'Vukovarčani', tankisti, ki so zlomili Vukovar in ki so s posilstvi Muslimank tu v Prijedoru zgrozili svet, prave ovce pred zdajšnjimi krvniki. Verjemite mi, da lahko pozabiš na ponižanja, da z leti tudi udarci več ne bolijo, da posilstva nekje globoko zakopaš v sebi, ko pa te posiljujejo pred otroci in nato otroke pred tvojimi očmi zverinsko ubijajo, tega se ne da, tega ne moreš in tega ne smeš nikoli pozabiti ...“

So otroka odpeljali v Nemčijo?

„V naši družini več ne govorimo o tem, kaj je bilo. Zatrčno pa vem, da v Bosni ne bo in ne more biti miru vse do takrat, dokler bo živ še en sam človek, ki je to doživljal, torej do smrti cele generacije. Znano je, da so v Prijedoru in okolških vaseh živele tri četrtine Muslimanov. Mi nismo nikoli bili fundamentalisti, složno so živele tri vere, saj je tudi med Muslimani mnogo katolikov in pravoslavnikov. Po drugi strani so ostali v Bo-

k vsemu temu prida še naš človek, toliko bolj boleča. In moji sestri so poleg vsega gorja, zdaj odprli novo rano. Vzeli so ji še edino, kar ji je ostalo, kar jo je obdržalo pri življenju, otroka. Tega več ne razumem in to jim zamerim. Ugrabitev smo prijavili oblastem, v Slovenji Gradcu so kriminalisti povedali, da so v iskanje vključili tudi Interpol. Mi smo navezali že stike z znanci in sorodniki v Sisku, kjer zdaj živi Muhiba Kadić, vendar baje otroka ni tam. Torej so v resnici otroka tu spravili čez mejo in v Nemčijo. Najverjetneje v Muenchen, kjer živi in dela brat sedanje Ibrotove žene in kamor je pobegnil tudi Ibro z ženo. Ibrahima več ne razumem, ustvaril si je novo družino, žena pričakuje otroka, zakaj zdaj to, zakaj nove bolečine Asimi, ki je že toliko pretrpela. Otroka ugrabiti za to, da si rešuješ svojo rit, ni moško in ni vredno človeka! Tudi tisti Mahmutović, če se res tako piše in če je res major hrvaške vojske, bi moral o tem razmišljati, kajti denar ni vse in marke vsega ne operejo,“ meni Avdo Trnjanin, ko se sprašuje, kdaj bo konec te groze.

Jani Sova

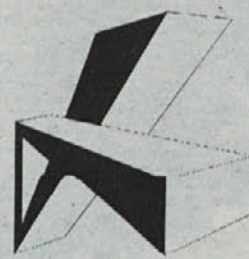
slike:LucaS

POPRAVILO IN IZDELAVA VSEH VRST USNJENIH IZDELKOV

EVA CESTNIK

Zidanškova 2
tel. 063/27 884
63000 CELJE

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

107,8 Mhz

Trbovlje: Plesna skupina mažoretok praznuje desetletnico

Kako do sponzorja

Danes že pokojni Franci Princ, predsednik delavske godbe Trbovlje, je pred dobrimi desetimi in več leti dal pobudo za ustanovitev mažoretok. Beseda je padla in Ema Zalezina je čisto po naključju začela iskati stike z ljubljanskimi mažoretkami in edino priznано slovensko strokovnjakinjo na tem področju Ivico Knausovo. Vse seminarje si je plačala sama, z veliko voljo in trudom je Ema Zalezina ustanovila plesno skupino mažoretok v Trbovljah.

Med dekleti je bilo veliko zanimanja in kaj kmalu je Ema Zalezina oblikovala prvo skupino. Po desetih letih ima v svojih vrstah štiri generacije deklet, starih od 6 do 18 let. Dekleta pridno vadijo kar štirikrat na teden. Vaje imajo v delavskem domu Trbovlje, kjer imajo tudi spravljeno garderobo. Vsako leto trboveljske mažoretke pripravijo samostojni koncert, samo lansko

leto so imele kar 35 nastopov. Svoje ime pa so mlada dekleta v rudarskih kostumih ponesla izven meja Slovenije. Predstavile so se v Muenchnu, nekajkrat so gostovale v Italiji, v Stari Gorici, prav zdaj pa spletajo vezi z mažoretkami iz Češke.

Plesna skupina trboveljskih mažoretok šteje 90 deklet. Mlajše pridno vadijo plesne korake, srednja generacija se uri v vrtenju palice,

najstarejša generacija oblikuje zahtevne like, ki obsegajo poleg plesnih korakov tudi vrtenje z dvema palicama. To je zelo zahtevno. Zato je treba pridno vaditi. Ema Zalezina pravi: „Če kje velja pravilo, da vaja dela mojstra, to pri nas še posebej prav pride. Dekleta imajo veliko volje, poleg tega so pridna v šoli, kljub temu da zaradi nastopov velikokrat izostanejo od pouka, nisem imela nikoli nobenih težav. Z dekleti je prijetno delati, saj nekatera ostanejo v skupini vse do mature. Pridna so in prizadevna.“

Pred leti so mažoretke, po dolgem iskanju prostora, dobile v najem staro poslopje rudarskega doma Trbovlje. Prostori so bili opuščeni in vlažni. Danes pa ta hiša živi in v njej so mažoretke skoraj vsak dan. Za mnoge je to njihov drugi dom.

V minulih desetih letih so dekleta pisala kroniko in si uredila foto albume. Ema Zalezina pravi: „Veliko je bilo nastopov, veliko prostih ur sem preživela z dekleti in prav vesela sem, da so moje mažoretke nekaj naredile in da jih poznajo še drugod. Leta kar tečejo in čas beži, ampak skupaj z mladimi se počutim tudi jaz mlado.“

Načrtov trboveljskim mažoretkam ne manjka. Svojo desetletnico bodo počastile delovno, saj se že pripravljajo za jubilejni nastop. Svojih težav ne obešajo na velik zvon, ampak skušajo v društveno blagajno dobiti čimveč tolarjev. Dva sponzorja sta premalo, pa vendarle jim tudi drugi zasa-

vski delovni kolektivi po svojih finančnih zmožnostih pomagajo.

Njihova garderoba je draga, z mesečno članarino 300 SIT tudi ne dobijo veliko denarja, kljub temu pa mažoretkam volje ne manjka. Zaželimo jim še veliko lepih in prijetnih nastopov.

Ema Zalezina je prava Trboveljčanka, rojena v rudarski družini. Po končani osemletki se je vpisala v srednjo ekonomsko šolo v Trbovljah in hkrati v srednjo baletno v Ljubljani. Kot mlado dekle je obiskovala tudi glasbeno šolo, igrala je violončelo, ki je bilo večje kot Ema. Njena mama je gospodinjala pri znani trboveljski družini Jermol. Gospa Jermolova je učila balet in tako je majhna osemletna Ema spoznavala baletne korake. V veliko vese-

lje ji je bilo od daleč opazovati balerine in tudi sama je kdaj zaplesala.

Leta so tekla in Ema se je poročila. Ustvarila si je družino, z možem Lojzom sta si uredila dom in pri hiši so zajokale kar tri deklice. Edina, ki se ukvarja s plesom in obiskuje tudi mažoretke, ki jih vodi mami, je srednja hči Nina. Do mamice je vedno kritična, zelo pozorna in mami je prevzela najstarejšo skupino mažoretok. Mama Ema prav dobro ve in pozna „pubertetniška leta“, zato je vesela, da dekleta pridno vadijo in ples prilagajajo modnim hitom. Ema je dolga leta poučevala balet v glasbeni šoli Zagorje ob Savi, pomagala pa je tudi v hrastniški in trboveljski glasbeni šoli. Leta skrbno skriva in težko ji je prisoditi starost. Zdaj je že v predčasnem pokoju,

toda vsa temperamentna in poskočna. Dela ji nikoli ne zmanjka. Ema iščejo v rudarskem ali delavskem domu, doma, kličejo jo po telefonu, vedno je v teku. Z nasmehom pravi: „Dobro, da imam takšnega moža, kot je Lojze, da me razume, namesto mene doma sprejema telefone in to brez hude krvi.“

Ema Zalezina je ustanovila tudi folklorno skupino pri Svobodi Center v Trbovljah. Vedno nasmejana in pripravljena na klepet ob koncu pogovora reče: „Če človek želi, da je srečen, mora veliko delati. Jaz imam še vedno, kljub upokojitvi, občutek potrebnosti. Meni ni nikoli dolgčas, le časa imam premalo.“

Vojka Povše Krasnik

Ema Zalezina

Skupina mažoretok pred nastopom

Težave električnega avtomobila

Avtomobil 21. stoletja

Na avtomobilskem sejmu v Amsterdamu je veliko pozornosti zbudil električni avto, pogosto razglašen za čist in tih odgovor zahtevam moderne vožnje.

Vendar kljub rekordnemu številu 17 različnih modelov – od adaptiranih obstoječih pa do egzotičnih futurističnih vozil – se proizvajalci avtomobilov še ne odločajo za serijsko proizvodnjo, saj za to nimajo dovolj velikega tržišča.

„Fiat bo letos proizvedel 1500 električnih avtomobilov in je s tem največji proizvajalec na tržišču,“ poudarja Harry van Doorne, vodja prodaje Fiata za Nizozemsko. Fiat je izdelal električno verzijo svoje Pande in cinquecente, vendar jih v glavnem ponuja imetnikom voznega parka. Proizvajalci se že dolgo srečujejo z problemom množične uporabe električnih vozil. Že leta 1910 je bilo v Londonu 10.000 vozil na električni pogon. Vendar pa še 80 let pozneje električni avtomobil čaka na revolucijo v baterijski tehnologiji, ki bi ga pripeljala v 21. stoletje.

„Stroške je treba zmanjšati,“ meni mazdin tiskovni predstavnik Jun Watanabe. Sodobni električni avtomobili dosegajo hitrost od 100 do 130 kilometrov na uro in lahko prepeljejo od 100 do 250 kilometrov z enim polnje-

njem, odvisno od vrste avtomobila. Njihova cena pa je še vedno dva do trikrat večja od konvencionalnega vozila podobne vrste.

Med nemškimi proizvajalci ima „Mercedes Benz“ električni model 190, medtem ko BMW preizkuša električno verzijo svoje trojke. Največja hitrost BMW-jevega vozila dosega 115 kilometrov na uro, s hitrostjo 80 kilometrov pa lako prevozi 185 kilometrov. Njihov tiskovni predstavnik Rudolf Prodst meni, da avtomobil ne bodo osvojili tržišča, dokler akumulatorji ne bodo postali bolj in cenejši. Poudarja, da že sedaj uporabljajo akumulatorje na zvepleno kislino, ki dajejo največ energije in so lažji od vseh drugih.

Japonski avtomobilski proizvajalci seveda ne zaostajajo za nemškimi. Mazda se je pojavila z električnim MK-5, športnim avtomobilom, ki bi lahko prišel na trg v naslednjih letih.

Watanabe opozarja tudi na tehnične probleme električnega avtomobila, čigar cilj je postati mestno vozilo, ki ne bo

onesnaževalo zraka in delalo hrupa.

„Vendar je z obstoječo tehnologijo onesnaženje pri električnem avtomobilu na splošno večje kot pri klasičnih,“ pravi tiskovni predstavnik BMW-ja Prodst. Predstavnik Mazde pa poudarja potrebo reševanja infrastrukturnih problemov, s čimer bi omogočili, da bi se avtomobili lahko z električno energijo polnili še kje drugje kot doma.

Angleško mesto Coventry namerava vključiti preizkušanje električnih avtomobilov v program evropske skupnosti. To vključuje tudi izgradnjo posameznih električnih polnilnic v mestu, kjer bodo lahko vozniki pustili vozilo na polnjenju medtem, ko bodo v službi ali v trgovini.

Trije veliki ameriški avtomobilski pro-

izvajalci Ford, Chrysler in General Motors so pred kratkim objavili, da bodo sodelovali pri skupnem projektu za izdelavo modernih akumulatorjev za električne avtomobile.

Nekatere evropske države načrtujejo ukinjanje davkov in tudi druge ukrepe, s katerimi bi spodbudile uporabo električnih vozil. Minuli mesec je Evropski parlament celo zahteval, da prično pripravljati načrt promocije električnih vozil v Skupnosti.

Vendar pa se mnogi avtomobilski proizvajalci upirajo slepemu vztrajanju pri električni energiji, saj trdijo, da obstajajo boljše ekološke alternative, kot so električno-naftni hibridi in vozila na vodikov pogon.

Reuter

PETROL

z vami na poti

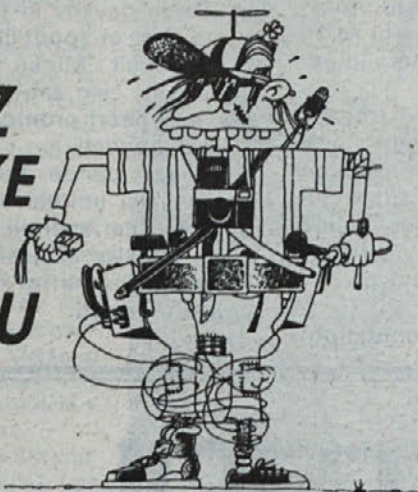
RES JE...

- da so Bosanci potrebni ameriške pomoči izpod neba. Ne bi pa škodilo, če bi južni veter zanesel kakšno otovorjeno padalo tudi nad Slovenijo.
- da je podražitev vode, plina in komunalnih storitev ogrozila življenja v slovenski prestolnici v tolških meri, da so po zakonu ponudbe in povpraševanja poskočile tudi najemnine grobov.

- da v uredništvu Nove dobe še vedno nismo prejeli članske kartice za vstop, ki so nam jo obljubili v Vitezu, ljubljanski ostariji zahodnega tipa, kjer dana beseda nekaj velja.
- da je mogoče biti dobre volje tudi brez alkohola. Žal ne v Sloveniji.
- da se pomladi kmetje običajno odpravijo na njive. Letos se bodo za sprememo na ceste. Ali glede na življenje Slovencev, podobno srednjeveškemu, prihaja tudi do ponovitve kmečkih uporov?
- da so zahodnjaki nori. Bi sicer Evropska banka za obnovo in razvoj posodila Sloveniji 225 milijonov ekujev?
- da smo Slovenci skromen narod. Vseeno smo dali v grb, vse kar imamo. Tri zvezde, tri hribe in eno reko.
- da ne vemo, zakaj je Schwarzbartl izstopil iz SKD. Ker je tiho, najbrž ne bomo tega nikoli izvedeli. Toliko bolje.
- da so poslanci zamrznili plače, čeprav bo pomlad zagotovo odtajjala cene.

BREZ DLAKE NA JEZIKU

MARIBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95,9MHz

Žagarjeva mama in ata in njunih deset otrok, dvakrat toliko vnukov in še več pravnukov

Diamantna poroka v Olimju

V soboto, 20. februarja, sta Ana in Jože Žagar praznovala 65 let skupnega življenja. Pri slovesni maši v znameniti cerkvi v Olimju so se zbrali vsi njeni otroci, vnuki, pravnuki, znanci in prijatelji. 65 let je dolga doba; obletnico poroke s tako visoko številko pa doživi le malo kateri zakonski par.

Dva dni pred tem slavnostnim dogodkom sva ju obiskala na njunem domu. Ob koncu skrivne dolinice pri Podčetrtku je vas Olimje, kjer stoji nekdanji pavlinski samostan. Od zunanaj poslojpe bolj spominja na grad, kar je sprva tudi bilo. V njem je znamenita samostanska lekarna, ki je znana po imenitnih slikarjih iz 18. stoletja. Povzpela sva se po cesti nad Olimje, mimo prav tako poznane kmečkega turizma pri Ježovniku, še dalje v hrib. Nebo je bilo redno modro, v svoji jasnosti še skoraj vijoličasto. Na Tihomiru, kjer živi Zagarjeva mama in ata, so v bregh že vzcvetele trobentice in napanjale svoja rumena grica v predpuštni čas.

Zdraviliški in turistični Zivzav v Atomskih Toplicah je oddaljen le pet kilometrov, a do sem ne seže niti glas niti hrup avtomobilov s ceste niti kužne klice potrošniške mrzlice in lhte.

Nad vinogradom stoji v breg pripeta hiška. Prejšnja lastnica ni zamen poimenovala tega kraja Tihomir. Obsotelski grčiči se razgrinjajo okoli, vinogradi, obsežni gozdovi, kolovozi, njive, vse diha mirno spokojnost. Električno so tam gori dobili še pred dvema letoma!

Zagarjeva mama naju je sprejela pred hišo. Niti malo ne kaže svojih devetdesetih let. Vsa čila, urna in poskočna je še. Vsega se še natančno spominja; tudi tega, kdaj in kje naju je nazadnje videla.

Njunih petinšestdeset let

Hčerka Pepca, ki živi z njima in jima je v vsestransko pomoč, je prišla iz kuhinje, ata je pravkar poslušal radijska poročila. Tudi on je še pravi korenjak za dvojihi devetdeset let. Kreproko smo si stisnili roke.

Topla domačnost kmečke izbe človeku omehta dušo. V kotu siri prijetno toploto zakurjena kmečka peč, diagonalno nasproti pa topilno izžareva tudi Bogov kot z večno lučko. Posedli smo za veliko mizo s sopkom prvih zvončkov na njej. In že prihajajo tudi zganje, domača kapljica in flancati.

Vpljam njuno podobo vase: podobno dveh ljudi, ki sta skupaj preživel 65 let. Žagarjev ata je oblečen v kožuhovinast brezokavni, na nogah ima iz koruzovinepletene copate. Tudi hčerka Pepca ima tako posebno obušalno.

„Take copate pa naša mama plete,“ pravi Pepca. Žagarjeva mama se skromno nasmehne in sede k mizi. Izza očaj ves čas ljubeče pogleduje po svojem možu. Izraz v očeh kaže njuno bogato notranjost. Ta odlično premaguje njuno skromno zunanost.

Pred letom dni sta bila oba kar precej bolna, trdovratna vročina ju je kar naprej kovala. Pepca ju je pozdravila z ovitki. Zdaj ima s tem že kar precej izkušenj, najboljši je ovitek namočen v vodi, v kateri sta sol in kis, tudi skutina voda je odlična za zbijanje vročine.

„Vsega naenkrat ne morem povedati - preveč stvari se je zgodilo v mojem življenju. Spomini pridejo in se izgubijo, kot razvezani konci se spet najdejo in se povežejo med sabo,“ razmišlja Žagarjev ata in seže v mislih daleč nazaj.

„Rodil sem se leta 1903. Mama mi je umrla, ko sem bil še majhen. Oče se je še enkrat poročil, vendar je bila mačeha z menoj zelo dobra. S hvaležnostjo se je spominjam. Zame je bil hud udarec, ko je v mojem trindvajsetem letu umrla. Kupil sem neko domačijo in z lastnico sklenil pogodbo o preužitku. Zemlje je bilo toliko, da je nisem mogel sam obdelovati in moral sem se ozreti za Zeno.“

Eno leto sva delala za posteljo

Res jo je kmalu našel. Ze dolgo mu je namreč ugajala brhka, skromna in poštena Ana, ki je hodila mimo njegove hiše v 'gorcov'.

Tako sta se 19. februarja 1928 poročila. Vendar je mlada Zena morala ostati še nekaj časa na svojem domu, da sta 'spravila skupaj' zakonske postelje.

V zakonu se jima je rodilo deset otrok, rojevali so se od leta 1929 do 1945. V tistih letih, a težkih časih je na Žagarjevi kmetiji živelo štirinajst

ljudi: starša, deset otrok, preužitkarica in še dekletce, ki so ga vzeli pod svojo streho leta 1947 kot devetmesečnega dojenčka in je živelo pri njih, dokler ni dokončalo osnovne šole.

„Njenim staršem je dvakrat pogorelo, reveži so bili, malce zaostali. Predno sem punčko prinesla h hiši, sem vprašala vsakega otroka posebej, če jim je prav, da jo obdržimo. In otroci so rekli: 'Seveda, naj ostane.' In ne samo to. Rekli so: 'Naj bo kot naša!' Ja, hvala Bogu. Vsi nanjini otroci so sočutni in dobri po srcu. Tega sva veselja bolj kot vsega drugega, kar so dosegli v življenju,“ pravi Zagarjeva mama.

„V tistih davnih časih, ko sva stopila pred oltar, je bilo življenje mnogo bolj preprosto, kot je danes.“

Zagarjeva mama in ata z vnukom Juretom

danes. Vseskozi smo živeli skromno, ljudje smo imeli drugačen odnos do soljudi in do življenja nasploh. Danes ni nobene hvaležnosti več. Vse, kar človek ima, jemlje za samo po sebi umevno. Mladv pa se ves čas zavedava, da je vse dano od Boga.“

Kako lepo je to povedal Žagarjev ata! Zares - kaj pa imamo, česar ne bi prejel? Če pa smo prejeli, kaj se ponašamo, kakor da ne bi bili prejel?

Deset svojih in še en tuj

Najtežji čas v njunem življenju je bil čas po drugi svetovni vojni. Čas krivic in kmečkih oddaj. Oblast ni prav nič uštevala, da so na primer miši požrle pšenico in zaradi katerega so iz Prekije prihajali v Prekmurje posamezniki in samovoljno, vedno sicer pod firmo „pomagati“ Prekmurcem pri oživljanju NOG. V resnici pa so zaradi tega pobegnili iz Prekije in jim je bilo treba tako ali drugače poiskati skrivališče. Običajno je njihova „pomoč“ ostala brez vsakega haska, bodisi niso našli stika z organizatorji NOG v Prekmurju bodisi jim sploh ni bilo za to, da bi v resnici kaj politično delali in se izpostavljali nevarnosti. Ni bilo malo primerov, da so jih - zaradi nepravilnosti in pohajkovanja - hitro dobili žandari. Ti so jih kmalu pokazali družini in tudi bratci in sestrice so vsakega sprejeli medse z ljubeznijo.

„Vzgoja je bila konzervativna, tako je včasih pač bilo. Ustrahovanja je res bilo, vendar vse z dobrim namenom,“ pripominja Zagarjev ata.

„Zjutraj zarana, ko je bilo treba gnati na pašo, nas je zbudila mama. Poklicala nas je uvidevno, mehko, nežno. Enkrat. Dvakrat. Tudi trikrat. Potem je prišel oče in pri pričel je bilo-treba vstati,“ pravi v smehu Pepca.

„O, spominjam se, kako sem tudi sam pašel. Osem let sem imel tedaj, 1911. leta. Bilo je strašno sušno leto. Enkrat poleti se je nenadoma zoblščilo in hitro sem gnal s pašne domov, da bi prišel se pred nevihto. Ko sem prignal domov, se je že zjasnilo. Oh, kako sem bil potem kregan!“

Posestvo predala sinu

„Ja, dosti hudega je skušil moj mož, mnogo več kot pa jaz!“ ga ljubezljivo boža s pogledom Zagarjeva mama. „Ze to je bilo dovolj hudo, da je tako zgodaj izgubil mamu!“

„Kakor daleč nazaj mi sega spomin,“ pripoveduje hčerka Pepca, „smo živeli skromno, a mama je kuhala po večkrat na dan.“

Preprosta kmečka pamet je kdaj že vedela tisto resnico, ki jo danes razglasajo zdravniki, gastrofizi in drugi strokovnjaki: Jej večkrat po malem!

„Tako smo imeli zajtrk (nekaj malega), kosilo (v bistvu zajtrk), preduznik, južino, malico in večerjo. Mami nikoli ni bilo odveč kuhati po večkrat na dan. Kadar je šel oče kosit, je vstala hkrati z njim in mu pripravila kaj za pod zob, ob devetih pa smo mu otroci že nesli zajtrk. Kruh smo imeli koruzni, a hvala Bogu, vedno je bil.“

„Delati je treba, brez tega ni nič,“ zatrdi Žagarjev ata. „Toda vzeti si je treba čas za počitek!“ In na vprašanje, če je kdaj kadil, se namuzne: „Če mi je kdo dal cigareto, sem. Enkrat smo na nekem furežu kadili in pili, potem pa je bilo jo!“

Ko sta bila Zagarjeva mama in ata stara 57 let, torej pred 33 leti, sta izročila posestvo sinu in si izgovorila od njega preužitek. Sin, ki je uspešno gospodaril na domu, je prav tako pri svojih sedemindesetih letih izročil posestvo svojem sinu. Za zlato poroko sta bila še doma, kasneje sta se preselila h hčerki Pepci na Tihomir. Najprej sta hodila tja le obdelovat zemljo, potem pa sta Tihomir tako vzljubila in se ga privadila, da sta se dokončno preselila.

Dokler ljubiš, ostaneš mlad

Najmlajši sin Tone, ki živi v Lescah, ima na starše čudovite spomine:

„Nikoli se nista kregala, vsaj pred otroki ne. Mama je očetu vedno pritrjevala in mu prikimala. Oče je skrbel za gospodarstvo in tudi gospodinjstvo. Spominjam se, kako mu je mama rekla: Pogledaj v shrambo, kako je z žitom... Bil je z vsem na tekočem, vedel je, koliko jajc znesejo kokoši in kakšne so zaloge v shrambi. O vsem ga je mama sproti obveščala. Po mojem prepričanju ju drži pokonci in pri močem medsebojno zaupanje in ljubezen. Vedno sta gojila do vseh spoštovanje in tako sta vzgajala tudi nas otroke: spoštujmo vse ljudi brez izjeme, tudi reveže.“

Ko ji omenim, da jo imajo njeni otroci za uvidevno in potrpežljivo, se Zagarjeva mama hitro otrese vsih pohval.

„Za preprič preprosto ni bilo časa. Bila sem potrpežljiva, res, a taka sem bila, ker sem videla, da je tudi moj mož uvideven, potrpežljiv, dober. Kako bi bil potemtakem človek jezljiv in vzklipljiv?“

Zagarjev ata zelo rad bere. Imajo naročene Mohorjeve knjige, Nedeljca, Družino, Prijatelja, Ognjišče. Zna piesti koše, njegova žena pa presti in izdelovati copate.

„Ko se bo začelo v vinogradu, bo ves čas tam,“ jo zatoči ata, „včasih jo komaj najdemo, da pride jest.“

Redita tudi kozo in zajce. Uživata v vsakem od preostalih dni in se zanj iskreno zahvalujeta Bogu, ki je tako čudovito vodil njuno usodo.

V prvem mraku sva se spuščala v Olimje. Ni še pomlad, a ključ prebujenja je bil tako močan, da ga mora zaslišati sleherna stvar in vsako srce. Da, dokler človek ljubi, ostane mlad.

Zgoraj na Tihomiru sta drug ob drugem v ljubeči bližini sedela Zagarjeva mama in ata. Nekaj v njunem sestem, nesklajenem čutu dojema tisto, česar mi pogosto kar nismo več zmogni - v vsakdanjem življenju se lahko opažata ob hudobiji dobroto, ob surovosti nežnost, ob sovraštvu ljubezen, ob zemlji nebo, ob malenkostih veličino.

Tudi sama sta del veličine.

Na obisku sva bila

Ivanka in Jože Korošec

Ne gre le za Babji ložič (9)

Drugi s Prekmurci

V nadaljevanju „Babje ložice“ (8) - smo iz pisma Bevca (Edvarda Kardelja) Titu z dne 14. decembra 1942 prepisali le tisti del, v katerem so presenečljivo pošteno zapisani ne ravno vzpodbudno zanimanje in - kljub boljšim možnostim! - pomanjkajne poskusov „centra“ za kakšne „večje ukrepe, da bi se povezali“ s Prekmurjem.

Zaradi tega je bilo tudi v Prekiji stanje takšno, kakršno je bilo v tistem času in zaradi katerega so iz Prekije prihajali v Prekmurje posamezniki in samovoljno, vedno sicer pod firmo „pomagati“ Prekmurcem pri oživljanju NOG. V resnici pa so zaradi tega pobegnili iz Prekije in jim je bilo treba tako ali drugače poiskati skrivališče. Običajno je njihova „pomoč“ ostala brez vsakega haska, bodisi niso našli stika z organizatorji NOG v Prekmurju bodisi jim sploh ni bilo za to, da bi v resnici kaj politično delali in se izpostavljali nevarnosti. Ni bilo malo primerov, da so jih - zaradi nepravilnosti in pohajkovanja - hitro dobili žandari. Ti so jih kmalu pokazali družini in tudi bratci in sestrice so vsakega sprejeli medse z ljubeznijo.

Vendar sta danes preveč srečna in zato spomin molči o vseh bridkih urah in stiskah. Raje mislita na vse lepe in radostne reči.

Najlepše je bilo vedno ob mojem godu,“ se spominja Zagarjeva mama. „Otroci so prišli kar v procesiji k meni in mi voščili, vsak po svoje. Najmlajši pa je deklariral tisto: prikoracam, prikobacam... in mi molili sopek poljskih rož...“

„Otroka so bili veseli vsakega posebej,“ se spominja tudi hčerka Pepca. „Vsak je bil dobrodošel, to se je čutilo. Novorojenčka so s takim veseljem in ponosno pokazali družini in tudi bratci in sestrice so vsakega sprejeli medse z ljubeznijo.“

„Vzgoja je bila konzervativna, tako je včasih pač bilo. Ustrahovanja je res bilo, vendar vse z dobrim namenom,“ pripominja Zagarjev ata. „Zjutraj zarana, ko je bilo treba gnati na pašo, nas je zbudila mama. Poklicala nas je uvidevno, mehko, nežno. Enkrat. Dvakrat. Tudi trikrat. Potem je prišel oče in pri pričel je bilo-treba vstati,“ pravi v smehu Pepca.

Zaradi tega je bilo tudi v Prekiji stanje takšno, kakršno je bilo v tistem času in zaradi katerega so iz Prekije prihajali v Prekmurje posamezniki in samovoljno, vedno sicer pod firmo „pomagati“ Prekmurcem pri oživljanju NOG. V resnici pa so zaradi tega pobegnili iz Prekije in jim je bilo treba tako ali drugače poiskati skrivališče. Običajno je njihova „pomoč“ ostala brez vsakega haska, bodisi niso našli stika z organizatorji NOG v Prekmurju bodisi jim sploh ni bilo za to, da bi v resnici kaj politično delali in se izpostavljali nevarnosti. Ni bilo malo primerov, da so jih - zaradi nepravilnosti in pohajkovanja - hitro dobili žandari. Ti so jih kmalu pokazali družini in tudi bratci in sestrice so vsakega sprejeli medse z ljubeznijo.

Najlepše je bilo vedno ob mojem godu,“ se spominja Zagarjeva mama. „Otroci so prišli kar v procesiji k meni in mi voščili, vsak po svoje. Najmlajši pa je deklariral tisto: prikoracam, prikobacam... in mi molili sopek poljskih rož...“

„Otroka so bili veseli vsakega posebej,“ se spominja tudi hčerka Pepca. „Vsak je bil dobrodošel, to se je čutilo. Novorojenčka so s takim veseljem in ponosno pokazali družini in tudi bratci in sestrice so vsakega sprejeli medse z ljubeznijo.“

„Vzgoja je bila konzervativna, tako je včasih pač bilo. Ustrahovanja je res bilo, vendar vse z dobrim namenom,“ pripominja Zagarjev ata. „Zjutraj zarana, ko je bilo treba gnati na pašo, nas je zbudila mama. Poklicala nas je uvidevno, mehko, nežno. Enkrat. Dvakrat. Tudi trikrat. Potem je prišel oče in pri pričel je bilo-treba vstati,“ pravi v smehu Pepca.

NI RES...

- da Hrvaška ve, kje na morju je točna meja s Slovenijo. Na žalost ni to jasno niti slednji.

- da razbijajo samo moški. Nasilna so tudi nežnejša bitja. Najbolj v občini Ljubljana - Center, najmanj pa v občini - Ljubljana Center.

- da so Rimske Toplice bile kdajkoli slovenske. Po Rimljanih so namreč prišli Nemci, katere so nadomestili Srbi, ki so pobegnili pred Jansinimi teritorialci.

- da so novi državni sekretarji bolj sposobni od svojih šefov - ministrov. So pa bolj strankarski.

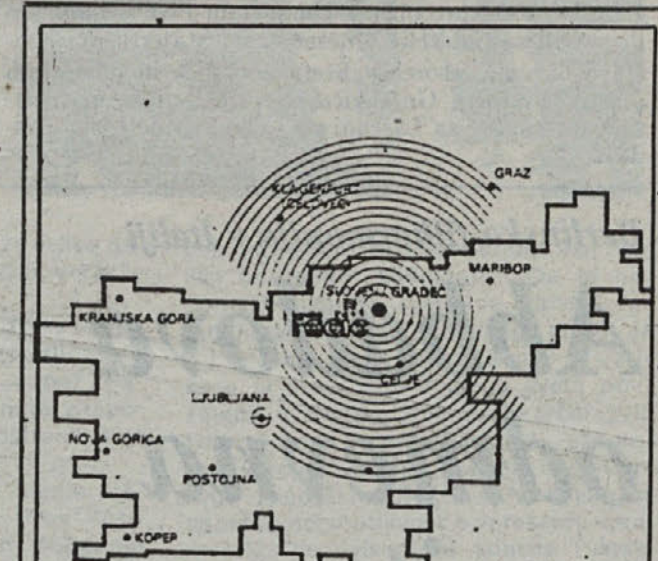
- da NDS in SKD nimata nič skupnega. Poleg dveh enakih črk tudi idiotski program. Zato sta se tudi povedali.

- da „ni tako črno, kot se zdi“, kar je prišlo iz Hermana Rigelnika ust. Je še bolj.

- da se poslanci SLS, demokratov, socialdemokratov, zelenih in SNS zavzemajo za znižanje poslanskih plač. Za to sta se v svojih nastopih predvsem zavzemala Marjan Podobnik in Zmago Jelinčič, vendar pa sta oba, kot tudi njuni stranki, glasovala proti znižanju poslanskih plač. To je lepo razvidno iz računalniških izpisov glasovanja. Doslednost pa takšna.

- da je inflacija ustavljena. To je lepo razvidno iz deviznih tečajev naših bank in menjalnic, ki so čez vikend precej poskočili. Zato ni čudno, da je v soboto skorajda vsam menjalnicam zmanjkalo deviz.

- da Slovenija nima svojega inštituta za kakovost in meroslovje. Ima ga in to celo takšnega z velikimi načrti, saj nas namestitev do leta 2000 pripeljata v Evropo. Le to je malo nerodno, da še vedno ne ve kako.

koroški radio slovenj gradec UKV 97.2 IN 88.9 MHz STEREO

kmurju... ter smo že leta 1943 osnovali aktiv OF v Odrančih, v katerem so bili poleg mene še Miha Ferencak, Jože Raduha, Miha Copot in Aleksander Hajdinjak. Od sestanka v Globoki pa do konca leta 1943 smo vzdrževali zvezo z ljutomerskim okrožjem prek Milana Alta.“

Zgoraj zapisano je zanimivo vsaj iz dveh razlogov. 1. V drugi polovici avgusta 1942 sta me v Puconcih obiskala Matija Matjašec

in Stefan Bohnec, ki sem jima dal napotke za organiziranje NOG v njunem okrožju in 2. da nobeden od njih ni postal član Hajdinjakovega aktiva.

Krona vsega pa je zapis: „V novem letu 1944, to je v začetku januarja tega leta, pa je prišel tovariš Bojan Čerčič, ki se je v glavnem zadrževal v Prekmurju in prevzel organizacijo narodnoosvobodilnega gibanja.“

Stefan Kuhar

NOVA DOBA

NOVA
PESTREJŠA
PODOBA

SUPER NAPovednik

DANIEL DAY-LEWIS in MADELEINE STOWE v filmu Poslednji Mohikanec. Zgodbi, polni vojn, krvi, Indijancev in po nekakšni logiki tudi romance. Popoln par. Ona je hči vojaka, ki mu krvoločni rdečkožec napove maščevanje, in on posvojeni belec, ki se podi po gozdovih, strelja z mušketo in prepira za izbranko. Več ali manj na koncu vsi pomrejo, le Hawkeye, Cora in Hawkeyejev očim se postavijo na rob prepada in slednji konča film z stavkom: "... jaz, poslednji Mohikanec

TV PROGRAM

GLASBA

LESTVICE

**STOPITE
BLIŽE
SLOVENSKI
VOJAKI**

HOROSKOP

TA TEDEN NA TV

Četrtek, 4. marca
Slovenija 1

POBEG, ameriški barvni film, 1983, režija Robert Day, igrajo Tony Bill, Deborah Raffin, Toni Kalem

Mlado dekle, še skoraj otrok, ne more prevzeti odgovornosti materinstva in zato pobegne v Francijo. To je snov za film, ki je nastal pet let po znamenitem filmu Kramer proti Kramerju, v katerem mati zapusti moža in otroka, kasneje pa se s pomočjo sodišča bori, da dobi otroka nazaj. Pobeg seveda ne more doseči izpovedne moči Kramerja, vendar je tudi v tem delu veliko resnične prizadetosti, predvsem pa razburkanih čustev, ki izbruhnijo, ko se srečajo glavni nosilci zgodbe: mati, oče in hči.

Po dvanajstih letih spet prihaja v Ameriko mati - lepa, uspešna, zaposlena žena in že na letalu jo preplavijo spomini in hrepenenje, da bi videla hčerko. Ta njena želja je močnejša od strahu, kako bo reagiral mož, kaj bo rekla njena ljubka, odrasčajoča hčerka. V času njene odsotnosti je mož prevzel vse njene obveznosti, uredil si je življenje in deklica je bila, čeprav brez mame, obkrožena z ljubeznijo in počutila se je varno. Do žene, hčérine mame, je čutil globoko jezo in srd. Zato njuno prvo srečanje ni nič kaj ljubeznivo, toliko bolj srečna pa je hčerka, ki končno spozna mamo. Mož navsezadnje razume, da njen pobeg ni pomenil pomanjkanja ljubezni, ampak da je bil samo dokaz njene nezrelosti in nepripravljenosti na zakon.

Vlogo matere izredno občutljivo igra Deborah Raffin, ki jo poznamo iz številnih nadaljevanj in televizijskih filmov.

Ponedeljek, 8. marca

Slovenija 2

NAJSTRAŠNEJŠI UMOR, angleška

barvna humoristična nanizanka, 1991, 6 delov, režija Bob Spiers in James Hendrie, igrajo Davn French in drugi

Angleška kriminalka ima zelo dolgo in bogato tradicijo, ki sega vse od Conana Doylea do Agathe Christie, Dorothy Sayers, Ruth Rendell in drugih sodobnih avtoric. Ko je nek žanr tako bogat, kot je to primer z angleško kriminalko, je parodija nanj že kar nujna. In prav to je nanizanka NAJSTRAŠNEJŠI UMOR - parodija kriminalke.

Vsem šestim epizodam je skupna igralka glavne vloge - Davn French. V vsaki epizodi je odigrala drugo vlogo, vedno pa junakinjo, ki se zaplete v umor, v najstrašnejši umor! Tako se Davn French predstavlja kot prvica nespredna služabnica, ki pa kar hitro spregleda igro svojih bogatih gospodarjev in spretno premeša karte v lastno korist... Zelo simpatična je kot prometna policistka, kateri predpostavljeni naložijo primer že kar ritualnega umora. Toda vrta policistka se loti primera z osupljivo zagnanostjo, ki obljublja rezultate... V povsem drugačni luči se Davn French predstavlja kot postarana gledališka zvezda, kot odpuščena fizičarka, kot voditeljica oddaje za otroke ali kot preprosta ženska, ki prevzame življenje svoje dvojnice...

NEDELJA, 7. MARCA

Slovenija 1

- 8.50 Otroški program, Živ žav, Jemec: Solza polna smeja, LG MB
- 10.20 Silas, nemška nadaljevanka
- 10.45 W. Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 11.05 Slovenska ljudska glasbila in godci
- 11.30 Obzorja duha
- 12.00 Begunci tu, z nami
- 12.30 Domači ansambli, ansambel Toneta Kmetca
- 13.00 Poročila
- 13.05 Ona + on
- 14.45 Filmsko popoldne, 'Alo, 'Alo, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Sofija in Constanca, angleška nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Scheidung a la carte, nemški film
- 19.17 Slovenski loto
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Zrcalo tedna
- 20.30 Nedeljskih 60
- 21.35 Življenje z druge strani: Kako nas vidijo živali, angleška poljudnoznanstvena serija
- 22.15 Dnevnik
- 22.40 Športni pregled

Slovenija 2

- 8.10 Tedenski izbor, Poglej in zadeni, Na dnu, brazilska nadaljevanka, Mostovi
- 11.35 Divji poni, kanadski film
- 13.00 Poročila
- 14.10 Športna nedelja, Rogla, alpski pokal, teki, posnetek; Bled, EP v kegljanju na ledu, posnetek; Morzine, VSL (Ž), posnetek; LJ - rally, posnetek; prvo kolo DP v nogometu, posnetek; kvalifikacije za EP v rokometu (M), Slovenija - Litva, prenos
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Čaj v Sahari, ameriški film
- 22.25 Sova, Družina Addams, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Hiša iz kart, finska nadaljevanka

TV KOPER

- 13.00 Horoskop
- 13.10 Mannix, ameriška nanizanka
- 14.00 Opcije, ameriška komedija, 1988
- 15.25 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 15.50 Čarobna svetilka, otroški program, Daffy Duck, risanke
- 16.15 Vohuna, ameriška nanizanka
- 17.15 Stanje stvari, ponovitev
- 18.15 Istrska paberkovanja
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.35 Žrebanje lota
- 20.40 Skupinska terapija, ameriška komedija, 1971
- 22.20 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.30 Krvavi obroč, angleška kriminalka, 1968

HTV 1

- 8.30 Poročila 8.35 TV koledar 8.45 Slika na sliko, ponovitev 9.30 Huckleberry Finn in prijatelji, nadaljevanka
- 10.00 Poročila 10.05 Šibenik, prenos maše 11.30 „Muzikaši II“, oddaja narodne glasbe 12.00 Poročila 12.05 Plovodi zemlje 13.00 Mir in dobrota 13.30 Palček David, risana serija 13.55 Zgodba o štirih željah, ameriški TV film za otroke
- 15.00 Opera box 15.30 Poročila 15.35 Družinski zabavnik 17.20 Hiter in razburjen, ameriški film 18.50 Zekoslavne zgodbe 19.30 Dnevnik 20.05 Ludwig, serijski film 20.55 San Remo: Festival italijanske kancone, posnetek 22.35 Dnevnik 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 13.45 TV koledar 13.55 Športno popoldne, tenis, nogomet, košarka 19.30 Dnevnik 20.05 Svet odkritij, dokumentarna serija 21.00 Spet se bomo srečali, serijski film 21.55 Dnevi hrvaškega filma 22.30 Hrvaška nogometna liga 23.50 Šport 00.05 Jazz 00.35 Horoskop

ČETRTEK, 4. MARCA

Slovenija 1

- 10.40 Zgodbe iz školjke
- 11.30 Tedenski izbor, film tedna Navigator, novozelandski film
- 13.00 Poročila
- 14.45 Filmsko popoldne, Bunt z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka, Pobeg, ameriški film
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Živ žav
- 18.00 Regionalni studio - Maribor
- 18.50 Pari, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Ljubezenska preizkušnja, nemška nadaljevanka
- 21.30 Tednik
- 22.15 Dnevnik
- 22.38 Šport
- 22.55 Video strani

Slovenija 2

- 10.05 Tedenski izbor, Azorski otoki, Slovenija - Umetnostni vodnik: Koper-Primorska, Športna središča
- 13.00 Poročila
- 16.20 Oči kritike, ponovitev
- 17.20 Svet poroč, ponovitev
- 18.00 Videošpon
- 18.45 Že veste
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Umetniški večer, sodobna ameriška literatura: Kurt Vonnegut
- 22.05 Glasbeni utrinek, Damjan Božič: Tu Duke
- 22.30 Sova, Dragi John, ameriška nanizanka, zadnja epizoda, Zelenoličnik, zadnji del angleške nadaljevanke
- 23.45 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Obsojen, ameriški film
- 15.15 Pustite jih živeti, dokumentarna serija
- 15.45 Oscar Junior: Rumeni madež

PONEDELJEK, 8. MARCA

Slovenija 1

- 10.30 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Forum, TV merik, Nedeljskih 60, Domači ansambli - ansambel Toneta Kmetca
- 13.00 Poročila
- 13.05 Rojstvo Evrope, ponovitev angleške dokumentarne serije
- 14.00 Filmsko popoldne, Družina Addams, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Jezebel, ameriški film
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Radovedni Taček, Pet prijateljev, angleška nanizanka
- 18.00 Regionalni studio - Maribor
- 18.50 16 črk, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Sedma steza
- 20.30 Tuji show
- 21.30 Mednarodna obzorja
- 22.15 Dnevnik
- 22.45 Gospodarska oddaja, 10.000 obratov
- 23.15 Brane Rončel iz za odra

Slovenija 2

- 10.35 Tedenski izbor, Znanje za znanje, Slovenska ljudska glasbila in godci, Euroritem, Športni pregled
- 13.00 Poročila
- 15.00 Večerni gost, ponovitev
- 16.00 Utrij, ponovitev
- 16.15 Zrcalo tedna, ponovitev
- 16.30 Slovenci v zamejstvu
- 17.00 Dober dan, Koroska
- 17.30 Obzorja duha, ponovitev
- 18.00 Alter
- 18.50 4 x 4
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Po sledeh napredka
- 20.35 Znanost
- 21.05 Tujec, nadaljevanka HTV
- 22.05 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Najstrašnejši umor, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Hollywood se jih spominja, ameriška dokumentarna serija

- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program
- 17.00 Bersaglio - v studiu Tatiana Juratovec
- 17.40 Arhitektovi nasveti
- 18.00 Primorski forum
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Meridiani, aktualna tema
- 21.20 Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Juke box, glasbena oddaja v živo

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Recite mi, kaj naj delam 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Sam Saturday, nadaljevanka 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Znanost in mi 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Spektar 20.50 Zabavna oddaja 21.35 Ekran brez okvirja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.30 TV koledar 17.40 Wedding ob the Fringe, grški film 19.30 Dnevnik 20.15 Euro nogomet, Lizbona, UEFA: Benfica - Juventus, prenos 22.50 Sam Saturday, nadaljevanka 23.45 Pepsi DJ MAG 00.45 Horoskop

NOVA DOBA
NOVA DOBA

PETEK, 5. MARCA**Slovenija 1**

- 9.50 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Videošpon, Umetniški večer
- 13.00 Poročila
- 15.35 Filmsko popoldne, Dragi John, Vrnitev na otok zakladov, angleška nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Silas, zadnji del nemške nadaljevanke, Prvi uspeh: Jana Kastelic, Včasih na TV tudi čaramo, 1. oddaja
- 18.00 Regionalni studio - Koper
- 18.50 Pari, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Forum
- 20.25 Krvni bratje, ameriški film
- 22.15 Dnevnik
- 22.50 Večerni gost: Lado Ambrožič-Novljan
- 00.30 EP v kegljanju na ledu, reportaža z Bleda

Slovenija 2

- 11.05 Tedenski izbor. Že veste, Gospodarska oddaja, Made in Slovenia, Ljubezenska preizkušnja, nemška nadaljevanka
- 13.00 Poročila
- 16.40 Osmi dan, ponovitev
- 17.30 Mostovi
- 18.00 Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike
- 18.45 Znanje za znanje, Učite se z nami
- 19.00 Euroritem
- 19.30 Dnevnik
- 20.00 Koncert simfonikov RTV Ljubljana, prenos
- 22.00 Studio City
- 22.35 Sova, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 00.30 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka

TOREK, 9. MARCA**Slovenija 1**

- 9.35 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Alter, Slovenski magazin
- 11.10 Tedenski izbor, Potovanje po človeškem telesu, nemška poljudnoznanstvena serija
- 12.00 Tedenski izbor, Po sledeh napredka, Znanost
- 13.00 Poročila
- 13.05 Mednarodna obzorja, ponovitev
- 14.45 Filmsko popoldne, Najstrašnejši umor, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Hollywood se jih spominja, ameriška dokumentarna serija
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Otroški program, Erazem in potepuh, otroška nadaljevanka, Daleč od dvorca - Cesarjeva nova oblčila
- 18.00 Regionalni studio - Koper
- 18.50 16 črk, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Glasba, show in cirkus: Nebesa morajo počakati, angleška dokumentarna serija
- 22.15 Dnevnik
- 22.55 Omizje

Slovenija 2

- 10.10 Tedenski izbor, 4 x 4, Sedma steza, Tujec, nadaljevanka HTV, Tuji show
- 13.00 Poročila
- 15.40 Sobotna noč, ponovitev
- 18.00 Sprehodi po stari Ljubljani, ponovitev
- 18.35 Jiri Anderle
- 18.45 Iz življenja za življenje, Prislunimo tišini
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Marie Curie, francoska nadaljevanka
- 20.55 Osmi dan
- 21.45 Novosti založb
- 21.55 Svet poroča
- 22.35 Sova, V avtobusu, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Ciklus filmov J. L. Godarda: Made in USA, francoski film
- 01.10 Video strani

- 13.50 Juke box, ponovitev
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Dolgo iskanje, angleška dokumentarna serija, Vohuna, ameriška nanizanka
- 17.20 Meridiani, aktualna tema
- 18.00 Studio 2, pogovor z gosti
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Posnetek koncerta orkestra bergenške filharmonije
- 21.20 Glasbeni utrinek, R. Strauss: Koncert za oboo
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Globus
- 22.05 Obsojen, ameriški film

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Hrvaške zgodbe in novele 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej 13.30 Mikser M 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko 14.50 Sam Saturday, nadaljevanka 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Duhovni klic 18.10 Alpe - Donava - Jadran, slike iz srednje Evrope 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Film - video - film 20.45 Rdeča cona, francoski film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 16.10 TV koledar 16.20 Rdeča hiša, ameriški film 18.00 Turbo limach show 19.30 Dnevnik 20.05 Milostljiva pred vsemi, humoristična serija 20.30 Glasba v času 21.35 CRO POP ROCK 22.20 Dnevi hrvaškega filma 22.50 Gospodična Marple, serijski film 23.45 Nočna izmena, Haggard, humoristična serija, Magija, Terror, ameriški film 03.00 Horoskop

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 15.50 Charlie Chan na Broadwayu, ameriška kriminalka, 1936
- 14.55 Ponedeljkov športni pregled, ponovitev
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Tečaj italijanskega jezika, Pustite jih živeti, Oscar Junior: Boter Dolgčas
- 17.00 Zgodovina prihodnosti, katalonska dokumentarna oddaja
- 18.00 Studio 2, magazin
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Mož v belem, angleška komedija, 1951
- 22.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.10 Severovzhod - TV magazin
- 23.10 Vohuna, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Mali svet 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Sam Saturday, nadaljevanka 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Tudi letos... 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Oblaki dima, dokumentarna oddaja 21.00 V prvem planu, kontaktna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.30 TV koledar 17.40 Ciklus filmov J. P. Belmonda: Pohlepni 19.20 Loto 19.30 Dnevnik 20.05 Dragi John, ameriška nanizanka 20.35 Vi in vaš video 21.00 Sam Saturday, serijski film 22.05 V sencu vislic, serijski film 22.55 Poezija 23.20 Horoskop

SOBOTA, 6. MARCA**Slovenija 1**

- 9.10 Tedenski izbor, Radovedni Taček, Erazem in potepuh, otroška nadaljevanka, Daleč od dvorca - Kakor pravi stari, je vedno prav, Tok tok, kontaktna oddaja za mladostnike, Krvni bratje, ameriški film
- 13.00 Poročila
- 13.05 Tednik, ponovitev
- 14.50 Filmsko popoldne, Popolna tujca, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 17.00 Dnevnik
- 17.10 Potovanje po človeškem telesu, nemška poljudnoznanstvena serija
- 18.00 RPL
- 18.45 TV mernik
- 19.12 Žrebanje 3 x 3
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Strip
- 20.25 Ona + on
- 21.30 Na dnu, brazilska nadaljevanka
- 22.20 Dnevnik
- 23.05 Sobotna noč, Kako lep je ta svet: Mia Žnidarič, Videonoč
- 00.40 Video strani

Slovenija 2

- 10.05 Tedenski izbor, Jakec in čarobna lučka, ameriška risana serija, Denver - poslednji dinozaver, ameriška nanizanka, Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke, Zgodbe iz školjke
- 13.00 Poročila
- 13.05 Operne zgodbe: Othello
- 15.45 Športna sobota
- 19.00 W. Fend: Moja knjiga o džungli, nemška poljudnoznanstvena serija
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Rojstvo Evrope, angleška dokumentarna serija
- 21.00 Slovenski magazin
- 21.30 Pogelj in zadeni
- 22.45 Sova, 'Alo, 'Alo, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Poletni ljubimci, ameriški film

SREDA, 10. MARCA**Slovenija 1**

- 10.00 Tedenski izbor, Telovadka, francoska nadaljevanka, Sprehodi po stari Ljubljani, Jiri Anderle, Marie Curie, francoska nadaljevanka, Novosti založb, Osmi dan
- 13.00 Poročila
- 13.15 Življenje z druge strani: Kako nas gledajo živali, angleška poljudnoznanstvena serija
- 14.15 Filmsko popoldne, V avtobusu, angleška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka, Ciklus filmov J. L. Godarda: Made in USA, ponovitev francoskega filma
- 17.00 Dnevnik - Slovenska kronika
- 17.15 Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
- 18.50 16 črk, TV igrice
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Žarišče
- 20.40 Film tedna, Čas rož, španski film
- 22.15 Dnevnik
- 22.50 Akcent
- 23.50 Video strani

Slovenija 2

- 10.10 Tedenski izbor, Iz življenja za življenje, Prislunimo tišini, Mozart: Requiem, orkester SF, Nebesa morajo počakati, angleška dokumentarna serija, Glasba, show in cirkus
- 13.00 Poročila
- 16.00 Omizje, ponovitev
- 18.00 Beverly Hills, ponovitev ameriške nanizanke
- 18.45 Turizem
- 19.30 Dnevnik
- 20.05 Športna sredi, Praga: SP v umetnostnem drsanju, pari prosto, prenos
- 22.20 Glasbeni utrinek
- 22.35 Sova, Buntz z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka, Odletel bom, ameriška nadaljevanka
- 23.45 Video strani

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Istrska paberkanja

TV KOPER

- 13.00 Mannix, ameriška nanizanka
- 13.50 Pikova dama, angleški film, 1949
- 15.20 Čarobna svetilka, otroški program, Chico kliče dež, angleški mladinski film
- 16.55 Posnetek koncerta orkestra bergenške filharmonije
- 17.35 Glasbeni utrinek, ponovitev
- 18.00 Globus
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Jutri je nedelja, verska oddaja
- 19.35 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.30 Opcije, ameriška komedija, 1988
- 21.55 Vsedanes - TV dnevnik
- 22.05 Stanje stvari
- 23.05 Vohuna, ameriška nanizanka
- 23.55 Horoskop

HTV 1

- 8.00 TV koledar 8.10 Poročila 8.15 Slika na sliko, ponovitev 9.00 Dobro jutro, Hrvaška 10.30 Paelaonica 11.30 Magija 12.00 Poročila 12.05 The Tucker Man, nadaljevanka 12.35 Haggard, nadaljevanka 13.00 Zabavna oddaja HTF 13.55 Poročila 14.00 Pozdravi iz domovine 14.30 Beverly Hills 90210, nanizanka
- 15.15 Šibenik - Vodice, dokumentarni film
- 16.00 Poročila 16.15 Televizija o televiziji 16.45 Turbo limach show 18.00 Poročila 18.05 TV razstava 18.20 Santa Barbara 19.05 V začetku je bila beseda 19.30 Dnevnik 20.00 TV tednik 20.20 Blue Lightning, avstralski film 22.00 Milan Grlovič ali ustava novinarja, dokumentarna oddaja 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 13.00 TV koledar 13.15 CRO POP ROCK 14.00 Tenis, zaključek hrvaškega dvoranskega prvenstva, prenos 19.30 Dnevnik 20.05 Črno-belo v barvi, Sredina stoletja, nadaljevanka, V avtobusu, humoristična serija 00.00 HIT DEPO 02.30 Horoskop

- 14.35 Pustite jih živeti, dokumentarna serija
- 15.00 Vohuna, ameriška nanizanka
- 16.00 Oresedici - TV novice
- 16.05 Čarobna svetilka, otroški program, Moj prijatelj Rdeči sokol, ameriška mladinska nanizanka, Pustite jih živeti, dokumentarna serija, Oscar Junior: Nočni pohod
- 17.00 Severovzhod - TV magazin
- 18.00 Studio 2, mladi
- 18.50 Primorska kronika
- 19.00 Vsedanes - TV dnevnik
- 19.25 Mannix, ameriška nanizanka
- 20.15 Nočni sodnik, ameriška nanizanka
- 20.40 Bersaglio - v studiu Tatiana Juratovec
- 21.20 Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
- 21.45 Vsedanes - TV dnevnik
- 21.55 Arhitektovi nasveti
- 22.15 Veter, ameriški barvni film, 1988
- 23.45 Nočni sodnik, ameriška nanizanka

HTV 1

- 7.50 TV koledar 8.00 Dobro jutro, Hrvaška, Poročila, Zgodbe iz Monticella
- 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Marianna, risana serija 12.00 Točno opoldne, Poročila, Svet gre naprej, serijski film 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Sam Saturday, serijski film 15.45 The Big Blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo Hrvaško 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška dežela in ljudje 18.00 Poročila 18.05 W. Fend: Moja knjiga o džungli 18.35 Santa Barbara 19.30 Dnevnik 20.05 Na jugu moje duše, nemški film 21.35 Glasba 21.45 Hrast in okoli njega, dokumentarni film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 00.00 Sanje brez meja

HTV 2

- 17.55 TV koledar 18.05 Hiter in vzkipljiv, ameriški film 19.30 Dnevnik 20.05 Pravi igralci, humoristična serija 20.40 Nogomet, super cup: Barcelona - Werder 22.35 Inside Story, serijski film 23.25 Praga, Svetovno prvenstvo v drsanju, pari, posnetek 00.25 Horoskop

Trideset let na sceni

Čar kameleona

„Ko se naveličam svojega videza, spremenim imidž, ko se zasitim starih vaj, zamenjam trenerja,“ pravi Cher ob izidu tretje videokasete „Body Confidence“. Istočasno sta se na glasbenem tržišču pojavila tudi album in kompaktni disk „Greatest Hits“, tako se je Cher predstavila skozi tri desetletja glasbene kariere in z devetdesetminutno prezentacijo vaj za lepoto telesa.

Cher, ki je napolnila šestinštirideset let, je videti s pomočjo šminke, obleke in samozavestnega nastopa vsaj enkrat mlajša. Publicitete ji v življenju nikoli ni primanjkovalo, gradila jo je z uspehi na glasbenih lestvicah, z dobrimi vlogami v nekaj filmih, še bolj pa skozi svoje zasebno življenje. Priznava, da jo časopisne analize njenih lepotnih operacij, ki jih je imela kar nekaj, prizadenejo, ravno tako tudi opravljana zaradi razmerij z mlajšimi moškimi. In zakaj umetno popravljanje lepote?

Cher in Richie Sambora: Zakaj bi se morala poročiti?

„Misel, da bi bil moj videz vedno enak, je zame strašujoča, zaradi tega se rada spreminjam. Želela bi izgledati kar se da dobro in čim dalj časa. Zdi se mi, da mi gre zaenkrat dobro od rok,“ izjavlja Cher ob izidu videokasete, ki je že tretja po vrsti. Prejšnji dve so prodajali v milijonskih nakladah, obe pa sta bili izdelani pod vodstvom različnih voditeljev oziroma trenerjev, najprej je delala z Avstralko Keli Roberts, potem pa z Američanko Angie Best, zasluge za tretjo si lasti hollywoodski fitness guru Tony Cortes. V tisku menjav niso odobraval, očitali so ji, da je lahkomišeln, prepirljiva in težavna oseba, ki skorajda ni sposobna obdržati dobrih poslovnih odno-

sov s poslovnimi partnerji. Cher obtožbe demantira: „Ni res. Keli in Angie sta sijajni ženske, s katerima imam tudi danes dobre stike, ampak zelo preprosto: ko mine leto ali dve, želim zamenjati trenerja, pomembno je, da zasledim vse novosti na fitness sceni.“

Čeprav v zasebnem življenju ni bila željna sprememb, so bile te pogoste. V šestdesetih je bil njen mož Soni Bono, s katerim ima štiriindvajsetletno hčer Chastity. Kratek čas je bila poročena tudi z glasbenikom Greggom Allmanom, z njim ima osemnajstletnega sina Elijaha. Po neuspešnih razmerjih z vrstniki pa se je obrnila k mlajšim moškim. Kar nekaj let je trajalo njeno razmerje z Robom Camilletijem, za katerega danes meni, da ji je kot brat. Dve leti se je zabavala z Richijem Samborom, rockerjem iz skupine „Bon Jovi“, in po enoletnem razidu je par spet skupaj. Pojavila so se namigovanja o tretji poroki, ki pa jih Cher zanika: „Zakaj bi se ponovno poročila? Po petih letih naporega dela si zaslužim počitek in počutim se sijajno. V zadnjem času se obračam k ženskam, vrednost ženskega prijateljstva sem odkrila relativno pozno, morda jih bom zato znala bolj ceniti.“

Mati in hči sta potrebovali dolga leta, da bi postali dobri prijatelji

V njeni razkošni hiši na Malibuju se vsak dan srečuje zanimiva družba: zasebna tajnica Debbie Paul, mlajša sestra Georganne, dolgoletna prijateljica Paulette Betts, pogosto se oglasi tudi Michelle Pfeiffer, s katero sta se spoprijateljili na snemanju filma „Čarovnice iz Eastwicka“. Cherina otroka sta že odrasla, zato je pred nedavnim izjavila, kako jo vznemirja misel, da bi postala ponovno mati. Tudi nekatere njene prijateljice so si materinstvo privoščile šele v zrelejših letih. Razmišljala je tudi o možnosti, da bi otroka posvojila, o tem so se razpisali tudi časopisi. Igralski par Tom Cruise in Nicole Kidman sta se prav tako odločila za posvojitve, tudi igralka Debra Winger se je priglasila na seznam potencialnih posvojiteljev, torej Cher v tej zamisli ne izstopa, čeprav se zaveda, da bo spet postala tarča novinarjev.

„Sprijaznila sem se z dejstvom, da sem v preteklih treh desetletjih precej vplivala na spremenjene predstave o ženskem spolu, na sprejemanje ameriške ženske. Moja mati je bila vzgojena za dobro soprogo in mater. Svojo hči Chastity pa sem pripravljala na poslanstvo uspešne ženske, poslovno in zasebno. Ponosna sem, da se trend premika v tej smeri, v nekem smislu predstavljam most med tema dvema generacijama. S svojo materjo sem danes zelo dobra prijateljica, kar je bilo dolgo časa nemogoče. Tudi sama sem se do svojih otrok občasno čudno vedla, a danes smo dobri prijatelji. Spominjam se, ko je Elijah odšel v sredno šolo, takrat sem odšla na roditeljski sestanek. Potem mi je sin dejal naslednje: Mama, ali res v omari ne najdeš niti ene normalne obleke, v kakršnih hodijo okrog vse druge matere?“

Cher je uspela navaditi nase milijone ljudi, tudi njena otroka sta jo morala sprejeti takšno, kot je. Številne lasulje, nori kostumi na sceni, plastične operacije, mladi moški – vse je del njene osebnosti. Če se ne bi spreminjala in si prizadevala za napredek v karieri, ji ne bi uspelo obstati med najprovokativnejšimi kar tri desetletja.

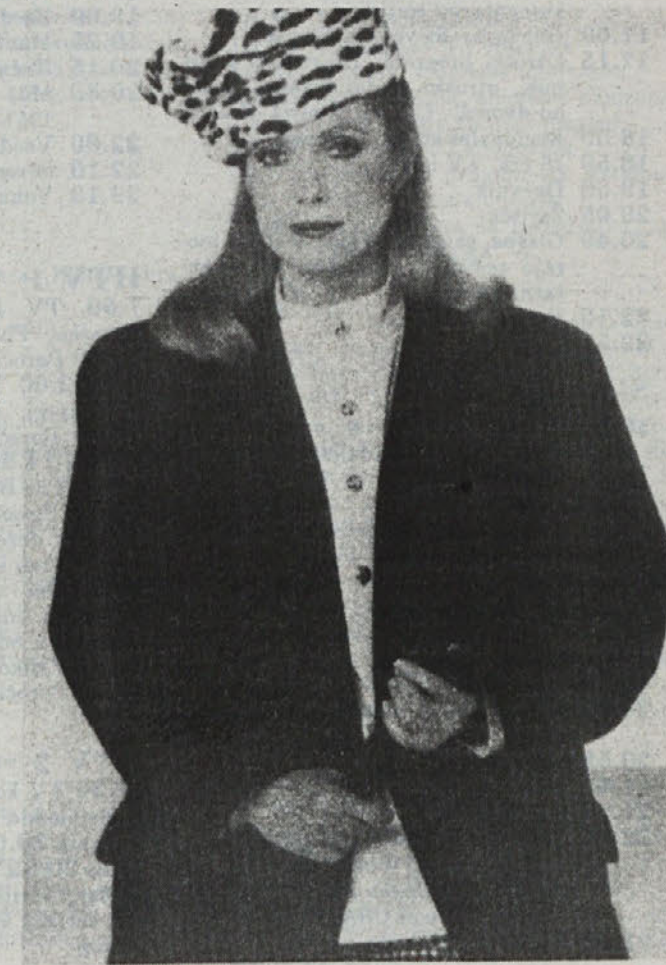
Davki in jahta

Angleška kraljica Elizabeta II je ponovno izzvala javnost z izjavo, da bo kraljevska družina naposled začela plačevati davke, takoj pa je sledila nova kost za glodanje, ko je izjavila, da bodo razkošno jahto „Britannia“ zamenjali z novo, ki naj bi bila sicer malo manjša od stare, ampak vendarle modernejša. Izgradnja jahte bi stala nič manj kot osemdeset milijonov funtov – za ta znesek bi lahko, kot so izračunali finančni strokovnjaki, zgradili dve bolnišnici ali pa popravili vsaj petsto propadajočih angleških šol.

Mati in hči

Še enkrat se bosta na platnu predstavili mati in hči skupaj: Catherine Deneuve in Chiara Mastoianni. Nastopili bosta v filmu „Moj najljubši letni čas“, ki ga bo režiral Andreu Techine. Catherineina hči do sedaj ni kazala igralskih ambicij, ampak tudi tokrat drži, da jabolko ne pade daleč od drevesa.

Prva ruska lahkotna nadaljevanka

Gorjačov in sinovi

V ruskem tedniku „Dokazi in dejstva“ so izvedli anketo, s katero so želeli izvedeti, komu bi v današnji Rusiji lahko podelili naziv „junaka naše dobe“ in v redakcijo so prispeli najrazličnejši odgovori. Med junaki, ki so jih izbrali Rusi, so bili Arnold Schwarzeneger (ker je dobro biti močan), Sadam Husein (ker je trd), Jevgenij Onjegin in doktor Živago (ker je sedanost brez junakov, ostajajo le stari), kmet (ker edini dela, medtem ko ostala Rusija govori), kalašnikov (ker se z njim lahko zaščitiš) in tako dalje.

Če bi verjeli ruski televiziji, vendarle obstaja oseba, ki združuje našete in cenjene značilnosti junaka sedanosti. To je businessman. Točneje, ruski biznismen, kot izgovarjajo besedo Moskovičani. Gre za poslovnega človeka, ki je bil v nekdanjem režimu v zaporu zaradi tihotapljenja, ki je sedaj na prostosti in je zaradi sprememb v ruski družbi šokiran. A zmedenost je krat-

kotrajna, kmalu se zbere, ujame ritem in postane uspešen – podjetnik.

Približno takšna je vsebina prve ruske lahkotne opere, ki so jo začeli predvajati. Serija „Gorjačov in sinovi“ zajema dvainpetdeset nadaljevanj, glede na namene scenaristov bi jo lahko mirno poimenovali tudi „Bogataši so dobri“.

Režiser Jurij Belenkij je snemal serijo na moskovskih ulicah, na katerih se čuti „vonj kapitalizma“, kot pravi protagonist. Režiser meni, da je v Rusiji še vedno živ odpor do zasebnikov ali investiranja v karkoli, nekateri še mislijo, da to počnejo le prevaranti. Za snemanje nadaljevanke se je odločil, ker je želel prezentirati v javnosti duh novega družbenega razreda. Gledalcem je skušal posredovati bolj človeško in pozitivnejšo podobo poslovnega.

Kako bodo gledalci sprejeli lahkotno nadaljevanko, ostaja odprto, lahko pa predvidevamo, da bo odziv dober. Z veseljem so si ogledali že Santa Barbaro ...

Neron ni zažgal Rima

Neron ni zažgal Rima, niti ni bil takšen tiran, kakršnega prikazujejo zgodovinarji, trdi italijanski zgodovinar Massimo Fini v svoji knjigi „Neron – 2000 let laži“. Pisec zagotavlja, da Neron ni bil okrutni piroman, temveč eden najnaprednejših in najbolj razsvetljenih rimskih cesarjev.

„Že v šoli sem razmišljal o tem, koliko je resnice v vsem, s čimer so nas 'napolnjevali',“ pravi italijanski zgodovinar. Pred tremi leti se je, prepričan, da Neron ni igral na liro, medtem ko je mesto gorelo, odločil napisati knjigo.

Veliki požar, ki je izbruhnil v avgustovski vročini leta 64, je gotovo opustošil mesto, v katerem je bil rdeči petelin pogosta nevarnost. „Če bi Neron stal na Palatinu, pel in igral oblečen v vladarska oblačila, bi se gotovo scvrl,“ trdi Fini, ki navaja celo vrsto dokazov proti teoriji, da je Neron zažgal mesto zaradi preganjanja kristjanov. Mnenja je, da je cesar nesporno pošiljal kristjane v smrt, pa ne zato, ker bi sovražil njihovo vero, ampak ker je mislil, da so zažgali mesto. Nič čudnega, saj so nekateri vodje verskih sekt razumeli Rim kot Sodomo in Gomoro, ki ga je mogoče rešiti le z ognjem. Fini dodaja, da so fanatični kristjani, ki so po vsej sili želeli postati mučenci, sami priznali, da so podtaknili požar.

Po Finiju je cesar ukazal, da sodijo 200 ali 300 posameznikom, od katerih je mnoge izpustil, usmrtil je tiste, za katere se je iskazalo, da so bili krivi. Neron naj bi bil glede verskih vprašanj zelo tolerant, kakršno je bilo tudi celo Rimsko cesarstvo. Ekscentrična, umetniška stran Neronove oseb-

nosti ni bila po godu legijam, ki so ga ob nemirih v Galiji in lakoti „doma“ odstranile s prestola. Senat je ukazal, da je strmoglavljene cesarja potrebno bičati in razpeti na križ. Neron si je raje sodil sam.

„Neron je bil najbolj psovan vladar v zgodovini človeštva, izjema je mogoče le Hitler. V resnici je bil velik državnik,“ trdi pisec knjige, v kateri je mogoče prebrati, da je imel tudi veliko slabosti. Med drugim je dal pobiti vse člane svoje družine, ki so živeli v krvoskrbnstvu. V tedanji politični klimi v Rimu, ki je bila polna izdajalstva, se je Neron obnašal kot vsi drugi. Vsak prijatelj, ki ga je potrepljal po hrbtu, bi raje

vanj zasadil nož. Cesar je bil tudi pretirano teatralen, kar je najbrž podedoval po svojem norem stricu Kaliguli.

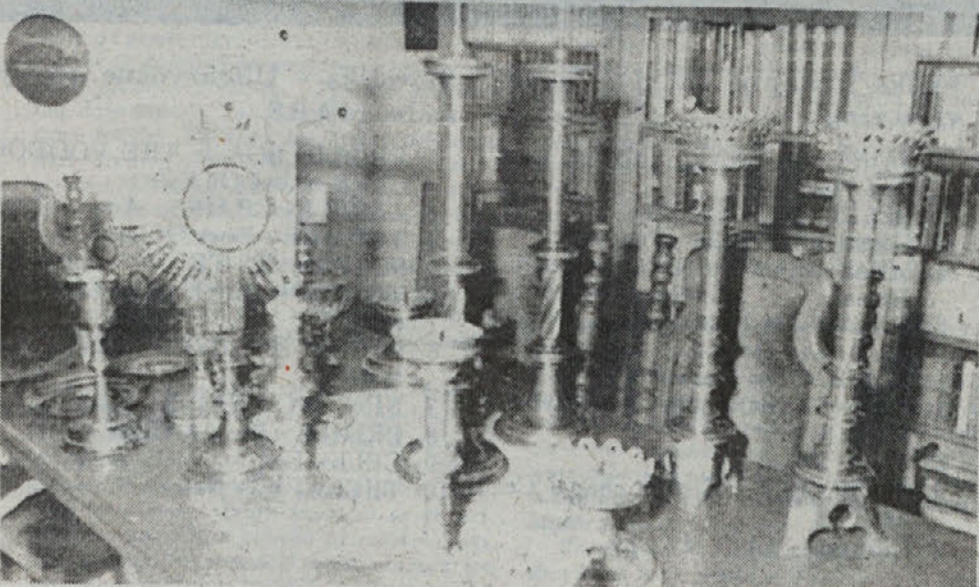
Vse to pa ne more izbrisati dejstva, da je Rim v času njegove štirinajstletne vladavine užival v miru, blagostanju in kulturnemu vzponu. Neron je bil pravzaprav iskren zaveznik navadnih ljudi in ne okrutni tiran, kakršnega prikazujejo zgodovinarji. Bil je nadahnjena urbanist in umetniški mecen.

Kakšen je bil Neron v resnici, ne bomo izvedeli nikoli.

Epilog kraje cerkvenih umetnin v Puli

Relikvije spet v cerkvi

Pred jadralskim klubom „Mornar“ je sedemdesetletni Puljan Silvio Tominič potegnil iz morja veliko plastično vrečo, v kateri so bili metalni in pozlačeni svečniki, ukradeni lansko jesen iz cerkve Morske gospe.

Policisti iz Pule so vrnili župniku iz cerkve Sv. Blaža v Vodnjaju 45 dragocenih cerkvenih umetnin, ukradenih prejšnji dan, istočasno pa so župnika Miroslava Milovana iz cerkve Morske gospe razveselili z obrednimi predmeti in umetninami, ki so izgubile jeseni. Medtem ko so vodnjanske cerkvene relikvije našli v avtomobilu na Poreštini, ko so jih skušali pretovoriti, so zaklad Morske gospe odkrili povsem slučajno – v morju.

Pred nekaj dnevi je Puljan Silvio Tominič pred jadralskim klubom skušal s sidrom pritegniti svojo barko, privedeno na bojo. Zgrešil je, sidro je padlo v morje, običajalo na nečem in kaj kmalu je iz morske globine izvel veliko črno vrečo. Obvestil je policijo in skupaj so razkrivali dragoceno vsebino, 26 svečnikov in drugih obrednih predmetov. Župnik Miroslav Milovan je povedal, da se je skupaj s policijo že štiri mesece trudil priti na sled ukradenim dragocenostim, saj je „Mornarska

cerkev“ ostala skoraj brez ključnih obrednih predmetov, nujnih za nemoten potek božje službe.

Nekatere od ukradenih predmetov so tatovi skušali ponuditi v nekem puljskem antikvariatu, ko pa bi morali izdati natančnejše osebne podatke, se je sled za njimi izgubila. Kaj so namerali storiti s svečniki in ostalimi predmeti, ostaja odprto, nenavadno pa je, da so jih skrili v morje.

Pred jesensko krajo, ko so s cerkvenih oltarjev odnesli vse vredno, so vlomilci naslednji dan vdrli preko zvonika v „Mornarsko cerkev“ in odnesli še dragoceno platno, ki prikazuje Marijo z Jezusom, staro okoli sto let in izvrstno kopijo originalnega dela Carla Dolcia. Slike še niso uspeli odkriti. Vendar pa sta imeli obe cerkveni ustanovi, puljska in vodnjanska, srečo v nesreči z vlomilci, ki so imeli več poguma kot pa znanja v „izbiri“ cerkvenega zaklada.

MUZIKA JE BIZNIS

Le kaj se dogaja v slovanski duši, da jo tako žene k Evropejstvu, se sprašujem, dragi bralci. In le kaj žene Slovence, da si besedo „Evrosong“ razlagajo kot nekaj slinasto bedastega, konjskemu govnu na cesti podobnega? Saj lahko navezadnje s polno odgovornostjo in pri zdravi pameti o materi Evropi govorimo kot o ostareli, senilni in nadvse arogantni dami, ki je že zdavnaj izgubila razsodnost, lepoto in pregovorno eleganco, o devištvo pa nam na tem mestu sploh ni treba premlevati. Združene države Evrope, mastodontska, po ameriškem zgledu zlepljena pokveka, so po padcu komunističnih režimov postale neprikrit življenjski cilj vseh obožanih vzhodnjakov, ki si v devetdesetih ne želijo nič drugega kot postati Evropejci, pravi Evropejci in samo Evropejci. Pozabite na vlogo primitivnih, mesojedih domorodcev, ki jo Balkanci igrajo v očeh Angležev, pozabite na izgubljene kolonije, ki jih naši severni sosedi nikdar ne bodo preboleli, pozabite na vse tisto, kar države iz bivšega vzhodnega bloka pravzaprav v Evropi devetdesetih predstavljajo in med katere na žalost sodi tudi država Slovenija.

In če si privoščimo analogijo z Adamovim Štoparskim vodnikom, po katerem so bili prebivalci planeta Zemlja tako zabiti, da se jim je že digitalna ročna ura zdela velika pogruntavščina, lahko za nas, Slovence in naše TV zabavnjake rečemo, da smo tako zabiti, da se nam še celo izbor za predstavnika na tekmovanju evropskih šlagerjev zdi neznansko pomembna stvar. Kot da bi bili zaradi teh nesrečnih in bedastih pesmi kaj bolj Evropejci. In kot da že ne bi živeli na evropskih tleh. Konec koncev je celo mladi Kosovel jarmal o Evropi pa je tega že kakšnih sedemdeset let. In, spet, kot da bi bila Združena Evropa še posebej pa Evrovijska popevka danes kaj bolj domiselna pogruntavščina od digitalne ure na zapestju. Križana gora, zdi se kot da se Slovenci ne bomo nikdar otresli naše patološke servilnosti. Od Avstrijev k Srbom in Hrvatom, od njih k „Novim Evropejcem“. Seveda, tako majhen narod kot smo Slovenci se ne more ohraniti brez povezovanja z večjimi skupnostmi, toda ali je res treba biti bolj papeški od papeža? Je res treba na nacionalni televiziji predvajati še bolj slinav gravž od evrovijske popevke? Otroci, jejte Whiskas, pijte Coke in se igrajte fotosintezo ob MTV-ju. Le eurošlagerjem se na široko ognite. Da ne bo škoda še večja. Bolje Tito nego Trefalt Mito.

NOVICE

FISHBONE te dni dokončujejo novi album, ki nosi pronicljiv naslov „Give Monkey A Brain And He'll Swear He's The Centre Of The Universe“. Producent albuma je Terry Date, ki je sicer podpisan kot producent zadnjega al-

LESTVE

Velika Britanija (MM) - albumi

1. V/A - The Bodyguard
2. THE CULT - Pure Cult
3. THE BELOVED - Conscience
4. DINOSAUR JR. - Where You Been
5. MICK JAGGER - Wandering Spirit
6. BELLY - Star
7. ARRESTED DEVELOPMENT - 3 Years, 5 Months And 2 Days
8. EN VOGUE - Funky Divas
9. PAUL McCARTNEY - Off The Ground
10. REM - Automatic For The People

buma mega uspešnih Soundgarden. Album naj bi predvidoma izšel v maju.

Fishbone: nova plošča

CHRIS NOVOSELIC, basist zvezdnih razcapancev Nirvana bo v marcu nastopil v samostojnem talk Showju v Camden Underworldu v Londonu. Ves dobiček bo šel v pomoč bosanskim otrokom, njegov tiskovni zastopnik pa je novinarjem zaupal, da se bo Novoselec „najverjetneje napil Wild Turkey-a, šel na oder in zapel nekaj pesmi o bogu, ki se imenuje Shep“.

ICE-T bo izdal novi album pri lastni založbi Rhyme Syndicate, distribuirala pa ga bo založba Priority. Imenuje se „Home Invasion“, ameriški glasbeni magazin pa je napovedal, da bo lahko „Ice-man“ po pogodbi s Priority zaslužil med dvema in štirimi milijoni dolarjev. Ice-T pa očitno želi še kakšen dolarček več, saj se je z Ice-Cubeom podal v anarhistično - gangstersko misijo, ki se ji reče modna oblačila. Na majice nameravata natisniti nazive posameznih modelov pištol in žepnih brzo-strelk, kupovali pa naj bi jih po Ice-Tjevih besedah predvsem ljudje, ki bi

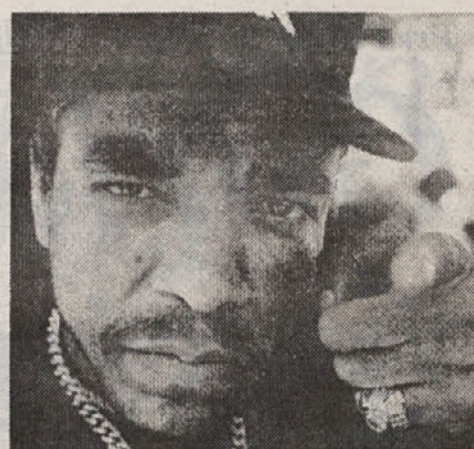
radi bili „urbani gverilci“. Če boste torej na cesti srečali človeka z majico, na kateri bo pisalo „Uzi“ ali „AK-47“, boste prepričani, da nimate nobenega razloga za strah. Poleg majic nameravata ljuta raperja krošnjari tudi z ostalimi konfekcijskimi artikli. Umetno raztrganih kavbojk pa ne nameravata prodajati, saj bi šlo za „žalitev tistih ljudi, ki so prisiljeni nositi raztrgana oblačila“.

THE JIM ROSE CIRCUS SIDESHOW se imenuje skupina ljudi, ki v zameno za denarce pred občinstvom do onemoglosti mrcvarijo svoja telesa ali izvajajo najrazličnejše trike. Gre za nekakšen freak-show, na katerem se akterji prebadajo z iglami, bodali ali pa dvigujejo uteži, pripete na prsne bradavice ali spolne organe in sorodne atribute. Svetovno promocijo je Jim Rose Circus doživel na lanskoletnem Lollapalooza festivalu, trenutno pa se nahajajo na turneji po kontinentu, točneje v Angliji, kjer se soočajo s cenzorskimi težavami. Angleškimi oblastem gre najbolj v nos početje glavne zvezde cirkusa, ki se imenuje Mr. Lifo in ki med drugim navdušuje občinstvo tudi z dvigovanjem židakov, pripetih na napravo za razmnoževanje in uriniranje.

VIDENO

CZD, UNWANTED ERECTION, T-BONE TORNADOS, STOUGH, Barfly Celje

Da je celjsko občinstvo nevajeno koncertnega dogajanja, je skoraj tako znano kot dejstvo, da na Štajerskem rase najbolj strupena Šmarnica. Zato morda ni čudno, če je bil sredin koncert v celjskem Barflyju pravšnje potrdilo o pregovorni skoposti Celjanov, kadar gre za koncerte rock skupin. Toda srd, ki bi ga morda slabo obveščeni obiskova-

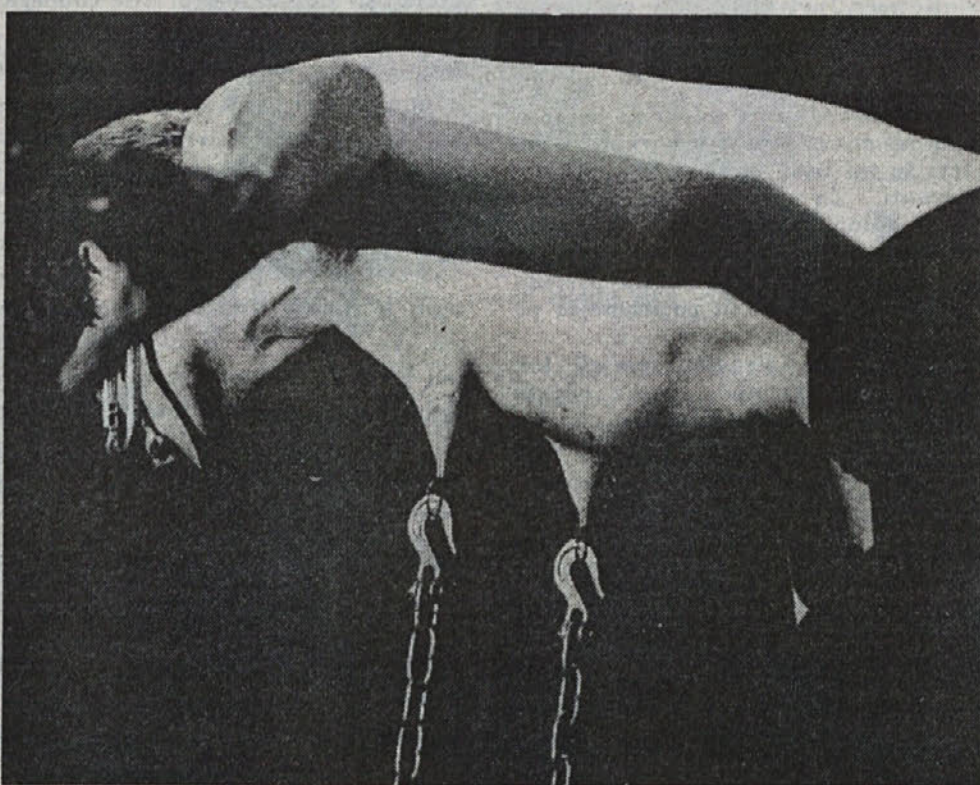

Ice-T: „Plošče, majice, kavbojke, klice ...“

lec utegnil zlit na nezavedno občinstvo, bi bil nepravilčen. Slovenska turneja treh nemških skupin je bila namreč dokaj slabo medijsko predstavljena in le nekaterim se je sanjalo, kaj nam pet slovenskih klubov pod taktirko mariborskega Front Rocka pravzaprav želijo predstaviti. Presenečenje celjskega zaspanega večera so bili mariborski veterani CZD, ki so po akustični avanturi konsolidirali zvok in začeli igrati čvrst, s punkovskimi koreninami prepojeni rock. Z rutinirnostjo na eni in pregovorno odštekanim nastopom na drugi strani so presenetili večino maloštevilnega občinstva. Definitivno najboljši del večera, saj so Unwanted Erection, ki so nastopili za njimi kljub odličnemu frontmanu zgrešili cilj. Želja, da bi igrali za vsakogar nekaj, je dosegla prav nasprotni učinek, saj „za vsakogar nekaj“ pomeni dejansko „za nikogar nič“. Če se lahko zabavaš ob eni pesmi, se boš dolgočasil ob drugi. Grotesken a povsem resničen primer je bila povsem zadovoljiva izvedba klasične „Light My Fire“, ki bi v družbi s podobnimi sandalarskimi zvenela kot zadetek v polno, tako pa je ob „rad bi bil Sub Pop“ komadi padla v vzdušje kot sedlo na kravo, a še zmeraj ostala vrhunec njihovega nastopa. S podobnimi težavami so se otepal T-Bone Tornado, ki so nastopili namesto napovedanih Jesus Christ Experience. Nedefiniran zvok, ki je po zaslugi nesposobnega tonskega mojstra utrujal še vsaj enkrat bolj kot bi sicer, bi lahko bil zaščitni znak te skupine. Slednji so tudi uspeli pregnati dobršen del občinstva. Anegdoticna legenda, ki te dni kroži po Celju, pravi, da „so iz dvorane odšli štirje ljudje, pa se je že močno poznalo“. To seveda ne drži, toda Stough so si kot klasičen punk rock bend zaslužili kaj več kot omleden aplavz tistih tridesetih obiskovalcev, ki se jim je dalo ostati. Dober nastop in dokaj zanimiva godba, pa tudi pevec je bil presenetljivo podoben Johnny Rottenu, kar je konec koncev za punk bend tudi že kar nekaj. Sicer pa je bil bojda glavni žur na koncertu v Ormožu. Škoda, da nas ni bilo tam.

TREND

Biti nadvse iskan natak

Mr. Lifo: Otroci, ne počenjajte tega doma

Velika Britanija (MM) - neodvisni albumi

1. BELLY - Star
2. SUGAR - Copper Blue
3. SUPERCHUNK - On The Month
4. EINSTURZENDE NEUBAUTEN - Tabula Rasa
5. PAVEMENT - Slanted & Enchanted
6. POLYGON WINDOW - Surfing On Sine Waves
7. THE APHEX TWINS - Selected Ambient Works
8. EVEN AS WE SPEAK - Feral Pop frenzy
9. THE LEVELLERS - See Nothing, Hear Nothing
10. THE SHAMEN - Boss Drum

Velika Britanija (MM) - neodvisni singli

1. SAINT ETIENNE - You're In A Bad Way
2. BELLY - Feed The Tree
3. CONSOLIDATED - You Suck
4. MEAT BEAT MANIFESTO - Mindstream
5. SUGAR - If I Can't Change Your Mind
6. SUEDE - The Drowners
7. CORNERSHOP - In The Days Of Ford Cortina
8. TAD - Salem
9. ADORABLE - Cistine chapel Ceiling
10. Gloworm - I Lift My Cup

Slovenija - Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. PHILLIP BOA & THE VOODOO CLUB - Love On Sale
2. ALICE IN CHAINS - Angry Chair
3. THE THE - Dogs Of Lust
4. SCREAMING TREES - Dollar Bill
5. WARRIOR SOUL - Love Destruction
6. SUGAR - If I Can't Change Your Mind
7. NINE INCH NAILS - Wish
8. PRIMUS - Have A Cigar
9. CELL - Fall
10. THERAPY? - Nausea

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

Rakete na razprodaji

Rusija danes prodaja bojna letala in podmornice, že jutri bodo najbrž prišle na vrsto tudi letalonosilke in protiraketni projektili, s čimer se na svetovnem tržišču orožja pojavlja kot povsem konkurenten dobavitelj. Da bi ruska vojaška industrija uspela na tržišču, se je začela predstavljati na razstavah, kakršna je bila tista v Abu Dabiju, in reklamirati po časopisih.

Kakor je običaj po zahodnih deželah, se niti predsednik Boris Jelcin niti njegovi ministri na svojih poteh ne branijo dela trgovskega potnika. Naloga je točno določena: prodaja orožja, ki je v letu 1991 dosegla 1,3 milijarde dolarjev, mora do konca letošnjega leta doseči 3 milijarde. Ta vsota pa je vseeno veliko nižja, kot so bile dvajset milijard dolarjev, letno zasluženih s prodajo orožja v Sovjetski Zvezi.

V zadnjih mesecih je Rusija, navkljub opozorilom z zahoda, prodala Iranu tri podmornice. Moskva se je angažirala tudi na nadaljevanju oboroževalnih programov z Indijo in Kitajsko. Po nepreverjenih podatkih se s Pekingom pogaja o prodaji letalonosilke razreda Kijev, ki bi lahko omajala vojaško ravnotežje v Aziji. Rusija je dosegla tudi pomembne rezultate s svojimi vojaškimi strokovnjaki na tržiščih Bližnjega vzhoda, Azije in tradicionalnem Zahodu. Rusko gospodarstvo omogoča postavljanje cen, ki niso enake resnični vrednosti, s čimer prodajalci postajajo izvenkonkurenčni.

Tudi predsednik Jelcin je včasih trgovski potnik

Ko je Iran lanskega decembra od Rusije odkupil tri podmornice razreda Kilo, je faktura dosegla 450 milijonov dolarjev. Strokovnjaki so vsako plovilo posebej ocenili na 250 milijončkov. Značna znižanja so po tržnem katalogu tudi za letala vrste MIG-29 in tanke T-72.

Visok honorar

Ameriška komedija „Sister Act“ z Whoopi Goldberg v glavni vlogi je zavzela četrto mesto na lestvici najdonosnejših filmov v lanskem letu, kar je producente vzpodbudilo k snemanju drugega dela oziroma nadaljevanja. Whoopi je za prvi „Sister Act“ dobila dva in pol milijona dolarjev, za drugi del pa so ji ponudili šest milijonov in pol. S tako visokim honorarjem se je približala ne samo belopoltim kolegicam, temveč tudi kolegom.

HOROSKOP

Oven 21. 3.–20. 4.

Družabno življenje vam bo še naprej povzročalo manjše težave, tudi v ljubezni vam ne bo z rožicami postlano. Skušajte se izogniti nerealnosti in premagajte nestrpnost, vsega naenkrat ne morete doseči. Finančni položaj bo boljši, a nakupom se izognite. Srečne številke: 2, 6, 9, 10, 25.

Bik 21. 4.–20. 5.

Pred in tudi za vami je zanimivo obdobje, v katerem se prepletajo tako uspehi kot tudi neprijetnosti. Poslovne načrte boste najlažje uresničili, če boste delovali skupaj z drugimi, v zasebnem življenju se oprite na partnerja. Samoti se odrecite. Srečne številke: 3, 5, 8, 11, 26.

Dvojčka 21. 5.–21. 6.

Možno je, da se boste morali spoprijeti z manjšimi razčaranji na poslovnem področju, v zasebnem življenju pa z nerazumevanjem in nesporazumi. Nahajate se v obdobju profesionalne napetosti, pred prevelikimi zahtevami in pričakovanji

okolice. Ravnajte preudarno. Srečne številke: 1, 4, 7, 16, 22.

Rak 22. 6.–22. 7.

Dovolj boste zbrali moči, da bi vzdržali naporen življenjski ritem, ki ga odreja zahtevna služba. Dobro se boste odrezali na vseh področjih, uspeh vas bo razveselil in vam vtisnil novo samozavest. Nekaj časa preživite v naravi, dala vam bo novih moči. Srečne številke: 2, 5, 9, 17, 22.

Lev 23. 7.–23. 8.

V relativno nevtralnem obdobju vas utegnejo presenetiti manjši zdravstveni problemi, utrujenost in občasna slaba volja. Morda se vam bo ponudila priložnost, da kam odpotujete. Vsekakor pa namenite svoj čas najbližjim in doživeli boste mirne trenutke. Srečne številke: 4, 8, 9, 18, 23.

Devica 24. 8.–23. 9.

Občutljivi ste, nagnjeni k analiziranju odnosov. Zatekali se boste k prijateljem, svojcem in partnerju, a intenzivnejši stiki lahko

stečejo v napačno smer. V svojih pričakovanjih ne pretiravajte. Distancirajte se od ljudi, ki vas lahko prizadenejo. Srečne številke: 2, 5, 8, 15, 27.

Tehtnica 24. 9.–23. 10.

Napeti odnosi z ljudmi, ki vas obkrožajo, predvsem s partnerjem, se bodo začeli počasi umirjati. Četudi boste še vedno v negativnem obdobju, vam bo uspelo ohranjati mirno kri in iskati izhode iz zapletenih situacij. Poskrbite za svoj videz in zdravje. Srečne številke: 5, 6, 9, 13, 21.

Škorpion 24. 10.–22. 11.

Težave se bodo skrčile na minimum, skoraj vse vam bo šlo dobro od rok in velik polet boste čutili tako na poslovnem področju kot v zasebnem življenju. S partnerjem lahko doživite lepo obdobje, zato se mu posvetite v pravi meri. Tudi narava vas pričakuje. Srečne številke: 3, 7, 9, 16, 25.

Strelec 23. 11.–21. 12.

Negativno obdobje stagniranja, mirovanja in slabe volje lahko vašemu življenju navsezadnje tudi koristi, a žele potem, ko boste vedeli, kaj pravzaprav hočete. Poskusite s tehtnim premislekom in preudarnim ravnanjem, poslovno in za-

sebnost. Pazite na zdravje. Srečne številke: 1, 7, 8, 11, 29.

Kozo'og 22. 12.–20. 1.

V ljubezenskem življenju mirnejši tokovi še ne bodo stekli, obetajo se vam boji s partnerjem, s samim seboj, nagli obrati pa bodo vendarle prinesli nekaj pozitivnih premikov. Zgrabila vas bo želja po izobraževanju in ustvarjalnosti, skušajte jo izpolniti. Srečne številke: 3, 5, 9, 12, 20.

Vodnar 21. 1.–19. 2.

Mirnejše obdobje vam bo prineslo predvsem finančni napredek in utrdile se bodo vaše pozicije na delovnem mestu. Uspešno reševanje starih, a še zmeraj aktualnih dilem vam bo vtisnilo dobro razpoloženje. V ljubezni boste doživeli mir in podporo. Srečne številke: 2, 6, 9, 19, 23.

Ribi 20. 2.–20. 3.

V ljubezni utegneta doživeti prijetno presenečenje in znali ga boste ceniti. V službi večjih težav ne bo, le preštevilne delovne naloge in pričakovanja nadrejenih vas bodo v manjši meri obremenjevala. Sicer pa se vam obetajo romantični in tihi večeri. Srečne številke: 3, 6, 7, 15, 26.

Laški dvorec

Galič in Gojkovič

Laščani imajo tačas priložnost videti imenitno likovno razstavo, ki so jo z radodarno denarno pomočjo Zavoda za kulturo občine Lendava in Pivovarne Laško pripravili za ljubitelje umetnosti na Štajerskem. Razstavo barvnih lesorezov Štefana Galiča in portretnih plastik Viktorja Gojkoviča so pripeljali iz mariborskih razstavišč, za Laščani pa jo bodo videli še v Lendavi.

Berlinska filharmonija v Italiji

Abbadova odmevna vrnitev

Zanimanje za nastop Berlinske filharmonije v Scali pod vodstvom Claudia Abbada je presešlo vsa pričakovanja, navdušenje je bilo neizmerno, vstopnice so prodajali na črnem trgu tudi po 400 tisoč lir. Filharmonijo, za katero je dolgo obdobje stotih let, mnogi vrednotijo kot najboljšo na svetu, v Milanu je vsekakor predstavljala dogodek sezone.

V času obstoja ansambla je bilo na njegovem čelu pet največjih imen: Hans von Bullov, Arthur Nikisch, Wilhelm Furtwangler, Herbert von Karajan, pred dvema letoma pa je prvič prevzel vodstvo Italijan Claudio Abbado. Berlinska filharmonija je zadnjič gostovala v Milanu pred dvaindvajsetimi leti s slavnim Karajanom, ki jo je uspešno vodil štiriintrideset let.

Berlinski orkester se je potem, ko je sedem dni navduševal pariško koncertno publiko, odpravil na tedensko italijansko turnejo. Za začetek so v Scali izvedli Straussovo „Smrt in preobrazbo“ in Brahmsovo

Prvo simfonijo. Abbado je uspelo ustvariti dogodek, kakršnega v lombardijski metropoli že dolgo niso slišali. Publika je morala za vstopnice odšteti 150 tisoč lir in bile so v hipu razprodane.

Claudio Abbado, ki je bil še pred sedmimi leti prvi dirigent milanske Scale, se je vrnil s triumfom in požel plaz priznanj, ob koncu koncerta so mu ploskali vsaj četrt ure, iz bližnjih lož je padalo cvetje.

Generalni intendant Scale Carlo Fontana je napovedal Abbadovo vrnitev v Scalo šele v sezoni 94/95, ker prej ni prostih terminov.

Teden slovenske drame

Triindvajseti tradicionalni Teden slovenske drame se bo začel 5. marca z otvoritveno svečanostjo, na kateri bodo podelili „Nagrade Slavka Gruma“ za najboljše dramsko besedilo in premiero krstne uprizoritve dramskega prvenca Barbare Hieng Samobor Hana Tiger v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj.

V izboru uprizoritev, ki jih je predlagal Aleš Berger, si bomo lahko ogledali Samoroga Gregorja Strniše, Jutri bo lepše Evalda Flisarja, Balkan Santa Claus Iztoka Lovriča, Čudežni kamen Alenke Goljevšček, Sto-

tisočnega Borisa A. Novaka in Kaj pa Leonardo Evalda Flisarja. Organizatorji so v program vključili še Živelo življenje Luke De Pavla Lužana, Cesarjeva nova oblčila Milana Jesiha in Mi se ne damo Milana Dekleve.

Aleš Berger je ob obrazložitvi letošnjega izbora kritično ugotovil, da je interes za slovensko dramatik v upadanju, kljub temu pa prinaša pogled na izbor kot celoto zanimivo bero uprizoritev slovenske sodobne in klasične dramatike. Novo sestavljene slovenske gledališke ekipe tako imenovanih neinstitucionalnih gledališč si praviloma za svoje prve uprizoritve izbirajo ravno domača dramska besedila. Pregled uprizoritev v preteklem letu pri-

kazuje velik delež slovenske dramatike v repertoarjih naših gledališč, intenzivneje kot v preteklosti so zastopana dramska besedila, namenjena uprizoritvam za najmlajše gledalce.

Med spremljevalnimi prireditvami Tedna slovenske drame, ki bo tudi letos reprezentativni vzorec živega slovenskega gledališkega ustvarjanja, bosta tudi razstava Jožeta Trobca in predstavitev knjige Matije Logarja Pe-Ge med včeraj in jutri.

Kandidati za oskarja

Ameriška akademija za filmsko umetnost je imenovala kandidate za nagrado Oscar v devetih kategorijah.

Za najboljši film kandidirajo „The Crying Game“, „A Few Good Men“, „Howards End“, „Scent Of A Woman“ in „Unforgiven“. Za najboljšo moško vlogo se bodo pomerili Robert Downey („Chaplin“), Clint Eastwood („Unforgiven“), Al Pacino („Scent Of A Woman“), Stephen Rea („The Crying Game“) in Denzel Washington („Malcolm X“), za najboljšo moško stransko vlogo pa Jaye Davidson („The

Crying Game“), Gene Hackman („Unforgiven“), Jack Nicholson („A Few Good Men“), Al Pacino („Glengarry Glen Ross“) in David Paymer („Mr Saturday Night“).

V oskarjevski boj za najboljšo žensko vlogo so se vključile Catherine Deneuve („Indochine“), Mary McDonnell („Passion Fish“), Michelle Pfeiffer („Love Field“), Susan Sarandon („Lorenzo's Oil“) in Emma Thompson („Howards End“), za najboljšo žensko stransko vlogo pa bodo izbirali med Judy Davis („Husbands And Wives“), Joan Ploughright

(„Enchanted April“), Vanessa Redgrave („Howards End“), Miranda Richardson („Damage“) in Mariso Tomci („My Cousin Vinny“).

Med kandidati za najboljšega režiserja so Neil Jordan („The Crying Game“), James Ivory („Howards End“), Robert Altman („The Player“), Martin Brest („Scent Of A Woman“) in Clint Eastwood („Unforgiven“). Za najboljši tuji film kandidirajo „Close To Eden“ (Rusija), „Deanes“ (Belgija), „Indochine“ (Francija), „A Place In The World“ (Urugvaj) in „Shtonk“ (Nemčija).

Dubček o Dubčku

Upi umirajo zadnji

Smrt prvega človeka „praške pomladi 1968“ v prometni nesreči je izzvala nove polemike o vlogi njegove osebnosti v novejši češki zgodovini. Dubček je bil aktiven tudi v žametni revoluciji decembra 1989, nakar je postal predsednik federalnega parlamenta. Ustanovil je Socialdemokratsko stranko Slovaške, ki se je z njim na čelu zavzemala za skupno državo. Po razpadu Českoslovaške na dve državi je Dubčekovo delo zopet pod vprašajem.

To je bilo opaziti tudi na njegovem pogrebu. Ne samo, da mu niso pripravili „državnega“ pogreba, od njega se ni poslovil nihče od čeških voditeljev. Med delegacijami iz petdesetih držav ni bilo niti češkega premiera Vaclava Klauza, ki je bil v teh dneh „zavzet z državnimi posli“.

Veliko zanimanja je povzročila informacija, da je Jiri Hochman, Amerikanec

češkega porekla, skupaj z Dubčkom mesec dni pred prometno nesrečo končal njegovo avtobiografijo. Alexander Dubček je tako za sabo pustil osebno pričevanje, ki meče novo luč na sovjetsko invazijo na ČSSR v letu 1968, na svojo ugrabitev in odvedbo v Sovjetsko zvezo, kakor tudi na to, kaj ga je inspiriralo, da je poskušal komunizmu vdahnuti človeški obraz. Knjiga z naslovom

„Upi umirajo zadnji“ je v rokah Dubčkovih sinov in njegovih sodelavcev, ki morajo dati dovoljenje, da bi japonska družba Kondasha Ltd. knjigo objavila v desetih jezikih, predvidoma koncem letošnje pomladi.

Knjiga vsebuje do sedaj neobjavljene zapisnike preiskav, ki sta jih nad „neobritim in umazaniam“ Dubčkom izvajala tedanja sovjetska voditelja Leonid Brežnjev in Aleksej Kossign v Moskvi, kamor so ga nasilno odpeljali. V spominih češkoslovaški voditelj izraža mišljenje, da je bil vojski odpor zoper invazijo vojske držav Varšavskega sporazuma nemogoč zaradi slabe razporeditve češkoslovaške vojske.

Po Hochmanovem pisanju je bil Dubček po neuspešni „praški pomladi“ podvržen strahovitim pritiskom, naj se odreče svojemu prepričanju, kar ni nikoli storil. Končno so ga poslali v rodno Slovaško, kjer je delal dvajset let kot gozdni delavec. Bil je pod strogim policijskim nadzorom, pošto so mu odpirali, telefon prisluškovali, niti on niti člani njegove družine niso smeli nikamor potovati. Policija mu je prepovedala celo obiske. Bil je popolnoma izoliran.

Ameriški zgodovinar je Dubčka ovrednotil kot globoko moralnega človeka, ki je verjel, da je mogoče združiti krščanske principe in komunizem.

Papeži

Kri in trupla

Katoliški teolog je predložil zgodovinsko bilanco papeštva – dokazne listine o zlorabi oblasti, o qvadbah, sadističnih grozotah in seksualni razuzdanosti.

Ko je postal papež, je bil Janez XII. verjetno star šele 16, največ 18 let. Mladost je morda bila ena izmed vzrokov, zakaj se ni hotel prilagoditi resnosti najvišjih pastirjev pravice. Iz objektivnosti je Johannes nakrmil 2000 konj z mandeljni in figami, prepojenimi z vinom. Do Zensk je bil tako piker, da so morali romarice pred vstopom v lateransko baziliko (takratno papeško cerkev) opozoriti pred njegovo vsiljivostjo. Čeprav si je kljub celibatu priskrbel še harem, je sveti oče spal tudi s svojo materjo. Smrt je doletela dvajsetletnika pri spolnem občevanju. Zakonski mož prešušnice je zalotil vodjo katoliškega krščanstva pri samem dejanju in zadevo rešil tako, da ga je udaril s kladivom po tilniku – ni bil edini papež, ki je bil ob življenju v tuji zakonski postelji.

Da je knjiga „Temne plati papeštva“ vse kaj hujšega kot anekdote o poltenih zahtevah papežev, dokazuje „delo nekega prijatelja in nekega sovražnika“ cerkve. Avtor, Irec Peter de Rosa, star 56 let, je študiral teologijo na papeški univerzi Gregoriana v Rimu, bil je profesor metafizike in etike na angleški „Westminster Diocesan Seminary“ in Corpus Christi College v Londonu, dokler ni leta 1970 končno opustil duhovniške službe in se poročil.

Raziskava o morali papežev – v glavnem temelji na angleških virih, „Je preko 30 let počasi rasla v mojih mislih“ – torej ni iz kakšnega aktualnega povoda površno napisana, vsesplošno razumljiva strokovna knjiga, čeprav je izšla ob pravem trenutku: centralizem sedanjih svetih očetov je papeško službo prikazal dvomljivo, kot že dolgo ne.

De Rosin prelet 1950 let zgodovine papežev prikazuje, da je Janez Pavel II. služboval kot večina njegovih 263 predhodnikov. Kajti, takšen je de Rosin fazit: „Največji greh papeštva in večina drugih grehov je bila zloraba njegove velikanske oblasti“. Iz tiste religije, ki je bila v svojem začetku „ponosna na to, da zmaguje skozi trpljenje in preganjanje“, je postala zaradi oblastniške blodnje „najbolj preganjana religija, ki jo je svet kdaj videl“.

Propad papeštva se je začel že leta 312 z zmago rimskega cesarja Konstantina nad njegovim tekmečem Maxentiusom. Ker je cesar lepo število poklanih nasprotnikov pripisal krščanskemu bogu, je krščanstvu z razglasom „vsakdo lastno vero, kot sam želi“, prvič priskrbel versko svobodo. Leta 380 je postalo krščanstvo končno celo državna vera – začetek „fatalne zveze med cesarjem in papežem“, „prestol in oltar“ (de Rosa).

Nikoli več, niti v drugem vatikanskem koncilu (1962 – 1965), katoliška cerkev ni priznala drugim tiste neomejene svobode milanskega razglasa, na podlagi katerega bi sama lahko postala šele velika. Papeštvo je razumelo pod naraščajočo svobodo predvsem to, da se znebi najpomembnejših Jezusovih pravil obnašanja. „Mnogi papeži“, navaja de Rosa v svoji bilanci, so komaj bili kristjani, mnogi so bili moralci, brutalni vojščaki, vsaj kakšen je bil častilec hudiča, večina obsedena z oblastjo in posestjo.

Za nek zgodnji greh papeštva je bil v začetku desetega stoletja odgovoren Sergij III. Umril je svojega predhodnika Lea V. in je, uradno je živel v celibatu, imel še v lateranski palači spolno življenje s 15-letno Marozio. Le-

potica je rodila papeškemu ljubimcu poznejšega papeža Janeza XI. Pred tem je bila vsekakor na vrsti Marozijina mati, Theodora; s tem je poskrbela za to, da je njen življenjski tovariš, škof v Bolonji, postal najprej nadškof v Raveni in potem papež Janez X. Ženski duet je spadal k učinkovitim papeškim uspešnežem v zgodovini. Nekaj desetletij sta se obe vmešavali pri ustoličenju papežev in jih po potrebi tudi odstranili. Tako je Marozia dala papeža Janeza X., ljubimca njene matere, zapreti in nato zadušiti. To je pripravilo mesto za Marozijinega sina Janeza XI.

Takšne intrige in nasilna dejanja takrat, v tako imenovanem temnem stoletju, niso bile spodrsiljaj. Benedikt V. je 964. leta po tistem, ko je razvedičil neko mlado dekle, pobegnili iz Rima s celotno papeško blagajno. Dve leti pozneje ga je umoril nek ljubosumen zakonski mož. Truplo je imelo 100 vbo-dov z bodalom. Načelno so se začeli odrekati Jezusovim mislim z Gregorjem VII., zadnjim papežem, ki je pri svojem imenovanju potreboval cesarjevo potrditev. Gregor je obrnil kopja: 1073 se je postavil za prvega papeža, ki je odstranil cesarja. Kar 75 krvavih bojov s Henrikom IV. pripisujejo Gregorju – „začetek razcveta krvavega časa papeštva“, kot to razvojno stopnjo radi imenujejo avtorji cerkvenih zgodovinskih knjig. Z zlo zvijačo je Gregor ukanil cesarja: uredil je delavnico (po virih de Rosa) za ponarejanje dokumentov, kjer je po potrebi baje izdeloval prastare zgodovinske listine. Pred njim se je v tem uspešno preizkusil že papež Štefan III., ki je izdelal ponarejeno listino „Konstantinovo darilo“, v kateri naj bi zapustil cerkvi v 4. stoletju polovico zahodne dežele z vrhovno oblastjo nad škofi. Šele 1789. leta je Pij na vprašanje nemških škofov priznal ponaredbu. V ponarejenih listinah Gregorja VII. je vidno, kako si je papež želel povečati oblast v svojem službovanju: „Nihče na Zemlji ne more soditi papežu. Rimska Cerkev se ni nikoli motila in se do konca vseh časov ne bo. Papež lahko sam odstavlja škofo. On lahko odstavlja tudi cesarje in kralje.“

Od takrat je bilo izobčenje v Evropi stoletja politično orožje. Papeži po Gregorju VII. so si lastili božjo avtoriteto pri odstavljanju državnih poglavarjev. Na temelju dovoljenih (pravnomočnih) ponaredb je Gregor zadolžil vse škofo na prisego zvestobe papežu, duhovnike pa na novo k celibatu. Do danes so se rimski papeži imeli za prave škofo v vsaki škofiji; službojoči škofje pa so v njihovih očeh le papeški izvršilni uradniki. Papeški napuh je bil neomejen.

V času Inocenca III. (1198 – 1216) je postal iz „zastopnika Petra zastopnik našega odrešenika Jezusa Kristusa“ in „vladar sveta“. „Vsak duhovnik,“ je učil, „mora biti papežu poslušen, četudi ukaže slabo, kajti: nihče ne more soditi papežu.“ Nasledniki Inocenca so k temu še pristavili; Gregor IX. se je imenoval „vladar in mojster tako univerzuma kot stvari in ljudi“, Inocenc IV. pa se je imel za „živega Kristusa“. Bonifacij VII. je oznanil, „da je za odrešitev vsakega človeka nujno potrebno, da je podrejen rimskim dostojanstvenikom“. Te blodne misli niso ostale brez posledic.

Papež Inocenc III. je sčuval inkvizicijske poveljnike, SS v srednjem veku, na

tako imenovane krivoverce. Na tisoče beličnežev je dal poklati, ker niso hoteli nič drugega, kot živeti po evangeliju (Kristusov nauk).

Komaj še predstavlja krvočno papežev je stoletja strašila po Evropi. O papežu Janezu XXII. je v začetku 14. stoletja pripovedoval nek sodobnik: „Kri, ki jo je preli, bi obarvala bodensko jezero rdeče, trupla padlih pa bi premostila jezero z enega obrežja do drugega.“ Tudi mrtvih, ki so padli v vojnah zaradi njegovega podpihovanja, ter tistih, ki jih je Sixt IV. sežigal kot krivoverce, je bilo nešteto. Nek kronist navaja: „Do škofovske kape je brodil v zločinu in prelivanju krvi.“

Denar, tako za svoje namere kot za svoje razuzdano življenje, je Sixt dobil med drugim s tem, da je za bordele v Rimu prodajal licence ali pa s prodajo tako imenovanih odpustkov. Z nakupom odpustka, tako so tvezili kristjanom številni papeži po Evropi, je

lahko umrli dosegel odvezo za veliko denarja – večje kot je bilo plačilo, večja je bila odveza.

Da bi krščanske podložnike kljub počasi pebujujočemu se razsvetljenstvu obdržal pod oblastjo, je papež Pavel IV. 1559. leta vodil „Index prepovedanih knjig“, ki so ga odstranili šele pred 23 leti.

Leta 1713 je Clemen XI. laikom prepovedal branje Biblije. Prav tako je k vsakdanjosti spadalo sežiganje knjig. Zasedovanju krivovercev se je v 15. stoletju pridružilo še preganjanje „čarovnic“. Do takrat je bilo v nasprotju z vero pripisovati čarovnicam hudičevo moč, po Inocencu VIII. pa je nenadoma postalo življenjsko nevarno takšne življenjske moči tajiti. Sprememba papeških nauk je pojasnila, da je bila pred tem nedolžna, zdaj pa je na vrsti nova, nevarna rasa čarovnic. V prihodnje je med kristjani po Evropi, še posebej med ženskami, izbruhnil nov, kar 300 let trajajoč pekel, ki je s svojimi ovadbami, samovoljnimi procesi, mučnicami, različnimi načini usmrtilcev, ostal še do danes rekorden. Ocenjene številke po papeškem naročilu umorjenih žena so med 300.000 in tremi milijoni.

Do 19. stoletja so bili papeži tudi iniciatorji nečlovečnosti nasproti Židom. Po podatkih Petra de Rosa so papeži izdali preko 100 protizidovskih dokumentov. Tako je lahko Hitler škofu Wilhelmu v Osnabrucku povedal, da z Židi dela „samo to, kar Cerkev počenja že 1500 let“. Na papeški ukaz so morali Židje nositi „sramotni znak“, niso smeli imeti stika s kristjani, bili so izgnani; med križarskimi pohodi so jih

na tisoče pobili. Še Pij IX. je poslal sredi 19. stoletja nekega Žida v zapor (mnoge države so Židom dovolile svobodno življenje), ker je domneval, da mu je njegovo perilo oprala kristjanka. In Pij X. je stokal: „Židje naših vladarjev niso priznali, zato tudi mi ne bomo priznavali njih.“

Šele Janez XXIII. je prelomil to nehumano tradicijo. Že v času nacizma – ko je Pij XII. o pokolih Židov diplomatsko molčal, je poznejši Janez XXIII., takratni papeški poslanec v Turčiji in Grčiji Židom masovno izdajal ponarejene krstne liste. Kot papež je razglasil vsem Židom po svetu: „Jaz sem Jožef, vaš brat.“

Samo zunanji pritisk – protestantska cerkev in knezi, francoska revolucija, razsvetljenstvo in liberalizem – je v 19. stoletju zaježil nečlovečnosti, ki so jih papeži uprizarjali stoletja. Cerkevna država, svetovna papeška oblast, je ostala vse do svoje razrešitve leta 1870 „policijska država pod papeško zastavo“. (De Rosa)

Ko se je italijanski državnik Camillo Cavour takrat potegoval za „svobodno cerkev in svobodno državo“, je Pij IX. podtikanje odbil kot krivoverstvo. Proti nalogi cerkvene države se je Pij upiral do zadnjega – čeravno je ljudstvo v cerkveni državi, kot je bil rezultat glasovanja, volilo 1000:1 proti papežu. Pozneje je papež prepovedal katolikom v Italiji, da bi sodelovali pri

demokratskem procesu bodisi kot volilci bodisi kot kandidati. Da bi nadomestil izgubo svetovne oblasti zaradi naraščajočega duhovnega vpliva, je Pij IX. leta 1869 sklical koncil v Vatikanu in pred škofi z vsega sveta povzdignil v dogmo dve svoji srčni želji kot od boga razodeti resnici: absolutna vrhovna oblast papeža nad Cerkvijo (papeški primat) in kot novost papeško nezmotljivost o vprašanju vere, morale, neodvisno od koncila (verski zbor).

Odločilno glasovanje na prvem vatikanskem koncilu 1870. leta se je izšlo v prid papežu, vsekakor zaradi nesramnih ukrepov izsiljevanja papeške vlade. „Tu koncilu,“ je tožil takratni škof Joseph Gregor Strossmayer, „manjkata tako svoboda kot tudi resnica.“ 140 škofov je takrat iz protesta pred glasovanjem odpotovalo. Od 532 še prisotnih jih je bilo okoli 300 finančno popolnoma odvisnih od papeža. De Rosa: „Absolutna oblast si je pridila še absolutno resnico.“ Obe dogmi sta bili veljavni vse do danes. Poskus, da bi papeške zahteve po oblasti na drugem vatikanskem koncilu korigirali, je v letih 1964 – 65 spodletel za uporom Pavla VI., ki je koncil končal namesto umrlega Janeza XXIII – papeštvo po principih srednjega veka.

V tem je bistvo za avtorja knjige Petra de Rosa: „pravi misterij“: „Zakaj, vpričo papeške zgodovine, papeštvo sploh še obstaja.“

Der Spiegel

Prevedla Nina Mom

Presenečenje na Sardiniji: Vzgojiteljica vodila bando roparjev, ki je leto dni sejala strah in smešila policijo

Roparji otroške rasti

Marina Loy, štiriintriidesetletna vzorna učiteljica iz Cagliarija na Sardiniji, se je zapletla v hudo delstvo zaradi odvisnosti od heroina. Ker je potrebovala denar za mamilo, je organizirala tolpo, ki je ženskam kradla torbice z denarjem in zlatino. Njena pomagača sta bila štiriindvajsetletni Sergio Atzori in dvajsetletni Stefano Muscas, oba nizke rasti - zato so učiteljicinu dobro uigranemu triu, ki je držal policijo v šahu nekaj mesecev, nadeli ime "Tolpa Liliputancev".

Podnevi učiteljica, ponoči roparica

Marina Loy je nenavadna oseba. Visoka je samo meter in dvainštirideset centimetrov, suhe postave, kratkih las in ognjenih oči. Bledica in utrujenost nista pomenili bolezn, ali pač, Marina je zmeraj potrebovala heroin.

Zivela je dvojno življenje, zjutraj je bila plašna in prizadeta vzgojiteljica na osnovni šoli v Sarrochu, mestecu s španskim imenom na vratih Cagliarija, zvečer pa se je preobrazila v neusmiljeno roparico, ki je s svojo tolpo kar nekaj mesecev trpinčila predvsem ženske glavnega mesta Sardinije. Zavlada je strah pred tatovi posebne vrste. Po opisu oropanih najvišji med njimi ni prekosil metra in pol. Majhni, hitri in neusmiljeni so oprezali za žrtvami, predvsem zaposlenimi ženskami, ki so se z dela ali nakupov vračale domov.

Učiteljica je izdelala skoraj otroški sistem kraje. Tatovi so si izbrali žrtev ob prehodu skozi mesto, ji hitro in sunkovito iztrgali torbico, še naslonili nož na grlo, ji sneli verižice, zapestnice in druge dragocene predmete.

Sergio Atzori in Stefano Muscas

Po hitri akciji jih je pogoltnil dramatične posledice. Za trio je bilo značilno, da je v zanemarljivem času izginil v neznano.

Dramatične pripovedi številnih žrtev so bile skoraj identične: „Napadla sta me dva zelo majhna moška, ki sta bila videti kot otroka. Zbežala sta, preden sem uspela kakorkoli reagirati.“

Vendar pa je tolpa Liliputancev storila napako. Njeni člani so, kdo ve zakaj, pri ropanju vedno uporabljali enake avtomobile, Pando ali Fiat Uno. Preskrbeli so si jih dan pred ropom, parkirali v bližini tržnice ali velike prodajalne. Sergio Atzori je imel glavno nalogo pri izbiri žrtve, sledil ji je, medtem ko sta Marina in Stefano čakala v avtomobilu v neposredni bližini. Sledil je bliskovit in nasilniški napad, ki

je za žrtev pogosto pomenil dramatične posledice. Za trio je bilo značilno, da je v zanemarljivem času izginil v neznano.

Jutro po ropu je bila Marina Loy vestno na svojem delovnem mestu, da bi vzgajala otroke. Pogosto blede, z utrujenimi in vdrtimi očmi, izrazitimi podočnjaki, a sodelavci in ravnatelj niso posumili v dvojno življenje. Vzorna vzgojiteljica, kot so ugotovili policaji po njeni aretaciji, ni bila v takšni meri utrujena zaradi ropov kot zaradi odvisnosti od heroina. Roparski plen je investirala v nakup mamila.

Policija v Cagliariju je bila prisiljena aktivirati najboljše kadre, da so tolpo razkrili in ustavili učiteljico

početje, ki je bila nekakšna druga inačica znane ameriške roparice Bonnie.

Agenti so morali, kot pravi pregovor, spotiti sedem srajc, preden so Marino ujeli v nastavljeno past. Liliputance je prijavila neka žrtev, ki je uspela opaziti, da so s kraja dogodka pobegnili s Pando. Policisti so vztrajno čakali v bližini tržnic in velikih prodajaln. Nekega večera so pripadniki letkega oddelka zaslišali krike in potem opazili Pando, ki se je oddaljevala z veliko hitrostjo. Vozilo jim je uspelo blokirati in precej so bili presenečeni, ko so zagledali - žensko. Videti je bila kot deklica. Marina Loy je izvedla še zadnji poskus in se skušala sprenevedati. Niso ji nasedli, ker so v avtomobilu odkrili plen zadnjega roparskega pohoda. In pred vzgojiteljico so se odprla vrata Buoncammina, mračnega zapora v Cagliariju.

Vukica Vlajič

Marina Loy

Peter Zalokar

Kolumbove Didacte

(1. nadaljevanje: Stuttgart 1985 = 150 udeležencev)

(1. nadaljevanje: Stuttgart 1985 = 150 udeležencev)

Turistične agencije vedo, kako težko je napolniti avtobus s štiridesetimi potniki za nek izlet po Evropi. To je tako težko, da se je uzakonilo: „V kolikor ni dovolj prijav (najmanj 40), si agencija pridržuje pravico - odpovedati izlet!“

Nekaj takega je bilo februarja 1985 ob Didacti 1985:

- Izletnik Celje ima 5 prijav,
- Kompas Celje enako,
- Maribor nič!

Vsi ponujajo Didacto (avtobusni prevoz, vstopnino, dve nočitvi) po 330 DEM.

Znani metalec diska Zdravko Pečar pripoveduje v tistem času, kako bi on kot mag. marketinga (univerza Provo, ZDA) obvladal z nekim izdelkom tako majhen prostor, kot je Slovenija. Dal je primer:

- napišem pravljico,
- odpeljem nekaj vzgojiteljic na razstavo igrač v Nuerenberg,
- te vzgojiteljice postanejo poverjeniki za mojo pravljico!

V tistem času premišlujem, da bi napisal svojo knjigo o Sloveniji (učbenik) in uvedel mape za naravoslovne dejavnosti (podobnost s herbarijem).

No, in prvi kapital 1.500 DEM nesem Izletniku (takratna direktorica je ga. Alenka Klemen) in z

njimi dosežem, da Izletnik spusti ceno na 285 DEM za D-85. Obvestim šole o novi ceni in cca 150 kandidatov imam. Ker Kompas in Mariborčani pristanejo na enako ceno 285 DEM, vsaki agenciji dam po en avtobus!

Tam na sejmu pokažem šolam neko učilo za fiziko (cena 15.000 SIT). Povem jim, da jim uredim to učilo le za 2.800 SIT, a odločiti se morajo hitro.

Stvar je v sledečem: založbi Univerzum Ljubljana in Svjetlost Sarajevo sta pred leti na takem sejmu kupili 160 učil, a jih v petih letih nista znali prodati. Ponudili so veliko provizijo tistemu, ki bi jih končno znal prodati.

Investiral sem 1.500 DEM, šole so imele cenejšo Didacto, agencije so imele posel, založbi nista imeli več zalog, jaz pa sem v nekaj dnevih zaslužil 20.000 DEM!

Ta denar v mape, mape v šolo in kmalu je bilo več kot 20.000 DEM.

Te v knjigo, knjige na šolo in kmalu je bilo še mnogo več kot 20.000 DEM!

+++

Zelo preprosta filozofija je ta:

- ustvariti si tržišče,
- negovati to tržišče!

+++

Takrat, marca 1985, še učim na neki celjski osnovni šoli in takoj po

Didacti 1985 izvedem anketo po slovenskih osnovnih šolah: „Bi sodelovali z mano v sedmih točkah:

- 1.) pomagam Vam iskati tiste, ki znajo popravljati vaše aparature: grafoskopi, razni projektorji ...,
- 2.) imel bi za Vas brezplačne šahovske in pravljicne dopisne krožke,
- 3.) s skupnimi močmi bi napisali svoje knjige in jih prodajali brez posrednikov,
- 4.) poceni razmnoževalce bi Vam našel: priprave, glasila,
- 5.) demonstriral bi Vam sodobna učila,
- 6.) nove projekte iz naravoslovja bi uvedli,
- 7.) poceni Didacte bi Vam urejal!“

Od 400 osnovnih šol jih 150 sporoči: Smo z Vami!

Aprila 1985 me že ni več na šoli! S skupnimi močmi dosežemo velike uspehe:

- 1.) 4 izdaje knjige Slovenija, te poznam (50.000 izvodov),
- 2.) uvedena mapa za naravoslovne dejavnosti za 30.000 učencev,
- 3.) prva izdaja spominske knjižice Moji spomini na OŠ,
- 4.) pripravljen projekt mapa za kulturne dejavnosti,
- 5.) prva generacija že ima delovni zvezek: Pišem svojo prvo knjigo o Sloveniji,
- 6.) šole imajo dober komplet štirih zemljevidov: Slovenija - moja dežela.

Obdobje 1987 - 1989 je znano po hiperinflaciji in premagali smo jo.

Nastopilo je Markovičevo leto 1990 in konvertibilni dinar. 1 DEM = 7 din in vse leto bo držalo.

Prvič se lahko nekaj v miru načrtuje.

Prvič se bo zgodilo, da inflacija ne bo požirala dobička!

+++

V obdobju 1986 - 1989 ni bilo večjih Didact in kaj nam to pove? To nam pove, da se agencije niso NIČ NAUČILE ob Didacti 1985!

Zanje je Didacta bila izlet kot vsak drug izlet!

Niso spoznali, da bi z ustreznim politiko odpeljali vsako leto na tisoče učiteljev na Didacto!

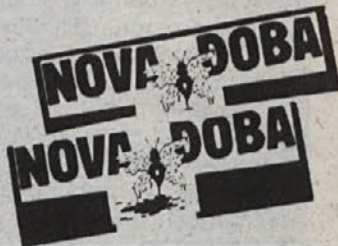
Izračun je preprost:

- 20.000 jih je,
- vsake 4 leta so velike spremembe pri učilih,
- 20.000: 4 = 5.000,
- 5.000 učiteljev bi lahko peljali vsako leto!

„Čudna omejenost“ agencij je npr. v tem, da bo ITA Celje zainteresirana le za toliko potnikov, kolikor jih lahko peljejo le Izletnikovi avtobusi (npr. 420 = visokoturistični avtobus). Njih avtobusi drugih prevoznikov ne zanimajo.

+++

Prihodnjič: Didacta 1990 Basel = 300 udeležencev

ELEKTROTEHNA
ELEX international trade
 Ljubljana

UVOZNIK IN GENERALNI DISTRIBUTER

Z
ZEROWATT

 DAEWOO

PRALNI STROJI IN MIKROVALOVNE PEČICE

Pralni stroj MILE	76.330 SIT
Pralni stroj 258	72.780 SIT
Mikrovalovne pečice	
MW 75	52.584 SIT
MW 65	37.174 SIT
MW 60	35.720 SIT

(v ceno je všteti prometni davek)

TELEVIZORJI

TV 2044 (51 cm)	43.980 SIT
TV 2141 (55 cm)	48.980 SIT

(v ceno je všteti prometni davek)

PRODAJA V TRGOVINAH
 ELEKTROTEHNA SET

MALI OGLASI

VINO, belo, rdeče (laški rizling, modra frankinja) ugodno prodam. Tel.: 063/33-169

PREPISUJEM in opravljam razna druga administrativna dela na računalniku. Tel.: 063/852-063, po 15. uri

TRISOBNO OPREMLJENO STANOVA-

NJE, v neposredni bližini mestnega kopališča in marine, prodam. Velika garaža in podstrešje, telefon, možnosti za manjšo obrt, mansardo ipd., eventualno možne tudi zamenjave (Koper, Ankaran) z doplačili. Tel.: 066/23-661, med 8. in 16. uro

ENAINPOLSOBNO udobno stanovanje v centru

Nove Gorice prodam ali zamenjam za podobno v Luciji. Tel.: 066/75-096

LOKAL, v izmeri 25 m², v centru Trebnjega odam. Tel.: 068/44-207

KOMPLETNO STANOVANJSKO OPREMO prodam. Tel.: 064/802-704

BAGER GOSENIČ-AR RD 1000, s kladivom, letnik 87, prodam. Tel.: 063/741-267

HLODOVINO rdečega bora prodam. Tel.: 068/23-355

ZASTAVO 83.10, furgon, letnik 1987, registrirano do novembra, prodam ali zamenjam za osebni avto. Tel.: 063/823-122

Padec s konja

Na ameriški premieri filma „Sommersby“, v katerem igrata glavni vlogi Richard Gere in Jodie Foster, se je pojavil igralec z roko v mavcu. Spremljala ga je soproga Cindy Crawford in mediji so v šali naprtili odgovornost za poškodovano roko kar njej – zaradi Richardovih ljubezenskih prizorov s filmsko partnerko. Gere je namigovanja seveda odločno demantiral in izjavil, da se je poškodoval pri padcu s konja.

MALI OGLAS
ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV: _____

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime ..... priimek .....

naslov .....

naročam časopis-tednik Novo dobo na naslov .....

Na gornji naslov mi pošljite ..... izvodov.
 (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

_____ podpis naročnika

Leteči krožnik "zbrisal" 200 vojakov

Nekega poletnega večera 1965. leta je elitna sovjetska raketna enota začela streljati na leteči disk, ki se je naenkrat pojavil nad njihovo bazo v džungli, nedaleč stran od Hanoja. Vesoljci iz NLO-ja so na napad odgovorili z vrsto orožja, ki je najbližje zemeljskemu laserju. Ruska baza je bila v trenutku onesposobljena, 200 vojakov pa je enostavno izginilo. Z dematerializacijo so plačali histerijo svojega poveljnika, leteči krožnik ni namreč kazal nikakršnih znakov sovražnosti, prej ga je pestil firbec.

V komunizmu NLP-ji ne obstajajo

Tako poteka malce pokomentiran uvodni primer, ki ga je pred kakšnim dnevom obelodanilo rusko obrambno ministrstvo, ko je odprlo „dossier NLO“. Za tem senzacionalnim primerom sledi množica drugih. „Komunizem je za nami, zato lahko govorimo tudi o NLO-jih,“ je v uvodniku zapisal Mihail Zaharčuk, urednik biltena ruskega obrambnega ministrstva. Ruski vojaški vrh je s tem dejanjem ugodil mnogim državljanom, ki so imeli v preteklosti precej „neprijetnosti“ (milo rečeno) z oblastmi, ko se niso mogli vzdržati in ne govoriti o svojih srečanjih z neznanimi letečimi predmeti. Te priče „bližnjih srečanj“ namreč niso hotele sprejeti ocene takratnega sovjetskega prvega vojaka maršala Jazova, ki je v neki televizijski oddaji z vso ostrino svojega glasu zagrozil: „Pri nas ni letečih predmetov, niti bi lahko tukaj obstojali!“ Zanimivo je, da teh državljanov niso nadzorovale samo povsem specializirane službe, temveč tudi politiki. Slednji so namreč budno spremljali vse, kar počnejo njihovi kolegi v sovražnem bloku, za katerimi nikakor niso želeli zaostati ...

Tudi predsednik Jimmy Carter je videl ...

Prvi ukaz, ki ga je podpisal novopečeni ameriški predsednik, se je nanašal na začetek preiskave o neznanih letečih predmetih, za katero je odobril

20 milijonov dolarjev. Mogoče je temu vzrok v dogodku, ki ga je nekega poletnega večera 1973 doživel sedeč skupaj z dvajsetimi prijatelji guverner Gerie Jimmy Carter. „Bil je to NLO mesečeve velikosti, ki je stalno spreminjal barve iz rdeče v zeleno in obratno,“ je čudežno lep prizor na nebu opisal predsednik Carter.

Ameriški tajni dosje NLO še vedno ni odprt za javnost. Tako se nič zanesljivega ne ve niti o znamenitem padcu manjšega NLO-ja v Rosewelu leta 1948, ko je „izgubilo življenje tudi“ nekaj članov njegove posadke, niti o primeru „Panika v džungli“, kakor sta ga poimenovala Blundell in Boar v knjigi „The Worlds Greatest UFO Mysteries“. Te zgodbe se je smiselno spomniti, saj je v neposredni zvezi z vietnamsko vojno in z NLO-jevimi odgovorom na noro rusko izzivanje.

Imel sem mokre hlače

Leto dni pozneje, 14. julija 1966, je 40.000 ameriških vojakov tabora Na Trang doživelo pravi šok – z neba. Nekaj sto vojakov je gledalo film na odprtem, ko jih je naenkrat osvetlil močan vir svetlobe z višine kakih osem kilometrov. To „nekaj“ se je premikalo na tej višini nekaj časa počasi, nakar je podelo s strahotno hitrostjo. Nekaj časa je bilo med vojaki grobna tišina, ki jo je nadomestila prava panika. „Saj, to plameneče telo se je pognalo proti nam, in ko smo mislili, da je z nami konec, se je

ustavilo na približno sto metrih. Vsa dolina in okoliški hribovi so bili obsijani kakor ob sončnem poldnevu. Takrat se je 'nekaj' začelo dvigovati – jaz pa sem občutil, da imam mokre hlače,“ je opisal dogodek novinarjem eden od vojakov, ki so doživeli šok. „Stvar se je dvignila in popolnoma izginila v dveh, treh sekundah. To, kar nas je povsem dotolko, se je dogodilo malo pozneje. NLO se je spet hipoma pojavil, naša baza pa je bila v popolnem mraku, vse je bilo paralizirano,“ navajajo priče. Dva super ameriška lovca, vedno pripravljena na polet, sta stala na vzletni stezi kot vkopana: ni bilo mogoče vžgati motorjev.

Očitno so vesoljci, z izkušnjo o ruskem neumnem početju pred letom dni, ob pravem času onesposobili Amerikance, da ne bi slednji ponovili iste na-

pake – začeli streljati. Ženam in otrokom se je tako vrnilo 40.000 mož in očetov, od katerih so pozneje mnogi končali svoja življenja v povsem navadnih zemeljskih igrah – vojnah.

Vesoljce zanimajo zemeljski vojščaki

V množici pričevanj o pojavih NLO-jev je očitna zakonitost: vesoljci se posebej radi pojavljajo na vojnih prizoriščih, kakor da bi jih posebej zanimala tovrstna človeška dejavnost. Pojem „leteči krožnik“ je bil skovan leta 1947, ko je nenavaden pojav videl ameriški vojaški pilot, letos pa bi skoraj prišlo do tragičnega izhoda srečanja NLO-ja z ameriško vojaško ladjo v Jadrano.

V biltenu ruskega obrambnega ministrstva piše tudi o propadlem „dogovorjenem“ sestanku ruske vojske z ivenzemeljci 28. julija 1991 v Taškentu. „Odšli smo na tisto mesto, kjer naj bi se baje pojavili nenavadni gostje z drugih planetov. Bili smo brez orožja, oboroženi le s helikopterji in kamerami. Toda, 'z druge strani' ni prišel nihče,“ izjavlja polkovnik Ivan Nazarenko.

Vesoljski bonton

Napetnajstem Rusom bi moralo biti jasno, da bi dogovorjeni sestanek uspel le, če bi se po osnovnih civilizacijskih normah opravičili svojim možnim gostom za vse neljubezne sprejeme, posebej za tistega v Vietnamu. Nato bi morali svojim gostom odgovoriti še na preprosto, vendar neprijetno vprašanje, kaj so sami in seveda tudi Amerikanci počeli izven meja svojih držav. Zares neugodno. Tembolj, ker niso pravočasno povedali resnice o žalostni vietnamski epizodi, s čimer bi vsaj malo ublažili žalost svojcev dvestotih „zmanjkanih“ vojakov.

Kathmandu

Mesto na robu sanj

Zadnje dni novembra sva s prijateljem Tomijem Kadilnikom odšla v Nepal, natančneje v Kathmandu. Razlogov, ali bolje izgovorov za to potovanje je bilo več. Toda, so sploh važni? Človek pravzaprav potuje, odkar ve zase, izmišljujoč si takšne ali drugačne razloge in izgovore. Tudi midva sva jih imela kar nekaj na zalogi, počasi sva jim začenjala celo verjeti, vendar je njihova prosojnost naraščala premosorazmerno z miljami, ki so ostajale za nama ...

Nikoli ne obupaj, ničesar ne priznaj in nikdar se ne predaj – ta tri, v praksi preizkušena in skozi ugodne rezultate vsakdanje življenjske rutine potrjena pravila naju že navsezgodaj v svetlobi porajajočega se dneva privedejo na avtobusno postajo. Bishnu nama je namreč razložil, da bova najbližje Himalaji, če se z avtobusom odpeljeva v Bhaktapur, presedeva in nadaljujemo v Nagarkot, nato pa odpešačiva na vrh hriba, kjer sva pravzaprav že v himalajskem predgorju in pred našimi strmečimi očmi se bo nanizala gorska veriga od skupine Annapurn, preko Šiše Pangme, Gaurishankarja, sedla Lho La tja do kralja vse gora, Sargarmathe, po naše Everesta.

Prisedeva torej na bus med domačine, koze, kure, glavi si ovijeva z rutama, saj manjka na tem, očitno iz kontejnerja predelanem vozilu vsaj tretjina okenskih šip. A voznja je neverjetno poceni, plačava pičle tri rupije po glavi, res pa je tudi, da cuzljamo in cijazimo, kot da bi nas vlekle od vsega spoštovanja omamljene

svete krave. Posledica pravkar povedane pa je to, da zamudiva zvezo za Nagarkot, naslednji bus pa pelje šele ob enih popoldan, kar pa je prepozno, da bi turo zaključila v enem dnevu.

Najprej popizdiva, se prepirava s taksisti, ki naju hočejo na silo spraviti v svoja, sicer manj od busa šklepetajoča vozila in naju nafukati za oderuške vsote. A pogled se nama zbistri in svetloba vrne v srce, ko se v zanikrni „zajtrkovalnici“ za male denarce baševa s trdo kuhanimi jajci, dušeno lečo in nekakšnimi oranžnimi, sladkimi pizdarijami, ki krasno pašejo k odličnemu čaju z mlekom.

Polna nove energije si prižgeva še vsak enega Yaka, ceneni nepalski cigareti in se odpraviva peš proti bližnjim gričem, na vrhu enega od jih pa se blešči pravljici hinduistični tempelj Narayan. A pot do tja se vleče kot ponedeljek, blodiva med riževimi polji, po dvoriščih kmetij, kjer naju vse začudenje bulijo brezzobe starke, psi in posrani otroci, motava se med skalov-

jem in bambusom in končno le približiva na tamkajšnjo „cesto“, ki vodi do templja.

Narayan je res krasota, samozadosten potrjevalec resnice, da je Bog dejstvo, ne glede na to, ali živi v kozmosu, vsepovsod ali pa le v človeških srcih. Kajti ljubezen, bogastvo oblik, neverjeten občutek za prostor in smisel za brezšteviline, do najmanjših podrobnosti izdelane detajle so lastnosti, ki zgovorno pričajo, da je energija, ki je pogojila motivacijo za gradnjo takšnih svetlišč, več kot domena človeka; da je spretne roke kamnosekov, slikarjev, rezbarjev in ostalih garačev vodila sila, ki ni povsem s tega sveta.

Pravkar povedano se na kraju samem občuti tako zgovorno in brez sence dvoma, da se preprosto ne da opisati. Če kje na svetu, potem je na takšnih krajih v Nepal, v Indiji in, močno upam, da še kje, Bog fizično prisoten; te prisotnosti, od katere se ti na trenutke ježijo lasje, pa ne bi mogle zanikati še tako zagrižen ateist ...

Hindusi in budisti so v davni preteklosti hudičevu dobro vedeli, kje morajo graditi svoja svetišča.

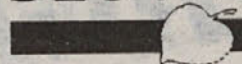
Seveda oba s Tomijem spet besno pritiskava na sprožilce svojih Olympusov in Praktik in, ko spet prideva k sebi, se zapleteva v odštekano debato s tamkajšnjimi dečki, ki jih zanima vse mogoče. Govorimo o nogometu, Sloveniji, navajam jim citate iz njihovega Svetega pisma Bhagavadgite, nad čemer strmijo. Opazim, da je fuzbal za njih kulturna zadeva, nacionalni šport številka ena in ne morem si kaj, da se ne ponorčujem iz dejstva, kako je bedasto, da se dvajset odraslih ljudi po travi goni za eno samo žogo, ko pa bi si vsak od njih lahko kupil svojo ...

Dodam še, da je takšno čredno obnašanje bedno. A lokalni genijalec me suvereno zajebe z vprašanjem, zakaj pa nas šest in več leze na eno samo goro, če pa jih je v Himalaji toliko. Seveda mi zapre sapo, Tomi pa popizdi od navdušenja, si cel dia-log zapiše in, ko da malemu brezobraznežu še sto rupij za njegovo nadaljnje šolanje, dobim občutek, da bi ga najraje posvojil. Povsod se najdejo sorodne duše.

Se nadaljuje

Danijel Bedrač

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

GOSPODARSKA ZBORNICA SLOVENIJE

V nadaljevanju predstavljamo storitve Centra za turistično in ekonomsko propagando, Center za usposabljanje vodilnih delavcev Brdo pri Kranju, Center za zunanjo trgovino in Center za tehnološko usposabljanje.

CENTER ZA TURISTIČNO IN EKONOMSKO PROPAGANDO

V.d. direktor: Mitja Otorepec
Naslov: Tivolska 50, 61000 LJUBLJANA
Telefon: h.c. 061/129-345, 061/302-986
Telefax: 061/315-944

1. SEJMI

1.1. Organiziramo sejemске nastope na 35 turističnih sejmi, borzah (seznam pošljemo na zahtevo podjetja)
Kontaktna oseba: Miha Čebulj

2. INFORMACIJE

2.1. Tedensko izdelujemo in distribuiramo tekoče tedenske informacije, ki obsegajo zasedenost hotelov v vseh turističnih krajih in informacije o turističnih prireditvah, ki se dogajajo v tekočem tednu

2.2. Tedensko izdelujemo in distribuiramo trajne informacije, ki obsegajo različne teme, ki se delijo po principu:

- splošne informacije
- nastanitev in prehrana
- promet
- prireditve

2.3. V trajne informacije so dodatno vključeni naslednji materiali:

- letni koledar turističnih prireditev, ki ga izdaja CTEP s TZS in ga naročniki dobijo v januarju vsako leto
  - letni pregled in cenik kampov
  - letni pregled in cenik turističnih sob ter turističnih kmetij
  - letni pregled in cenik jahalnih centrov
  - letni pregled in cenik storitev v smučarskih centrih
  - kvartalna informacija o turističnem prometu
  - vzorci vseh novih turističnih publikacij, ki izidejo v Sloveniji
  - priložnostni pregledi in ceniki različnih segmentov turistične ponudbe
- Kontaktne osebe: Milica Prelog in Branka Murn

3. AKCIJE, OGLAŠEVANJE IN PROMOCIJSKI MATERIALI

3.1. Vodimo, koordiniramo in izvajamo akcije tržnega komuniciranja

3.2. Oglašujemo v domačih in tujih medijih

3.3. Izdelujemo promocijske publikacije v sodelovanju s podjetji in regijami. Letno izdamo cca 15 različnih publikacij (prospektov, plakatov, video kaset), ki so na voljo podjetjem in posameznikom

Cenik:
- Izdelava segmentnih publikacij

Pri stroških publikacije participirajo vsi udeleženci (podjetja oz. nosilci ponudbe) V centru za turistično in ekonomsko propagando izdelamo koncept, prevzamemo organizacijo celotne izvedbe, distribucijo publikacije in del (od 10 stroškov izdelave. Publikacije, ki jih v CTEP izdajamo po tem načelu obravnavajo lahko le segment turizma ali gospodarstva, ki je pomemben na celotnem slovenskem nivoju. Za publikacije regij lahko na CTEP izdelamo grafični osnutek brezplačno.

- Oglaševanje v domačih in tujih medijih

Načela sodelovanja so ista kot pod predhodno alinejo, cena pa je odvisna od cene medija.

Kontaktna oseba: Branka Murn
- Prodaja ostalih promocijskih publikacij:

- prospekt Slovenija po dogovoru brezplačno
- ostali splošni prospekti po dogovoru brezplačno
- razglednice
- plakat Where are we? (zemljevid sveta)
- plakati iz serije Slovenije
- VHS video kasete Doživite Slovenijo (v slovenščini, angleščini in nemščini)
- nalepke Slovenija
- avto karta Alpe-Adria
- Vsi materiali so za novinarje brezplačni

Prodaja in informacije: Skladišče CTEP

Streliška 1 a, 61000 LJUBLJANA
Telefon: 061/324-216
Telefax: 061/315-944

4. STIKI Z JAVNOSTJO

4.1. Organiziramo študijske ture za novinarje in (potencialne) poslovne partnerje

4.2. Pripravljamo press release, propagandne materiale ter vse potrebne informacije za novinarje

Kontaktna oseba: Lea Dolinšek

CENTER ZA USPOSABLJANJE VODILNIH DELAVCEV BRDO PRI KRANJU

Direktorica: dr. Danica Purg
Naslov: Cesta v Brdo 4/b, 64000 KRANJ

Telefon: 064/215-667, 064/215-668, 064/215-669, 064/218-080
Telefax: 064/218-476

1. Izvajamo mednarodni podiplomski študij menedžmenta (International Executive MBA)

2. Izvajamo pettedenske seminarje iz splošnega menedžmenta (v angleščini in nemščini)

3. Izvajamo funkcionalne seminarje (iz financ, marketinga, organizacije, proizvodnega menedžmenta, vodenja pogajanj, poslovne komunikacije itd.)

4. Prirejamo mednarodne konference in simpozije o posameznih problemih menedžmenta

5. Prirejamo workshops (razgovore tujih vodilnih menedžerjev s slovenskimi menedžerji iz iste panoge)

6. Izvajamo seminarje po naročilu za posamezna podjetja

7. Nudimo storitve iz posebnega programa izobraževanja v Centru

Center zaračunava storitve v obliki kotizacij za udeležbo na seminarjih in posvetovanjih v skladu s svojim programom.

CENTER ZA ZUNANJO TRGOVINO

Direktor: prof. dr. Andrej Kumar

Naslov: Zdraviliško naselje 12, 69252 RADENCI

Telefon: h.c. 069/65-541 int 214, dir. 069/65-059

Telefax: 069/65-590

Dimičeva 9, 61000 LJUBLJANA

Telefon: 061/342-671 int. 213

Telefax: 061/218-380

1. Usposabljam o temeljih zunanjtrgovinskega poslovanja na področju bančnih poslov, transporta in transportnega zavarovanja, carin ter pravnih poslov

2. Izvajamo specialistični podiplomski študij - šola mednarodnega trženja

3. Razvijamo praktična znanja o opravih s področja carin in carinskega

poslovanja v Šoli carinskega poslovanja

4. Izvajamo jezikovno izobraževanje - šola tujih poslovnih jezikov

5. Prirejamo seminarje s področja zunanjtrgovinskega poslovanja

6. Prirejamo mednarodna poslovna srečanja

7. Izvajamo izobraževalne programe za posebne naročnike, prilagojene potrebam podjetij

Center zaračunava storitve v obliki kotizacije za udeležbo na seminarjih in posvetovanjih v skladu s svojim programom.

CENTER ZA TEHNOLOŠKO USPOSABLJANJE

Direktor: Janez Kapun

Naslov: Dimičeva 9, 61000 LJUBLJANA

Telefon: 061/342-590

Telefax: 061/218-380

V centru organiziramo in izvajamo strokovno izobraževanje in usposabljanje za napredek dela in poslovanja za naslednje poklicne skupine oz. za delovna področja:

1. Splošna menedžerska znanja za proizvodne vodstvene kadre - organiziranje in vodenje dela, nove tehnologije, standardizacije in meroslovje

2. Strokovno - funkcionalna znanja za uvajanje sistema celovite kakovosti ter specialne metode in tehnike na področjih in fazah, ki so pomembne za kakovost izdelkov, storitev in poslovanja

3. Pospeševanje trženja in prodaje, ter povečanje kakovosti in storitev trgovine

4. Nove metode in tehnike dela na področju kadrovskega managementa

5. Poklicno izpopolnjevanje in pre-kvalifikacije po naročilu posameznega ali skupine podjetij

Center zaračunava storitve v obliki kotizacij za udeležbo na seminarjih in posvetovanjih v skladu s svojim programom.

Iz mednarodnega poslovno informacijskega sistema „BORZA“ ponudb, povpraševanj in informacij smo izbrali nekaj primerov tujih ponudb in povpraševanj (celotna baza je na razpolago v Informacijski pisarni CIS GZS in na območnih zbornicah GZS).

1. SL003-01478

NEMŠKA FIRMA DOORNBOS GmbH POVPRASUJE PO RABLJENIH ŽERJAVIH IN BAGERJIH.

NASLOV: DOORNBOS GmbH

5650 SOLINGEN 11

EMSCHERSTRASSE 4

NEMČIJA

Telefon: 0212-71015/16

Telefaks: 0212 71027

Kontakt: H. KORELSKI

2. SL003-01479

AMERIŠKO PODJETJE NUDI USLUGE ZASTOPANJA SLOVENSKEM PODJETJEM Z DEJAVNOSTJO TEŽKE INDUSTRIJE IN TURIZMA.

NASLOV: JOSEPH J. ACCARDO, JR.

22219-1700 ARLINGTON, VIRGINIA, USA

P.O. BOX 9700

ZDA

Telefon: /703/525-2763

Kontakt: JOSEPH J. ACCARDO, JR.

3. SL003-01480

NEMŠKA FIRMA NUDI PO UGOVDNI CENI JAPONSKE BARVNE KOPIRNE STROJE BROTHERCOLOR

5500, S PODSTAVKOM. ZA VEČJE

7000

7000

7000

7000

7000

7000

7000

KOLIČINE NUDIMO POSEBEN POPUST. CENA BREZ POPUSTA JE 4.500 DEM.

NASLOV: CRYLIX GMBH

5090 LEVERKUSEN 3

ATZLENBACHERSTR. 1

NEMČIJA

Telefon: 02171/33021-33181

Telefaks: 02171/33725

Kontakt: KLAUS - PETER BASLER

4. SL003-01481

NEMŠKA FIRMA NUDI ORIGINAL AMERIŠKI MAVIN JEANS HLAČE,

56000 KOSOV VELIKOST 28-36, TI KVALITETE. CENA 5,55 US\$. BARVA ČRNA.

NASLOV: CRYLIX GMBH

5090 LEVERKUSEN 3

ATZLENBACHERSTR. 1

NEMČIJA

Telefon: 02171/33021-33181

Telefaks: 02171/33725

Kontakt: KLAUS - PETER BASLER

5. SL003-01502

ŠVEDSKO PODJETJE NUDI RAZLIČNE PROIZVODE, NOVE IN RABLJENE STROJE /LINIJE ZA PROIZVODNJO RAZLIČNIH IZDELKOV/.

NASLOV: MASKINHANDEL & MEK. I BRO-MOLLA AB

S-25020 HELSINGBORG

FRILANDSVAGEN 8 C

ŠVEDSKA

Telefon: +46-42227500

Telefaks: +46-42227500

Kontakt: MILAN STARC

6. SL003-01504

BELGIJSKA FIRMA NUDI AVTOMATE ZA KAVO, ČAJ, TOPLO ČOKOLADO, JUHE. PROSPEKT S SPECIFIKACIJO CEN JE NA VOLJO V INFORMACIJSKI PISARNI.

NASLOV: „CONTACT“

B-1140 BRUXELLES

867, CHAUSSEE DE LOUVAIN

BELGIJA

Telefon: 02/736 63 51

Telefaks: 02/732 30 00

Kontakt: LOUIS VANHOLLEBEKE

7. SL003-01514

POLJSKO PODJETJE NUDI PROSTE PROIZVODNE IN SKLADIŠČNE PROSTORE NA PODROČJU KRAKOWA.

INFORMACIJE: GZS - OBMOČNA ZBORNICA VELENJE

63320 VELENJE

TRG MLADOSTI 6

Telefon: 063/856-920

Telefaks: 063/855-645

Kontakt: BOŽO LEDNIK

8. SL003-01516

MEŠANA ITALIJSKO - AVSTRIJSKA FIRMA PROIZVAJA IN PRODAJA ŽENSKO KONFEKCIJO, MOŠKE PULOVARJE, OTROŠKE IN MOŠKE TRENERKE TER VSO LETNO KONFEKCIJO. ZAINTERESIRANI SO ZA SODELOVANJE - IŠČEJO ZASTOPNIKA ZA PRODAJO NA OBMOČJU SLOVENIJE.

NASLOV: MODA ITALIA ZMG

A-8055 GRAZ

ALTE POST STRASSE 435

AVSTRIJA

Telefon: 43-316-29 28 675; 29 54 675

Telefaks: 43-316-29-21-55

Kontakt: Z. BOROWATZ

Bernard Vajdič in Judita Koštomaj, mladi upanji slovenskega smučanja

Tomba izpod Šaleka

Otroci, zapisani športu, živijo drugače kot njihovi vrstniki, spoznavajo napor, trud, trdo delo in odrekanje, na drugem polu pa veselje ob prizadevanju, uspeh in vibracije zmagovalnih stopnic. Otroka, ujeta v sledi vrhunskega športa, oba člana celjskega Smučarskega kluba Unior, sta tudi dvanajstletni Bernard Vajdič, ki je postal v februarju državni prvak v superveleslalomu, in enajstletna Judita Koštomaj, drugo klubsko upanje, ki se nenehno uvršča med deset najboljših v svoji kategoriji.

Soba dvanajstletnega Velenjčana je v šestih letih opremljena z rezultati trdega dela in hudih telesnih naporov – s številnimi priznanji, medaljami in pokali

V belem cirkusu prigaranih uspehov

Športna bera Bernarda Vajdiča šteje šest zlatih medalj, štiri srebrne, štiri bronaste, dva zlata pokala in enega srebrnega. Najpomembnejši dosežek je prvo mesto v superveleslalomu na državnem prvenstvu na Pohorju prejšnji mesec in drugo v slalomu, na državni tekmi za pokal Radenske je osvojil prvo mesto v veleslalomu, v zadnjih dneh februarja pa je nastopil tudi na mednarodni tekmi za Loka pokal, kar mu je prineslo šesto uvrstitev.

Takole zveni golo naštevaje brez vedenja o potnih kapljah s fantovega obraza, o fizičnih naporih, psihičnih pritiskih, upanjih in žrtvovanju prostega časa. Nekateri dvanajstletniki ga porabijo za gledanje filmov, fantovske igre, računalnike, otroci športniki pa so podrejeni drugim zakonom. Treningu. In spet treningu.

Bernard, za prijatelje, trenerja in starše Berni, je stopil na smučih s štirimi leti. „Pravzaprav je shodil na smučeh na hribu za našim blokom, rajši se je vozil kot pa hodil,“ se spominja mamica Zdenka, očka Vlado pa ne more pozabiti njegove nevsakdanje zagnanosti in izrednega veselja, ko so ga kot majhnega fantka postavili na smučih. „Spustil se je s hriba, grdo padel, se trmasto pobral in ponovno poskusil. Že takrat je pokazal neverjetno voljo, predvsem pa navdušenje.“

Leta 1986 je sledila prva prelomnica, po naključju. Družina je bila na smučanju na Hrvaškem: in Bernija so pova-

bili, da bi nastopil na tekmi desetletnikov, takrat mu je bilo šest let. In med vratici ni še nikoli peljal. Starša sta zapupala fanta organizatorjem in Berni je progno super izpeljal. Prvič v življenju je stopil na eno izmed stopnic, in sicer na tretjo. Starša se živo spominjata njegovih žarečih oči, vznemirjenosti in navdušenja. Bilo je nekaj posebnega in bil je začetek.

Takrat je začel tudi trenirati, resno in zavzeto, v velenjskem smučarskem klubu. Leta 91 je med cicibani dosegel drugo mesto in istega leta na državni tekmi tretje mesto. Letošnja sezona je njegova prva v celjskem klubu. Zakaj? „V Velenju mu niso dali, kar mu je manjkalo za špico. Če so v klubu dobri smučarji, drug drugega dvigujejo. Pomemben je tudi nivo treninga in zavzetost za posameznika. Drugi razlog pa je bil finančne narave. Dokler je bil v velenjskem klubu, smo sami plačevali trenerja in štartnino. Berni je bil prisiljen zamenjati klub. Nismo vedeli, kako se bo obneslo, a z ostalimi otroki se je odlično ujel, prav tako s trenerjem. Viden je tudi napredek,“ razmišljata starša, ki svojega dvanajstletnika bodrita, če je treba, pa tudi tolažita. Upanje in trud v športu nista vedno pollačana. Razočaranje in neizpolnjena pričakovanja so za otroka težko breme, ki ga lahko nosi le pristno povezana družina, prepričana v to, kar počne. Prepričana v svojega prvaka.

Bernijev oče, menda tudi zelo dober smučar, se je v mladosti ukvar-

jal z gimnastiko, posvetil ji je ogromno časa in energije: „A staršev nisem imel nikoli ob sebi. Ob končani šoli sem se znašel v slepi ulici, brez nasveta in brez vzpodbude. Zato je starševska podpora zelo pomembna. Brez pomoči ne gre.“

„Prizadevamo si, da bi mu čimbolj olajšali delo v šoli, dobre stike imamo z učitelji, kar je nujno,“ pravi mamica Zdenka, ki je učiteljica na osnovni šoli. Resno izreče besede, ki jih pravzaprav nameni Berniju: „Če hoče biti uspešen športnik, mora snov predelati prej kot ostali.“

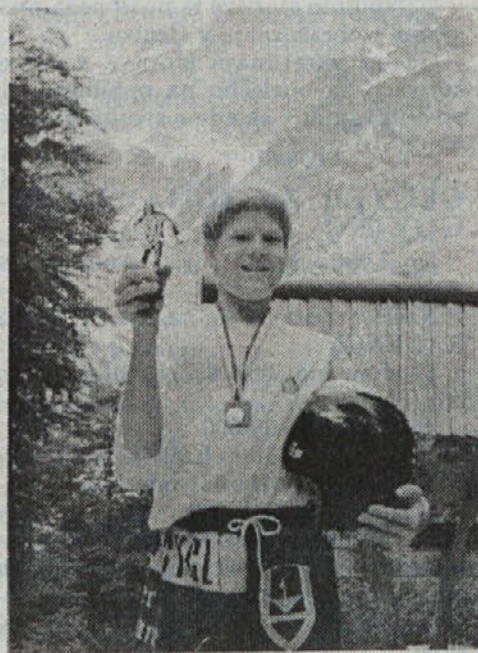
Prijateljstvo v kombiju

Preobremenjenost je trn, ki bode Bernarda. Njegov urnik je zahteven in naporen. Takole pravi nasmejani svetlo-lasec, ki smo ga ujeli v nedeljo po vrnitvi z mednarodne tekme za Loka pokal: „Zjutraj vstanem in se odpravim v šolo, kjer sem le dve uri. Potem grem domov po opremo, se z avtobusom odpeljem v Celje do kluba, od koder gremo s kombijem na trening, ponavadi na Roglo. V Celju me pričakata očka ali mamica in odpeljemo se domov.“ S šolo nima težav, o čemer priča njegov prav dober uspeh. Menda ima tudi dobro prijateljico oziroma sošolko, „tajnico“, kot se pošali mamica, ki poskrbi za njegove zapiske. Kakorkoli že, od novembra je v šoli manjkal 160 ur. Ker je bister in priden, mu zaenkrat še uspeva vse uskladiti.

Verjeli ali ne, v zadnjih sedemdesetih dneh, odkar je začel s treningi, je Berni užival – v treh prostih dnevih. In dodatnih petih dneh bolniške, ki jih je preživel z visoko vročino in 1500 miligramskim Oспенom.

Časa, da bi se ukvarjal še s čim drugim, razen s smučanjem in šolo, mu zmanjkuje. Je pa pravi športnik, rad igra roket in odlično plava, obiskoval je tudi plesno šolo Urška. Smučanju pa je zapisan z voljo in s srcem.

Kaže, da je tudi njegova mlajša sestra Vojka, ki ji je šest let, nadarjena mala športnica. Doma veliko sliši o smučanju in pravih tehnikah, pred kratkim je zmagala na eni izmed cicibanskih tekem brez kakršnihkoli priprav. Pravijo, da je bolj „teoretična smučarka“. Vsa družina pa diha z Bernijevo smučarijo. Res je prikrajšan za vsakdanje otroštvo in druženje s prijatelji, a tudi prijateljstva in otroški trenutki sproščenosti v klubskem kombiju so nekaj vredni.

Bernard Vajdič: Pred regijskimi tekmami ne občutim strahu, ob pomembnejših tekmovanjih pa se spopadem s tremo

Judita Koštomaj iz Šentjurja bo v marcu napolnila dvanajst let. Letošnja sezona je zanjo uspeh in napredek, saj je na državnem prvenstvu osvojila tretje mesto v superveleslalomu in osmi mesti v slalomu ter veleslalomu, na Loka pokalu, kjer je sodelovalo 10 držav, pa sedmo mesto. Tekmuje v kategoriji

Judita Koštomaj iz Šentjurja je perspektivna tekmovalka med deklicami, njeni rezultati se izboljšujejo kot tudi zagnanost in veselje do smučanja

mlajših deklic, starih od enajst do trinajst let, in v naslednjem letu lahko pričakuje še boljše rezultate, tudi prva mesta.

Judito je k smučanju vzbudil njen očka Žare, začela je že pri treh letih, pri petih pa z resnim treningom. Njen delovni športni urnik je podoben kot Bernardov, le da preživi v šoli štiri ure. Sledi avtobus, trening in prevoz domov. „Zelo rada smučam in drugačnega življenja, kot ga imajo moje prijateljice, prav nič ne pogrešam,“ pravi Dita. Zupa in verjame v to, kar dela, ob pomoči dobrega trenerja, skrbnih staršev in ob daru svojega talenta.

Trener in prijatelj nadebudnih smučarjev

Dolgoletni trener v celjskem smučarskem klubu je Cene Jovan, ki za svoje varovance odlično skrbi, skupaj preživijo veliko časa, zato so tudi dobri prijatelji. „Dnevno treniramo tri ure na snegu, največkrat smo na Rogli, včasih gremo na Rahtel ali na Kope. Čas, ki ga morajo vložiti v prihod, prevoz, trening in vrnitev, pa traja od desetih zjutraj do šestih zvečer,“ pravi Cene Jovan.

V potekovalni sezoni, ki se začne z aprilom, imajo smučarji mesec in pol počitnic, v tem času, tako želi trener, morajo pozabiti na smučanje. Potem se začnejo kondicijske priprave in do septembra naj bi trenirali vsaj pet ali šest dni na snegu, če možnosti dopuščajo, se odpravijo na avstrijske ledenike. Idealna številka treninga na snegu do junija je štirideset dni, ponavadi jim uspe realizirati okoli osemindvajset ali trideset dni.

Trener C. Jovan je s svojima varovancema zelo zadovoljen, pripisuje jima lepo športno prihodnost, če ne bo poškodb seveda. Gotovo pa sta Bernard Vajdič in Judita Koštomaj med najperspektivnejšimi v Sloveniji, imata le dva ali tri resnejše konkurente.

Celjski smučarski klub je bil pred štirinajstimi leti, ko je v njem začel Cene Jovan profesionalno delati, v razsulu. Niso imeli ničesar, še avtomobila ne, ki je za prevoz tekmovalcev nujen. Počasi se je stanje izboljševalo, finančna pozicija je danes boljša, čeprav sponzorjev ni nikoli preveč. Dobri tekmovalci med mladimi pa so redki. In Slovenija jih v celjskem smučarskem klubu ima.